

Vahvasta uhriksi

Terrori-iskujen vaikutus Helsingin Sanomien Ranska-narratiiveihin

Marena Ahonen

Pro gradu -tutkielma

Mediatutkimus

Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos

Humanistinen tiedekunta

Turun yliopisto

Kesäkuu 2018

Turun yliopiston laatu järjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

TURUN YLIOPISTO
Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos
Humanistinen tiedekunta

AHONEN, MARENA: Vahvasta uhriksi : Terrori-iskujen vaikutus Helsingin Sanomien Ranska-narratiiveihin

Pro gradu -tutkielma, 65 s., 4 liitettä
Mediatutkimus
Kesäkuu 2018

Käsittelen pro gradu -tutkielmassani Helsingin Sanomien Ranska-narratiiveja ja niiden toimijoita sekä Ranskaan vuosina 2015 ja 2016 kohdistuneiden terrori-iskujen vaikutusta näihin narratiiveihin ja toimijoihin. Keskityn tarkastelemaan sitä, miten media muovaa käsitystämme Ranskasta, ranskalaisista sekä Ranskan maahanmuuttajaväestöstä.

Taustoitan tutkielmani aiheitani avaamalla Ranskan maahanmuuttoväestön historiaa John Bowenin työn pohjalta. Esitykseni Ranskan muslimiväestön integraatiosta pohjautuu Jonathan Laurencen ja Justin Vaïssen työhön. Tutkielmani aineisto koostuu Helsingin Sanomien uutisartikkeleista, jotka täyttävät Risto Kunneliuksen määrittelemät kovan uutisen kriteerit. Aineistossani on yhteensä 30 artikkelia vuosilta 1996, 2006 ja 2016. Analysoin aineistoani laadullisella ja teoriaohjautuvalla sisällönanalyysillä. Teoreettinen viitekehykseni kumpuaa narratologiasta, ja hyödynnän ensisijaisesti Mieke Balin narratologisen analyysin metodisia apuvälineitä.

Analyysini perusteella terrori-iskujen jälkeen Helsingin Sanomien Ranska-narratiiveissa Ranska ja ranskalaiset ovat muuttuneet aktiivisista subjekteista objekteiksi, jopa uhreiksi. Lisäksi terrori-iskujen myötä Helsingin Sanomien narratiivien Ranska-toimija on inhimillistynyt, eikä Ranskalla tarkoiteta enää vain valtiovaltaa vaan myös Ranskan kansalaisia. Tulokseni osoittavat myös, että vuoden 1996 aineistossa korostuu Ranskan valtion näkökulma ja vuoden 2006 aineistossa Ranskan kansalaisten näkökulma. Sen sijaan vuoden 2016 aineistossa Ranskasta puhutaan yhtäältä ulkopuolisen asemassa mutta toisaalta kuitenkin yhteisöllisesti.

Omat tulokseni saavat tukea myös Dan Berkowitzin ja Hillel Nossekin tutkimuksesta, jonka mukaan ulkomaan uutisissa hyödynnetään kriisin sattuessa myyntejä. Tulkitsenkin vuoden 2016 aineistoni Ranskan uhriroolin olleen yksi toimittuksellinen keino tuoda aihe lähelle lukijoita, koskettaa heitä sekä herättää tarvetta lukea ja tietää lisää.

Eri yhteisöjen ja kansallisuuksien mediarepresentaatioiden tutkimus voi tuottaa paitsi mielenkiintoisia tuloksia myös esimerkiksi turismille tärkeää tietoa. Jatkokysymys omalle tutkielmalleni voisikin olla: miten Ranska voi korjata terrorismin ja siitä kertovien uutisten jättämän aukon maan turismituloissa?

Avainsanat: Ranska, terrorismi, narratiivi, narratologia, Helsingin Sanomat

Sisällysluettelo

1 Johdanto	1
2 Ranskaan kohdistuneet terrori-iskut	3
2.2 Ranskan muslimiväestön tausta	4
2.3 Ranskan muslimiväestön integraation vaikeudet	6
3 Mitä ovat narratiivit?	10
3.1 Narratiivit uutisjournalismissa.....	13
3.2 Narratiivi tutkimuskohteena.....	16
4 Narratiivisen analyysin työkalut	21
4.1 Narratiivin rakenne.....	22
4.2 Narratiivin toimijat.....	23
4.3 Narratiivin fokalisaatio ja fokalisoija.....	24
5 Analyysi	26
5.1 Mitä Ranska-narratiiveissa tapahtuu?.....	26
5.2 Millaisia ovat Ranska-narratiivien toimijat?.....	37
5.3 Miten Ranska-narratiivit fokalisoidaan?	46
6 Narratiivit Ranska-kuvaa rakentamassa	50
6.1 Myytit terrorismin äärellä.....	50
6.2 Haasteita narratiivien tulkinnassa.....	53
7 Lopuksi	57
Lähteet	60
Liite 1 Toimija-analyysitaulukko	
Liite 2 Vuoden 1996 aineisto	
Liite 3 Vuoden 2006 aineisto	
Liite 4 Vuoden 2016 aineisto	

1 Johdanto

Kuukausi sen jälkeen, kun Nizzassa 14. heinäkuuta 2016 oli tapahtunut 80 ihmisen hengen vaatinut terrori-isku, keskustelin nizzalaisen miehen kanssa kotimaistamme. Emme sanallakaan viitanneet terrori-iskuun, mutta silti ajattelin koko keskustelun ajan, että tämä mies on varmasti kohdannut surua ja pelkoa kotikaupunkinsa tragedian vuoksi. Asetin hänet mielessäni uhrin asemaan, vaikka kyseinen mies ei edes asunut Ranskassa terrori-iskun hetkellä. Vuotta myöhemmin olin parin sadan metrin säteellä tapahtumapaikalta, kun kotikaupungissani Turussa levisi sana mahdollisesta terrori-iskusta¹.

Alun säikähdyksestä selvittyäni mietin, tunnenko minä nyt olevani tuon tapamani nizzalaisen miehen asemassa? Havahtuin olevani se, joka säästi henkensä muuttamalla alkuperäistä reittivalintaa – aivan kuten monet samana päivänä lehtien haastatteluissa esiintyneet barcelonalaiset². Kokemani myötä olen pohtinut sitä, miten terrori-iskut jättävät jälkensä käsityksemme muista Euroopan maista, muista eurooppalaisista ja toisaalta muualta Eurooppaan muuttaneista maahanmuuttajista. Se, millaiseksi käsityksemme muovautuu, on pitkälti median käsissä. Siksi päätin tarttua aiheeseen tässä pro gradu -tutkielmassani, jossa koko Euroopan sijaan keskityn Ranskaan ja ranskalaisiin.

Ranskaan kohdistunut terrorismi on ollut paljon esillä suomalaisessa sanomalehdistössä. Aineistoni koostuu levikiltään Suomen suurimman tilattavan sanomalehden eli Helsingin Sanomien³ artikkeleista. Lähestyn Ranska-kirjoituksia narratiiveina eli kertomuksina, sillä niiden avulla kyetään hahmottamaan maailmaa ja ymmärtämään ilmiöitä (Berning 2014, 117). Narratiivisen teoriataustan avulla selvitän tutkimuksessani vastauksia seuraaviin tutkimuskysymyksiini:

¹ 18.8.2017 Turussa tapahtui terrori-iskuna tutkittava puukotus, jossa marokkolaistaustainen mies surmasi kaksi henkilöä. Lisäksi 8 henkilöä joutui sairaalahoitoon. (Ks. esim. <https://www.hs.fi/paivanlehti/19082017/art-2000005332178.html> & <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000005584032.html>. Linkit tarkistettu 4.6.2018.)

² 17.8.2017 Barcelonassa tapahtui terrori-isku, jossa marokkolaistaustainen mies ajoi pakettiautolla väkijoukkoon ja surmasi 16 henkilöä. Lisäksi 130 henkilöä loukkaantui. (Ks. esim. <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000005329856.html>. Linkki tarkistettu 4.6.2018.)

³ Helsingin Sanomilla on 688 000 päivittäistä lukijaa. (Ks. <http://mediaauditfinland.fi/wp-content/uploads/2018/03/KMT2017lukijamaarat.pdf>. Linkki tarkistettu 4.6.2018.)

1. Millaisia Ranska-narratiiveja Helsingin Sanomat on kertonut?
2. Ovatko Ranska-narratiivit muuttuneet terrori-iskujen myötä, ja jos ovat, niin miten?
3. Millaisina toimijoina näissä narratiiveissa esiintyvät Ranska, syntyperäiset ranskalaiset, joilla ei ole maahanmuuttotaustaa, sekä maahanmuuttajat, jotka ovat joko muuttaneet Ranskaan tai ovat maahanmuuttajavanhempien jälkeläisiä?
4. Ovatko nämä toimijat muuttuneet terrori-iskujen vaikutuksesta, ja jos ovat, niin miten?

Tämän johdannon jälkeen luvussa 2 esittelen Ranskaan kohdistuneita terrori-iskuja ja luvuissa 2.1 ja 2.2 taustoitan syitä sille, miksi Ranskaan on syntynyt merkittävän kokoinen muslimiyhteisö, miten sen integraation nähdään epäonnistuneen ja millaisessa roolissa Ranska ja ranskalaiset ovat olleet tässä prosessissa. Tällä taustoituksella osoitan historian ja nykypäivän syyseuraussuhteita sekä perustelen sitä, miksi esitän Ranska-narratiivien kannalta mielenkiintoiseksi ja merkittäväksi huomion aiheeksi nimenomaan niissä esiintyvät toimijat. Ranskan maahanmuuttoväestön historiaa selvitän John Bowenin (2012) työn pohjalta, ja integraation oletetun epäonnistumisen suhteen nojaan esitykseni erityisesti Jonathan Laurencen ja Justin Väïssen (2007) erittelyyn integraatio-ongelman syistä ja seurauksista.

Luvussa 3 taustoitan narratologiaa teoreettisena tutkimuskehyksenä. Alaluvussa 3.2 esittelen aineistoni, johon olen kerännyt Helsingin Sanomien Ranska-aiheisia artikkeleita vuosilta 1996, 2006 ja 2016. Aineistoni valikoitumista perustellakseni avaan myös kovien uutisten eli yleisesti tärkeiksi koettujen uutisten tunnusomaisia piirteitä: sisältöä, kieltä, rakennetta ja kerrontaa (Kunelius 1993). Luvussa 4 esittelen Mieke Balin metodisia analyysityökaluja. Niiden avulla luvun 5 alaluvuissa vertailen Helsingin Sanomien Ranska-narratiiveja kolmelta eri vuosikymmeneltä ja pohdin vastausta tutkimuskysymyksiini siitä, ovatko nämä narratiivit ja niiden toimijat muuttuneet ja jos ovat, niin miten. Analyysini jälkeen pohdin vielä myyttien hyödyntämistä uutistyössä (Berkowitz & Nossek 2001) sekä Denis McQuailin (1983) objektiivisuuden mittareiden avaamaa uutisten tarkastelukulmaa.

2 Ranskaan kohdistuneet terrori-iskut

Vuosina 2015–2016 Ranskassa tapahtui kolme koko Eurooppaa puhuttanutta ääri-islamistista terroristitekoa, joista ensimmäinen kohdistui satiirilehti Charlie Hebdo -lehden henkilökuntaan, kun 7. tammikuuta 2015 aseistautuneet miehet hyökkäsivät Pariisissa sijaitsevaan toimitukseen ja surmasivat 12 ihmistä. Seuraava hyökkäys tapahtui eri puolilla Pariisia 13. marraskuuta 2015, kun iskujen tekijäksi tunnustautuneen Isisin asein ja räjähtein varustetut edustajat surmasivat yli 130 ihmistä. Kolmas terroriteko tapahtui 14. heinäkuuta 2016 Etelä-Ranskassa Nizzan kaupungissa, kun mieshenkilö ajoi kuorma-autolla väkijoukkoon, joka oli kokoontunut viettämään Ranskan kansallispäivää. Iskussa sai surmansa yli 80 ihmistä. (HS 15.7.2016 & HS 22.7.2016.)

Isis ilmoittautui myös sekä Nizzan että Charlie Hebdon iskun tekijäksi, mutta varmoja todisteita tekijöiden ja terroristijärjestön välillä ei ole. Isis on väkivaltainen terroristijärjestö, joka nojaa teesinsä salafi-jihadismiksi kutsuttuun fundamentalistiseen islamin uskon suuntaukseen. Salafi-jihadismin innoittaja on islamin sotaisa syntyhistoria, mutta sen ideologia kytkeytyy tiiviisti ajankohtaiseen maailmanpolitiikkaan. Ideologia pohjautuu viholliskuvaan ristiretkelijöistä, joilla salafi-jihadistit eivät tarkoita yksin tuhannen vuoden takaisia valloitus­sotia vaan myös niitä myöhempää länsimaiden siirtomaavaltapolitiikkaa sekä Yhdysvaltojen Lähi-itään kohdistunutta ulkopoliitiikkaa. Ideologian pohjalla on myös salafi-jihadistien syyttävä asenne hillittyjä muslimeita kohtaan, jotka salafi-jihadistien mukaan ovat luopuneet alkuperäisestä ja turmeltumattomasta islamista. Islaminuskoisten määrään⁴ nähden salafi-jihadistit muodostavat vain pienen mutta sitäkin radikaalisemman yhteisön. Isisiä ennen salafi-jhadisteja maailmalle tunnetuksi teki terroristijärjestö Al-Qaida, ja Isis nousi maailman tietou­teen jo ennen Ranskan terrori-iskuja Syyrian sodan myötä. (HS 4.10.2014.)

Koko läntinen Eurooppa on myötäelänyt ranskalaisten tunteita surusta hämmennykseen. Moni on kysynyt: miksi juuri Ranska? Ranskaan kohdistuvaa islamilaista terrorismia on selitetty sillä, että muslimiväestön integroituminen ranskalaisväestöön on epäonnistunut. Tällä tarkoitetaan, että muslimimaahan-

⁴ Euroopan väestöstä vuonna 2016 noin 5 prosenttia eli noin 26 miljoonaa oli muslimeita (PRC 29.11.2017).

muuttajat eivät ole sopeutuneet ranskalaiseen yhteiskuntaan Ranskan edellyttämällä tavalla. Tämä on osaltaan vaikuttanut siihen, että Ranskassa on sosiaaliekonomista jakaantumista, joka ei tutkimusten mukaan johda suoraan terrorismiin, mutta vaikuttaa siihen, miten islamistiryhmien radikalisaatioon tähtäävä sanoma otetaan vastaan. (HS 15.7.2016.) Toisena syynä sille, miksi islamistinen terrorismi on keskittynyt Ranskaan, pidetään kotimaahansa Ranskaan Irakista tai Syyriasta palanneita taistelijoita, jotka saapuvat kotimaahansa aiempaa radikalisoituneempina ja aseellisesti kokeneempina (HS 15.7.2016).

Kolmas Ranskaan kohdistuvaa terrorismia ruokkiva tekijä on se, että Ranska on kohdistanut terrori-iskujen seurauksena pommituksia Isisiä vastaan Syyriassa ja myös Pohjois-Afrikassa. Integraation epäonnistuminen voidaan kuitenkin nähdä jopa ratkaisevana syynä sille, miksi islamistisia terrori-iskuja on kohdistettu juuri Ranskaan, sillä myös muihin pommituksia suorittaviin maihin on palannut radikalisoituneita sotilaita. (HS 15.7.2016.) Tämän oletuksen vuoksi on tarpeellista avata seuraavissa luvuissa syitä sille, miksi Ranskaan on syntynyt suuri maahanmuuttajaväestö, ja mitkä tekijät ovat vaikuttaneet sen integroitumisen epäonnistumiseen.

2.2 Ranskan muslimiväestön tausta

Suurin osa Ranskan nykyisistä muslimeista on lähtöisin valtion vanhoista siirtomaista Pohjois- tai Länsi-Afrikasta. Ensimmäisen Ranskaan kohdistuneen suuren islamilaisen muuttoaalton muodostivat algerialaiset, jotka jälkeläisineen vastaavat yhä nykyään Ranskan muslimiväestön enemmistöstä. Ranska aloittikin eurooppalaista siirtomaavaltaa edistäneen Pohjois-Afrikan valloituksensa nimenomaan Algeriasta 1830-luvulla. (Evans 2014.) 1870-luvulle tultaessa Algeria ei ollut enää vain Ranskan protektoraatti tai siirtomaa, vaan se oli osa Ranskaa. 1900-luvun alussa Ranskan hallitus ja yksityiset yrittäjät tarvitsivat kouluttamatonta työvoimaa, joten he toivat algerialaisia töihin manner-Ranskaan. Maailmansodan aikana algerialaisia miehiä pestattiin paitsi paikkaamaan sotilaksi lähteneiden ranskalaisten jättämiä töitä myös palvelemaan armeijan riveissä. Työperäinen maahanmuutto jatkui sotien välissä, mutta toisen maailmansodan jälkeinen Ranskan uudelleenrakentaminen kasvatti työn

perässä Afrikasta Ranskaan saapuneiden määrää entisestään. Edelleen suurimmat muuttoaalto tulivat Algeriasta. (Bowen 2012, 16.)

Toisaalta Ranskan Algerian valtauksen jälkeen Algeriaan muutti paljon eurooppalaisia. Uudisasukkaat sekä juutalaiset ja muslimit elivät rinnakkain, mutta yhteisöllisyyttä heidän välilleen ei muodostunut. Erityisesti muslimiväestön ja eurooppalaisen eliitin välit kiristyivät, kun muslimiväestö osoitti tyytymättömyyttään poliittiseen ja taloudelliseen asemaansa. Lopulta nämä jännitteet johtivat siihen, että Algeriassa syttyi sisällissota, joka käytiin vuosina 1954–62 Algerian hallituksen ja islamilaisryhmien välillä. Sisällissota päättyi Algerian itsenäistymiseen vuonna 1962. (Evans 2014.) Sisällissodan aikaan yhä useampi algerialaisperhe lähti poliittisten ja taloudellisten vastoinkäymisten tieltä Ranskaan ja asettui sinne asumaan (Bowen 2012, 16). Tämä kehityssuunta jatkui aina 1970-luvun maailmanlaajuiseen taantumaa saakka, jolloin Ranska lopetti ulkomaisen työvoiman hyödyntämisen. Silti lähes 900 000 algerialaistaustaista jäi Ranskaan. (Bowen 2012, 17.)

Kolonialismin seurauksena islamista oli tullut Ranskalle valttikortti, jota se hyödynsi suhteissaan muslimeiden kanssa sekä kilpailussaan muita suuria Euroopan maita vastaan. Kun Ranska oli valloittanut Algerian, se sai haltuunsa myös suuria alueita Länsi-Afrikasta, mistä ranskalaiset saivat tarvittaessa lisää työvoimaa. Niinpä algerialaisten lisäksi Afrikasta Ranskaan saapuivat suurin joukoin myös marokkolaiset ja tunisialaiset, joiden muuttotahti kiihtyi erityisesti maiden itsenäistymisen jälkeen. Vuoteen 1974 mennessä Ranskaan oli jo muuttanut 260 000 marokkolaista sekä 140 000 tunisialaista, ja heistä Ranska sai paitsi tehdastyöntekijöitä myös opiskelijoita sekä eri alojen asiantuntijoita. (Bowen 2012, 15.) Pohjois-Afrikan kansallisuuksien lisäksi Ranskaan saapui muslimeita myös Länsi-Afrikasta, kuten Maliilta, Senegalista ja Mauritaniasta, kun nämä maat olivat voittaneet itsenäisyytensä. Ranskalaisten silmissä länsiafrikkalaisia ei rinnastettu islamin uskoon yhtä selvästi kuin Afrikan pohjoisista maista saapuneita muslimeita, mutta sen sijaan lännestä saapuneet yhdistettiin muihin useammin heikkoon sopeutumiseen, rikollisuuteen ja ongelmiin. (Bowen 2012, 17.)

Ranskan merkittävistä maahanmuuttajaryhmistä ainoastaan alkuperältään turkkilaisilla ei ole historiallisia kytköksiä Ranskaan tai ranskalaisiin. Vuodesta 1969 saakka turkkilaisia saapui Ranskaan töihin, ja 1990-luvun loppuun mennessä siellä asui jo noin 350 000 turkkilaista. Maahanmuuttajia on saapunut Ranskaan myös sen mertentakaisista siirtomaista, kuten Mayottelta ja Réunionista. Lisäksi Ranskaan on tullut väkivaltaisuuksia tai poliittista sekasortoa paenneita maahanmuuttajia esimerkiksi Bosniasta, Libanonista, Iranista, Pakistanista ja Irakista. (Bowen 2012, 18.)

Jotkin maahanmuuttajaryhmät ovat juurtuneet Ranskaan toisia paremmin: esimerkiksi algerialaistaustaisista moni on syntynyt ranskalaisiksi joko Ranskassa tai Algeriassa Ranskan vallan alla (Bowen 2012, 18). Nykyään kaikista Ranskan etnisistä ryhmistä algerialaiset palaavat epätodennäköisimmin synnyinmaahansa (Bowen 2012, 17). Vuonna 2017 julkaistun tutkimuksen (Brutel 2017) mukaan Ranskassa asui vuonna 2015 7,3 miljoonaa ihmistä, joiden vanhemmista ainakin toinen on maahanmuuttaja. Tämä tarkoittaa noin 11 prosenttia Ranskan koko väestöstä. Näistä 7,3 miljoonasta henkilöstä 45 prosenttia on eurooppalaistaustaisia, 42 prosenttia afrikkalaistaustaisia ja 4 prosenttia turkkilaistaustaisia. Kyseinen tutkimus olettaa näistä maahanmuuttajavanhempien lapsista noin 46 prosentin olevan muslimeita⁵.

2.3 Ranskan muslimiväestön integraation vaikeudet

1900-luvun puoliväliin mennessä Ranskaan asettuneet muslimit eivät enää edustaneet ranskalaisille pohjoisafrikkalaisia tai vanhojen siirtomaiden kansalaisia, vaan he olivat muslimeita, ranskalaisille uuden uskonnon harjoittajia (Bowen 2012, 16). Ajatus siitä, että islam asettuisi tunnustettuna uskontona katolisuuden, protestanttisuuden ja juutalaisuuden rinnalle, oli ranskalaisille hyvin uutta. Siksi Ranska kohtasi haasteita: miten integroida islam ja muslimit Ranskaan, miten tehdä islamista samalla näkyvä mutta valtion kontrolloima osa ranskalaista elämää, miten mukauttaa islam siedettäväksi muiden uskontojen

⁵ Kyseisessä tutkimuksessa turkkilaistaustaisia ei ole laskettu tähän lukuun, vaikka iso osa heistä on oletettavasti muslimeita.

edustajille sekä miten saada Ranskan muslimit Algerian tai Riadin sijaan orientoitumaan Pariisin suuntaan. Ranskalaiset pystyivät sulattamaan islamin uskontona, mutta sen näkyminen kouluissa ja ihmisten jokapäiväisessä pukeutumisessa olivat aiheita, joiden sulattaminen yhteen ranskalaisten periaatteiden kanssa tuotti vaikeuksia. (Bowen 2012, 16.) Käsittelen tässä luvussa tuota ranskalaisten periaatteiden ja islamilaisten tunnusmerkkien yhteensovittamisen ongelmaa ja maahanmuuttajaväestön integraatiota.

Yksi Ranskassa vahvasti vallitseva periaate on *Laïcité* eli maallisuuden periaate. Sen mukaan uskonto ja valtio on erotettu toisistaan, uskonto kuuluu yksityiselämän alueelle eikä valtio siten tue tai tunnusta mitään uskontoa vaan on uskonnon suhteen neutraali. *Laïcité*-periaatetta pidetään yhdessä elämisen mahdollistajana, ja sen ajatellaan takaavan sellainen neutraali julkinen tila, jossa suuren vallankumouksen ideaalit – vapaus, veljeys ja tasa-arvo – voivat toteutua. (Konttori 2013, 134.) Näkemykseni mukaan *laïcité*-periaate on ollut viime vuosina niin ranskalaisten kuin koko koko Euroopan puheenaiheena erityisesti niin kutsutun huivikiistan vuoksi. Päähuivi ja täyshunnuttaminen nähdään Ranskan arvoille ja periaatteille ristiriitaisina sekä *Laïcité*-periaatteen ja sukupuolten välisen tasa-arvon vastaisena, ja niinpä kasvojen peittäminen julkisessa tilassa kiellettiin sakon uhalla huhtikuussa 2011 (Konttori 2013, 133–142).

Muslimit ja erityisesti musliminaiset ovat vastustaneet huivikieltoa, sillä he kokevat sen heidän vapautensa ja tasa-arvonsa riistämiseksi. Huivien vastustajat ajattelevat, että muslimit riisuisivat huivinsa, jos he haluaisivat integroitua ja kunnioittaa Ranskaa. Muslimit puolestaan ovat sitä mieltä, että heille integroituminen ei olisi mikään ongelma, jos yhteiskunta hyväksyisi heidän uskontonsa huiviperinteen ja muut uskoon kuuluvat tavat ja tunnusmerkit. Nuorten musliminaisten mukaan huivipäisiä tai parrallisia muslimeita vilkuillaan paheksuvasti ja heidät liitetään terrorismiin, fundamentalismiin ja fanatismiin. (Konttori 2013, 142.) Nähdäkseni tämä fyysisten ominaispiirteiden tai pukeutumisen liittäminen negatiivisiin mielikuviin kuvastaa koko Ranskan maahanmuuttajien integraatioon liittyvää kysymystä: tarkoittaako integraatio oman identiteetin hautaamista toisten kulttuuriin sopeutumisen kustannuksella, vai voivatko ranskalainen identiteetti ja esimerkiksi muslimi-identiteetti kulkea rinta rinnan?

Laurencen ja Vaïssen (2007, 30) mukaan integraatio on Ranskassa paitsi paljon käytetty mutta myös paljon kyseenalaistettu termi. Tutkijakaksikon mukaan integraatio-termiä ei ensinnäkään ole määritelty tai tehty mitattavaksi riittävän hyvin, jotta sitä voitaisiin käyttää tieteellisesti validina mittarina. Toiseksi Ranskan toisen polven maahanmuuttajat kyseenalaistavat, miksi heidän pitäisi muuttua, vaikka he ovat aina asuneet Ranskassa ja ovat perustellusti Ranskan kansalaisia. Heidän mukaansa heidät tulisi nähdä syntyperäisten ranskalaisten kanssa tasavertaisina Ranskan kansalaisina. Heille integraation käsite muuttuu sen teennäisyyden takia päinvastaiseksi ”epäintegraatioksi”. Integraatio on siis saanut lähes paradoksin leiman, sillä taustansa takia monet muslimit ovat jääneet ilman niitä mahdollisuuksia, jotka juuri auttaisivat heitä sopeutumaan paikalliseen elämään. Heiltä odotetaan sopeutumista ranskalaiseen elämään, yhteiskuntaan ja kulttuuriin, mutta he saattavat hävitä esimerkiksi työn- tai asunonhaussa vain etnisen taustansa vuoksi. Paradoksaalista on osaltaan myös se, että osa nuorista muslimisukupolvista leimataan esimerkiksi huivinsa vuoksi, vaikka todellisuudessa he mitä luultavammin ovat integroituneet ranskalaiseen yhteiskuntaan paremmin kuin heidän eurooppalaisittain pukeutuvat vanhempansa. (Laurence & Vaïsse 2007, 30.)

Jos kuitenkin ajatellaan integraatiota kuvailevana terminä sille, miten hyvin maahanmuuttajaväestö on sopeutunut elämään Ranskassa, millaista heidän elämänlaatunsa on ja miten tasa-arvoisia Ranskan kansalaisia he ovat, voidaan erottaa erilaisia integraatioon vaikuttaneita tekijöitä. Yksi suurimmista on maahanmuuttajien keskuudessa muita Ranskan kansalaisia yleisempi työttömyys. Monet teollisuustöiden perässä Ranskaan muuttaneet jäivät työttömiksi 1970- ja 1980-luvun lamakauden aikaan, kun vähäiset työpaikat siirtyivät takaisin alkuperäisväestölle. (Laurence & Vaïsse 2007, 36.) Laurencen ja Vaïssen (2007, 36) mukaan maahanmuuttoväestön korkeat työttömyysluvut eivät välttämättä kerro laiskuudesta tai saamattomuudesta työnhaun suhteen. Ennemminkin ongelmana on se, että ahkera tai muodollisestikin pätevä maahanmuuttajataustainen ranskalainen jää työnhaussa taustansa vuoksi syntyperäisen ranskalaisen jalkoihin. Heikko työllisyystilanne ruokkii myös rikollisuutta, kun varattomien työttömien on jotenkin taattava elanto perheelleen.

Korkea työttömyys on osaltaan ollut johtamassa siihen, että maahanmuuttajaväestöt ovat ajautuneet asumaan keskenään laitakaupunkien lähiöalueille. Nämä ovat ainoita alueita, joissa heillä on varaa elää ja joissa he voivat tuntea kuuluvansa joukkoon. Näiltä alueilta syntyperäiset ranskalaiset ja hyvin toimeentulevat maahanmuuttajat muuttavat yleensä pois. Alueilla syntyvät ongelmat ruokkivat toisiaan: ongelmia koulussa ja naapuristossa, rikollisuutta ja levottomuuksia. Köyhyys, rikkinäiset perheet, yksinhuoltajat, rikollisuus ja harmaa talous ovat normaalia yleisempiä juuri näillä alueilla. Alueilla asuvat maahanmuuttajataustaiset ranskalaiset saattavat olla jo monennen sukupolven ranskalaisia, mutta he kokevat, että ranskalaista syntyperää olevat ranskalaiset eivät hyväksy heitä yhteiskunnan tasavertaisiksi jäseniksi. (Laurence & Vaïsse 2007, 36.) Yleisesti lieneekin helppoa kuvitella, että tällainen asumismuoto, jossa maahanmuuttajataustaiset ovat tekemisissä vain keskenään, on omiaan vahvistamaan eristäytymisen tunnetta ja yhteisöpohjaista identiteettiä. Tämä puolestaan saattaa ruokkia alkuperäisväestön maahanmuuttajaväestöön kohdistamia negatiivisia stereotypioita sekä rasismia, mikä taas voi vaikeuttaa muslimiväestön integroitumista.

Maahanmuuttajataustaiset nuoret näkevät integraation esteenä myös sen, että he puhuvat usein äidinkielenään ranskaa, mutta ulkonäkönsä ja taustansa takia he käsittävät mahdollisuutensa yhteiskunnassa huonommiksi kuin syntyperäiset ranskalaiset nuoret. Integraatio-ongelman katkaisu on hankalaa, sillä jatkuva negatiivisen palautteen kierre yhdistettynä lasten heikkoon luottoon omiin mahdollisuuksiinsa johtaa maahanmuuttajalasten alisuoriutumiseen ja heikkoon koulumenestykseen. Tämä on ollut osaltaan aiheuttamassa integraatio-ongelman periytymistä sukupolvelta toiselle. Heikko koulumenestys on myös yhtenä vaikuttimena muuta väestöä suurempien rikollisuuslukujen taustalla. (Laurence & Vaïsse 2007, 38–39.)

3 Mitä ovat narratiivit?

Sana narratiivi on suora lainaus englannin kielen sanasta *narrative*, joka on puolestaan tarttunut englannin kieleen latinan kielestä. Englannin kielen sana *narrative* tarkoittaa kertomusta ja verbi *narrate* kertomista. Suomeksi narratiivista tutkimuksesta voi käyttää myös termiä kerronnallinen tutkimus. Sillä viitataan koko kerronnalliseen prosessiin eikä yksin kertomukseen lopputuloksena. Viitattaessa suoremmin itse kertomukseen, voidaan puhua kertomuksellisuudesta. (Heikkinen 2015, 151.) Käytän tutkimuksessani johdonmukaisuuden vuoksi englannista lainattuja termejä narratiivisuus ja narratiivi, sillä ne ovat myös suomenkielisessä tutkimuskirjallisuudessa yleisesti hyväksytyjä tapoja viitata kerronnallisuuteen ja kertomuksiin.

Narratiivi voi yksinkertaisimmillaan olla kolmen tapahtuman jakso, jossa ensimmäinen tapahtuma toteaa asiaintilan, toinen on aktiivinen ja kolmas jälleen toteaa, eli kolmas tapahtuma on ensimmäisen tapahtuman muuntunut muoto (Prince 1973, 12). Kertomuksen ja narratiivin synonyymiparin ohella alan termistöön kuuluu myös termi tarina. Kertomusta eli narratiivia sekä tarinaa käytetään arkikielessä usein toistensa synonyymeina, mutta näiden kahden käsitteen välillä on kuitenkin havaittava ero. Kertomus on tapahtumien sarja, ja se voidaan ymmärtää ikään kuin tarinan rakennusaineina. (Bal 1985, 5.)

Bal (1985, 5) erottaa narratiivit kolmeen osaan: (1) tekstiin, jossa jokin toimija kertoo (2) tarinan, ja tarina puolestaan on (3) kertomus, joka kerrotaan tietyllä tavalla. Tarina voidaan kuitenkin hänen mukaansa kertoa monin eri tavoin, eli yhdestä samasta kertomuksesta voidaan kertoa monta erilaista tarinaa ja täten syntyy erilaisia narratiiveja, joten kertomuksen, tarinan ja narratiivin käsitteitä ei sovi sotkea keskenään. Bal (1985, 3) kuvailee narratologiaa teoriana kertomuksille, eli narratiivisille teksteille, kuville, spektaakkeleille, tapahtumille ja kaikille niille kulttuurin tuotteille, jotka kertovat tarinan. Se on teoria, joka helpottaa ymmärtämään, analysoimaan ja arvioimaan narratiiveja.

Narratiivista tutkimusta voidaan tutkimusmetodin sijaan pitää tutkimusotteena, taustafilosofiana tai tutkimuksellisena lähestymistapana. Laajan näkemyksen

mukaan narratiivisuus voidaan nähdä ihmiselle tavanomaiseksi ominaisuudeksi ja luontevaksi tavaksi hahmottaa maailmaa, todellisuutta ja elämää. (Heikkinen 2015, 156.) Narratiivit yhdistävät ihmisiä eri kulttuureista ympäri maailmaa eri aikakausina (Barthes 1966, 79). Maailmassa on lukematon määrä narratiiveja, ja niitä on jaettu ajasta, paikasta ja kulttuurista riippumatta läpi historian (Barthes 1975, 237). Ne ovat kiteytyneitä tapoja kertoa, välittää tietoa, opettaa, viihdyttää ja neuvoa ja kertoa maailmasta yhteisestä kertomusvarastosta ammentuen ja oman kulttuurinsa kertomusrakenteisiin tukeutuen (Pietikäinen & Mäntynen 2009, 104–106). Narratiivisuudella on viitattu myös ihmisen pääasialliseen tapaan ja kykyyn hahmottaa ja ymmärtää aikaa ja sen suhteita, sillä ihmisellä, maapallon ainoalla kieleen ja ajantajuun kykenevällä lajilla, on keino ilmaista näitä kykyjä narratiivein (Abbott 2008, 3).

Narratiivien kertominen on ollut tutkimuksen kohteena jo antiikin ajoista lähtien, sillä tiedämme jo Aristoteleen määritelleen juonen rakennetta. Sittemmin olemme omaksuneet osaksi yleissivistystä myös esimerkiksi Vladimir Proppin esittelemät satujen perushahmot, jotka hän määritteli tutkittuaan kansansatujen juonirakenteita. (Rimmon-Kenan 1991, 13.) Propp edustaa narratologian formalistista lähestymistapaa, joka on osa toista narratiivisen tutkimuksen historiaan vaikuttanutta liikehdintää. Narratiivisen tutkimuksen historia kantautuu nimittäin kahteen samanaikaisesti vaikuttaneeseen teoreettiseen liikkeeseen. Toisaalta ensimmäisen maailmansodan jälkeen humanistiset suuntaukset, sosiologia ja psykologia lähestyivät toisiaan synnyttäen holistisen ja ihmislähtöisen tarkastelutavan. Toisaalta samoihin aikoihin humanistisia tieteitä lähentyivät myös 1920-luvun venäläinen formalistien koulukunta sekä sittemmin myös ranskalainen jälkistrukturalismi, postmodernismi, psykoanalyysi ja dekonstruktivismi. Nämä lähestymistavat alkoivat näkyä 1970-luvulla kirjallisuus- ja elokuvakritiikeissä ja levisivät maailmalle esimerkiksi Althusserin, Lacanin ja Foucaultin kaltaisten uranuurtajien mukana. (Squire, Andrews & Tamboukou 2008, 3–4; ks. myös Hietala 1997, 118–119.)

Squiren, Andrews ja Tamboukoun (2008, 3–4) mukaan näitä humanistisia ja jälkistrukturalistisia narratiivisuuden perinteitä yhdistää niille molemmille omi-

nainen tapa käsittää narratiivit olemassa olevien valtarakenteiden vastustamisen tapoina. Veijo Hietala (1997, 119) kirjoittaakin, että samalla kun tämän 1970-luvun eräänlaisen narratiivisen vallankumouksen myötä asiatekstienkin huomattiin noudattavan fiktiivisen kerronnan lakeja, alettiin myös kiinnittää huomiota narratologian ideologiseen puoleen. Kertomusmuoto kuvaa nimittäin historiankin tietyn ideologian mukaisina syinä ja seurauksina, jotka neutraali kertojaääni esittää totuutena eikä vain yhtenä mahdollisena tulkintana.

Tätä 1970-luvulla tapahtunutta narratiivisen tutkimusotteen leviämistä yli tieteenalarajojen on myös kutsuttu narratiiviseksi käänteeksi, jonka ansiosta narratiivisuus tavoitti perinteisten humanististen tieteiden lisäksi myös muut tieteet, kuten yhteiskunta-, kasvatustieteiden ja terveystieteen (Hyvärinen 2006, 22). Narratiivisuus onkin monipuolisuudessaan useiden tieteenalojen suosima lähestymistapa, ja siihen nojaavaa tutkimusta tehdään erityisesti esimerkiksi sosiologian, kasvatustieteiden, hoitotieteiden, kulttuurin- ja kirjallisuudentutkimuksen, kansatieteiden, antropologian ja etnografian sarjoilla (Pietikäinen & Mäntynen 2009, 104–105).

Tämän monipuolisuutensa ja tieteenalarajat ylittävän luonteensa vuoksi toiset teoreetikot näkevät narratiivisuuden olevan kaikkialla ja kaikessa, toiset puolestaan eivät usko kaikenkattavaan narratiivisuuteen vaan kulttuuri- ja kontekstisidonnaiseen narratiivisuuteen. Osa tutkijoista määrittelee narratiivisuuden verbaaliseksi tapahtumien selostamiseksi, osa taas ajattelee sen koskevan mitä tahansa, myös sanatonta, representaatiota. (Prince 2003, 1.) Mielestäni narratiivisuudesta eli kertomuksellisuudesta tekee kiinnostavaa juuri sen monipuolisuus, johon esimerkiksi Brian Richardson (2000, 168) kirjoituksessaan viittaa: narratiivisuutta on kaikkialla ympäristössämme, emmekä pääse sitä pakoon. Minulle narratiivit ovat siis tieteenalarajat ylittäviä esittämisen ja tulkinnan muotoja, ja narratiivisuus on lähestymistapa, jota on hyödynnetty myös mediatutkimuksessa niin elokuvien, pelien, kirjallisuuden, sarjakuvien kuin television tutkimuksessa.

3.1 Narratiivit uutisjournalismissa

Narratiivisuutta on hyödynnetty myös uutisjournalismin tutkimuksessa, mutta sen hyödyntämiseen uutistekstien analyysissa ei käsittääkseni ole määritelty yksiselitteisiä keinoja ja työkaluja. Silti uutisia ja narratiiveja on yhdistetty uutisen käsitteen määrittelyssä useista eri näkökulmista niin kansainvälisessä kuin kotimaisessakin tutkimuksessa. Maria Lassila-Merisalon (2009, 54) mukaan Suomessa erityisesti Tampereen yliopiston tiedotustutkijat alkoivat 1980-luvun lopulla purkaa uutiskerrontaa. Pietilä kirjoitti vuonna 1992 (37), että huolimatta keskustelusta uutisten asemasta diskurssina tai narratiivina, ei aihe silti ole herättänyt paljoa huomiota. Hän antaa tekstissään kunniaa tekstilingvistiikoille ja nostaa esiin T.A. van Dijkin (ks. esim. van Dijk 1988), jonka mukaan uutiset edustavat tietynlaista diskurssia ja ne saattavat myös olla narratiiveja, vaikka ne eroavat esimerkiksi satukirjoista lukemistamme narratiiveista.

Pietilä (1988, 42) nojasi näkemyksensä uutisten kerronnallisesta luonteesta myös James Careyn näkemykseen, jonka mukaan uutista ei hahmoteta informaatiota välittäväksi raportiksi vaan tekniikoita soveltaen tuotetuksi kertomukseksi. Pietilä pohti, voidaanko uutista pitää kertomuksena. Hänen mukaansa niiden mieltäminen kertomuksiksi kantautui yhdysvaltalaisesta tv-tutkimuksesta. Pohdintansa hän kiteytti toteuttamalla, että uutisten mieltämisellä kertomuksiksi metaforisesti alleviivataan sitä, ettei uutista ole ymmärrettävä niinkään todellisuutta heijastavaksi raportiksi vaan sääntöjä ja tekniikoita noudattaen rakennetuksi artefaktiksi. (Lassila-Merisalo 2009, 55.) 1980-, 1990- ja 2000-luvuilla suomalaisista journalismintutkijoista narratologiaa hyödynsivät esimerkiksi Seija Ridell, Pekka Tammi sekä Risto Kunelius (Lassila-Merisalo 2009, 59), jonka ajatuksia kovan ja pehmeän uutisen eroista hyödynnän luvussa 3.2, kun esittelen tutkimukseni aineiston. Todettakoon, että tutkielmassani käsittelen uutista omana tekstilajinaan, jonka rakenteiden ja ideologian purkamiseksi voi mielestäni hyödyntää narratologiaa narratiivien todellisuutta jäsentävän ja tietoa välittävän luonteen vuoksi.

Kansainvälistä ja hieman Pietilää, Ridelliä, Tammea ja Kuneliusta tuoreempaa tutkimusta aiheesta on tuottanut esimerkiksi Helen Fulton. Fulton (2005, 218–219) määrittelee uutiset asiaksi, jota ei ole olemassa mediaorganisaatioiden

ulkopuolella odottamassa löydetyksi tulemista – eivätkä journalistit myöskään lähde ulos etsimään niitä. Uutiset syntyvät, kun jokin tapahtuma tulee journalistin tietoon muista lähteistä tai jonkin muun median välittämänä ja journalisti muuttaa sen uutiseksi oppimiensa normien mukaisesti. Uutisia on, koska uutisen luomiselle on yleisesti hyväksytyt käytänteet. Sosiolingvistiikan tutkija Allan Bell (1998, 64) puolestaan näkee, että journalistit eivät kirjoita artikkeleita vaan tarinoita, joissa on rakenne, järjestys, näkökulma ja arvoja. Nora Berning (2014, 117) on esittänyt, että journalismissa kerrotaan tarinoita monella tapaa. Siksi voidaan ajatella, ettei journalismia olisi, jos ihmiskunta ei olisi oppinut kertomaan tarinoita. Narratiivien avulla kykenemme siis hahmottamaan maailmaa ja ymmärtämään ilmiöitä: ne tarjoavat meille skeeman⁶, jonka läpi tarkastella ympäröivää maailmaa.

Toisaalta sekä painettujen eli printtilähteiden että myös audiovisuaalisten medioiden uutisten narrativisointi on nähty seurauksena sille, että markkinavoimien paineesta uutisilta on vaadittu tuoton ja yleisön kokoon keskittyviä taktiikoita (Fulton 2005, 218–219). Jo vuonna 1998 Berrin Beasley (80) kirjoitti, että sanomalehtiutisten tehtävää on tarkasteltava ja päivitettävä suhteessa televisioon ja radioon. Siinä missä ennen näitä sähköisiä medioita sanomalehti välitti uutiset maailmalle, on radion ja television myötä sen asema tuoreiden tietojen ja yksityiskohtaisten raporttien kertojana heikentynyt. Beasley (1998, 80) mukaan Don Fryn ja Roy Peter Clarkin tutkimusraportti osoitti jo vuonna 1993, että erityisesti nuoria lukijoita houkutelakseen sanomalehtien tulisi uutiskolmion⁷ sijaan suosia narratiivista uutisrakennetta. Fry ja Clark (1993) esittävät, että printtiutisten tulisi keskittyä siihen, minkä ne tekevät parhaiten: niiden tulisi selittää ja tulkita maailmaa kertomalla tarinoita. He määrittelivät narratiivisen kerrottavan tarinan kertomiseksi hahmojen aikajärjestyksessä esittämien toimintojen avulla sitten, että tarinassa on alku, keskikohta ja loppu.

⁶ Skeemoiksi kutsutaan ajattelu- ja toimintamalleja, jotka ohjaavat käsityksiämme maailmasta. (Ks. esim. <http://www.lhn.uni-hamburg.de/article/schemata>. Linkki tarkistettu 4.6.2018.)

⁷ Uutiskolmioksi kutsutaan uutiskirjoittamisen mallia, jonka mukaan tärkein asia kerrotaan ensin. Sen ideaali on mahduttaa ensimmäiseen virkkeeseen vastaus ainakin kolmeen seuraavista kysymyksistä: kuka, mitä, milloin, missä ja miksi? Teksti etenee siten, että tärkeysjärjestys on laskeva. (Dunn 2005, 143.)

Toiset tutkijat pitävät narratiivisuutta kaikkien uutistekstien kantavana voimana, toiset puolestaan näkevät selvän eron informoivilla ja narratiivisilla uutisilla, toisin sanoen tiedottavilla ja kertovilla uutisilla. Uutisten jaottelua informaatioksi ja narratiiveiksi ovat puolustaneet erityisesti tekstityyppiteoreetikot, joiden mukaan narratiivisuus on yksi mutta ei ainoa tapa järjestää tekstin faktat koherentisti. Jaottelua ovat puolustaneet myös media-alan ammattilaiset, joiden uskottavuus piilee kyvyssä havainnollistaa faktatiedon ja mielipiteisiin pohjautuvan tiedon ero. (Fulton 2005, 226.)

Informoivien ja narratiivisten uutisisten lisäksi uutisista on käytetty myös jaottelua kovat (*hard news*) ja pehmeät uutiset (*soft news*). Esimerkiksi John Hartley (1982) on tehnyt eroa kovien ja pehmeiden uutisten väliin sen mukaan, että kovalle uutisille ovat tyypillisiä konfliktit, kun taas pehmeät uutiset voivat olla humoristisia ja ihmisläheisiä tarinoita. Fultonin (2005, 226) mukaan kovat uutiset ovat teemastaan riippumatta niitä, jotka ovat juuri tapahtuneet ja jotka tulee raportoida. Ne edustavat toimituksen käsitystä siitä, mitä yleisön tulee tietää voidakseen olla valveutuneita kansalaisia. Fultonin mukaan pehmeät uutiset puolestaan esittävät sellaista tietoa, jota ei ole välttämätöntä saada tietoonsa jonakin tiettyinä ajankohtana mutta joka tarjoaa jotakin lisätietoa tai -arvoa jollekin uutiselle.

Beasley'n (1998, 81) mukaan perinteisesti jako on mennyt niin, että kovat uutiset noudattavat uutiskolmiorakennetta, kun taas pehmeissä uutisissa on käytetty narratiivista kerrontatapaa. Pehmeät uutiset voidaan kovia uutisia selvemmin tunnistaa narratiiveiksi, sillä ne kantavat mukanaan useita fiktiivisten tarinoiden tunnusmerkkejä, kuten hahmoina kuvatut yksilöt, tapahtumapaikka, ajanmääreet ja ratkaistava konflikti. Voisi siis ajatella, että kovat uutiset muodostuvat tiedosta ja pehmeät narratiiveista. (Fulton 2005, 226.) Sittemmin ajatusta selkeästä jaottelusta on kuitenkin Beasley'n (1998, 81) mukaan kyseenalaistettu, ja 1970-luvulla narratiivinen uutistyyli sai osakseen yhä kasvavaa kiinnostusta. Tällöin sitä alettiin nimittää termillä uusjournalismi (*new journalism*), joka yhdistetään usein Tom Wolfeen. Sen jälkeen narratiivisuutta ei ole nähty yksin peh-

meiden uutisten ominaisuutena, vaan yhtenä mahdollisena tyylinä, jota journalisti voi käyttää silloin, kun ajattelee sen parhaiten palvelevan tarkoitustaan.

Diskurssi- ja kulttuuriteoreetikot nojaavatkin oletukseen, että niin pehmeät kuin myös kovat uutiset ovat narratiiveja, vaikka ne onkin rakennettu eri tavoin (Sperry 1981). Tätä oletusta tukee myös aiemmin esittelemäni Richardsonin (2000, 168) väite siitä, että narratiivisuus on kaikkialla. Nojaan tutkielmani tähän oletukseen ja tarkastelen kovia uutisia narratologian avulla, sillä mielestäni narratologian hyödyntämisessä teoriana sekä metodina ei ole ratkaisevaa, voidaanko aineisto määritellä yksiselitteisesti narratiiviksi vai ei. Mielestäni oleellista on, että käytetyin metodein voidaan purkaa tutkielma-aineistoa osiin ja näin analysoida sen rakennetta sekä rakenteen taustalla piileviä ideologioita. Myös Ridellin (1994, 103) näkemyksen mukaan ei tekstintutkimuksen kannalta ole kovinkaan oleellista pohtia, onko uutinen kertomus vai ei, sillä sen erittelyyn on joka tapauksessa mahdollista soveltaa narratologisia välineitä. Janne Seppäsen (1996, 15) mukaan Ridell ja Pietilä edustavat molemmat konstruktivistista näkökulmaa, jossa kysymys uutistekstin narratiivisuudesta ei ole essentiaalinen. Sekä Ridell että Pietilä hyväksyvät kannan, jonka mukaan uutista voi tutkia narratologisilla välineillä, vaikka se ei täyttäisi perinteisen kertovan tekstin vähimmäisvaatimuksia, eli vaikka se esimerkiksi etenisi kronologisesti.

3.2 Narratiivi tutkimuskohteena

Aineistoni koostuu Helsingin Sanomien artikkeleista siten, että kymmenen niistä on vuodelta 1996, kymmenen vuodelta 2006 ja kymmenen vuodelta 2016. Perustelen tätä aikahaarukkaa sillä, että haluan kiinnittää huomiota nimenomaan siihen, miten vuosien 2015–2016 terrori-iskut ovat vaikuttaneet näiden artikkeleiden narratiiveihin. Tästä syystä on otollista tarkastella vuoden 2016 artikkeleita. Vuosien 2006 ja 1996 artikkelit puolestaan tarjoavat vertailukohtaan tarkastellessani Ranska-narratiivien elämistä ajassa. Artikkelit kolmelta eri vuosikymmeneltä sitovat tutkielmani laajaan kuvaan siitä, miten ja mitä Helsingin Sanomissa on kerrottu Ranskasta. Ne myös taustoittavat Ranskan lähihistoriaa ja sen yhteyksiä Ranskan vuoden 2016 yhteiskunnalliseen tilanteeseen. Kolmelta vuosikymmeneltä kerätyn aineiston vertailu mahdollistaa Ranska-narratiivien toimijoiden ja rakenteen muutoksen tarkastelun. Tässä alaluvussa esittelen niitä

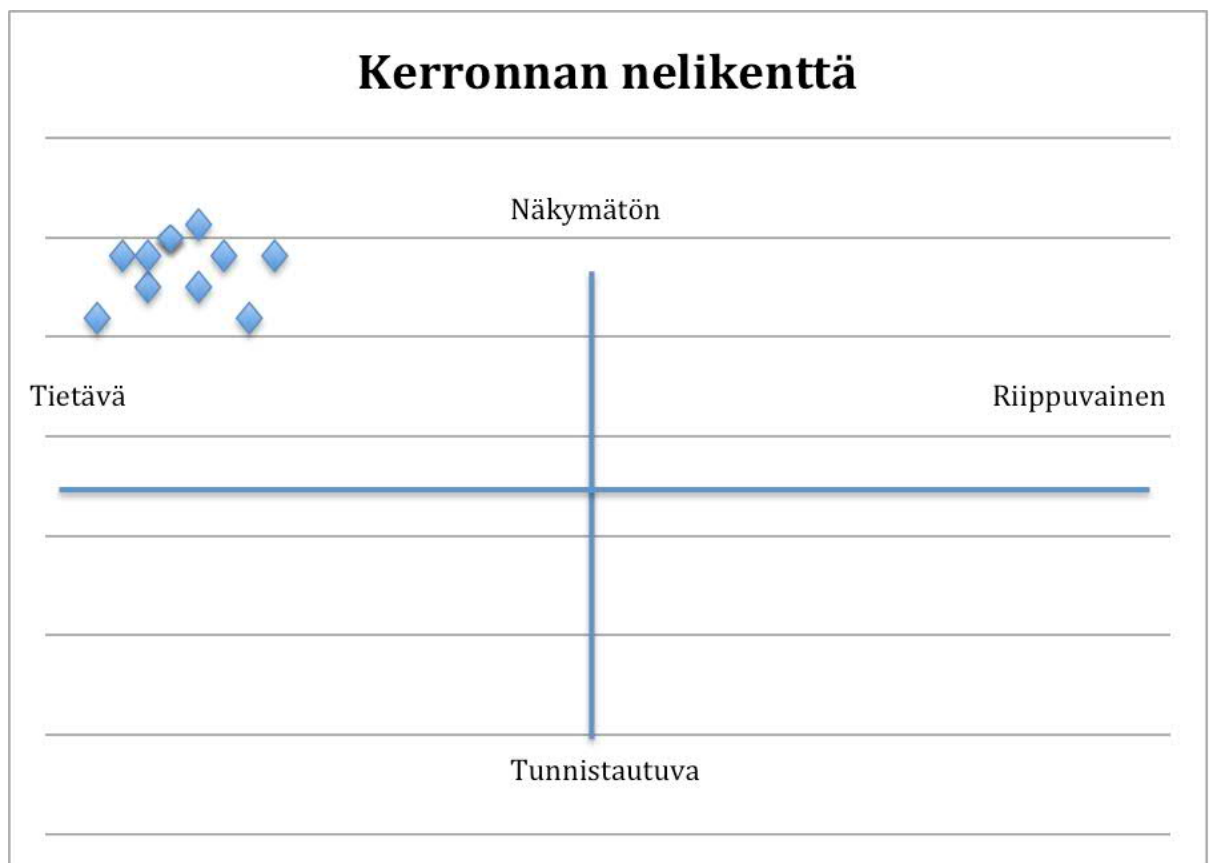
kriteereitä, joiden perusteella olen valinnut aineistoni 30 artikkelia. Aineistoni artikkelit ovat tämän tutkielman liitteenä (Liitteet 2–4).

Olen valinnut aineistoni 30 artikkelia siten, että ne täyttävät Kuneliuksen määrittelemät kovan uutisen kriteerit. Kunelius (1993, 34) määrittelee kovat uutiset tärkeiksi ja yleisesti merkittäviksi, kun taas pehmeitä uutisia hän kuvailee kiinnostaviksi ja merkitykseltään erityisiksi tai yksityisiksi. Hän kuvaa kovia uutisia neljällä ominaisuudella: sisällöllä, kielellä, rakenteella ja kerronnalla. Kuneliuksen määrittelemien kovan uutisen sisällöllisten tunnuspiirteiden mukaan olen valinnut aineistooni uutisia, joiden sisällöissä keskitytään faktoina ja yleisesti tärkeinä pidettävien asioiden esittämiseen. Kuneliuksen (1993, 34) mukaan kovien uutisten sisältö toisaalta määrittelee sen, mistä tulee yleisesti merkittävää. Joka tapauksessa, aineistoni uutiset vastaavat kysymyksiin mitä, missä, milloin, kuka, miksi ja miten⁸. Ne erottelevat toisistaan tulkinnat ja tosiasiat sekä varmat ja epävarmat tiedot. Lisäksi ne tarjoavat lukijalle jutun ymmärtämiseen tarvittavat tiedot.

Kuneliuksen (1993, 36) mukaan kovan uutisen kieli sisältää ”omaa” ja ”vierasta” puhetta, ja jos valta siirtyy pois uutisen omalta puheelta, sen uskottavuus murenee. Omaa ja vierasta puhetta esiintyy myös aineistoni artikkeleissa. Ne toteutuvat myös koville uutisille lyhyttä, konkreettista ja aktiivista esitystapaa, joka puhuu asioista niiden oikeilla nimillä ja selvittää rehellisesti lukijalle ”vieraan” puheen vaikeat käsitteet. Uutisen rakenteen kuvaukselle puolestaan tyypillisiä apuvälineitä ovat ylösalainen pyramidi ja elementtikirjoittamisen tekniikka: tärkein kerrotaan ensin ja tekstin edetessä siirrytään tärkeysjärjestyksessä olennaisesta epäolennaiseen. Kuneliuksen (1993, 37) mukaan näin rakentuu lukijaseema, jossa lukija haluaa tietää kaiken heti mutta voi toisaalta keskeyttää lukemisen koska tahansa. Tärkeysjärjestys toteutuu aineistoni artikkeleissa lähes aukotta.

⁸ Uutiskolmiorakenteessa ideaali on mahduttaa ensimmäiseen virkkeeseen vastaus ainakin kolmeen seuraavista kysymyksistä: kuka, mitä, milloin, missä ja miksi? Uutiskolmiossa teksti etenee siten, että tärkeysjärjestys on laskeva: tärkein kerrotaan ensin ja vähiten tärkeä viimeisenä. (Dunn 2005, 143.)

Kunelius (1993, 37) määrittelee kovan uutisen kerrontaa nelikentällä, jossa toisina ääripäinä ovat tietävyys ja riippuvuus sekä toisina näkymättömyys ja tunnistettavuus. Uutiskerronnan ideaali on näkymättömyyden ja tietävyyden laaticossa, sillä sen ideaali on häivyttää oma roolinsa kerronnasta mutta säilyttää silti tietävyytensä. Tietävyyttä osoittaa esimerkiksi pyrkimys esiintyjänsä puheen tulkkaukseen, asioiden tärkeysjärjestyksen arviointiin ja mielipiteiden ja faktojen relevanttiin erotteluun. Olen havainnollistanut aineistoni asettumista kerronnan nelikentälle pääpiirteissään kaavion 1. avulla: artikkelit sijoittuvat siinä tietävän ja näkymättömän kerronnan alueelle sen perusteella, että niiden kerronta pysyy näkymättömänä, tulkaa vierasta puhetta, erottaa faktat ja mielipiteet toisistaan sekä toteuttaa tärkeysjärjestystä.

Kaavio 1. Aineiston asettuminen Kuneliuksen määrittelemälle kerronnan nelikentälle.

Kuneliuksen (1993, 38) mukaan sisällön, kielen, rakenteen ja kerronnan tietynä yhdistelmänä kovat uutiset erottuvat yhdeksi journalistiseksi genreksi, jota yleisesti pidetään luotettavana. Jos lukija ei voi luottaa siihen, että sanomalehden

tieto on objektiivista ja faktuaalista, sanaton sopimus lukijan ja median välillä särkyy: lukija ei enää pidä mediaa luotettavana tietolähteenä. Näiden Kuneliuksen määrittelemien kovan uutisen kriteereiden perusteella olen rajannut aineistooni vain kovan uutisen kriteerit täyttäviä artikkeleita. Monet artikkelit eivät täyttäneet Kuneliuksen määrittelemiä kovan uutisen kriteereitä ja putosivat siksi pois aineistosta, vaikka ne olisivat olleet hyvinkin mielenkiintoisia analyysin kannalta. Haluan pitäytyä tutkimuksessani kovissa uutisissa siitä Kuneliuksen (1993, 34) esittämästä syystä johtuen, että kovat uutiset määrittelevät sitä, mistä tulee tärkeää.

On myös syytä avata muita aineistoni rajaamisen perusteita. Ensimmäkin kerätykseni aineistoa Sanoma-arkistosta etsin Ranska-aiheisia artikkeleita vuosilta 1996, 2006 ja 2016 hakusanalla Ranska. Vuodelta 1996 hakutuloksia tuli 6309, vuodelta 2006 4218 ja vuodelta 2016 3262. En siis pystynyt analysoimaan koko aineistomäärää, joten selasin ensin vuosia kuukausi kerrallaan ja tarkastelin, mistä aiheesta kunakin kuukautena oli uutisoitu eniten. Tällä tavalla valitsin jokaiselta kuukaudelta tarkasteluun artikkeleita, joissa esiintyvät teemat toistuivat useassa artikkelissa, tai artikkeleita, joista ei välttämättä oltu kirjoitettu useampaan otteeseen, mutta joiden aiheet käsittelivät jotakin ranskalaista yhteiskuntaa laajemmin koskettavaa ilmiötä kuin esimerkiksi yksittäistä urheilusuoritusta.

Näin haravoin kultakin vuodelta ensin parisenkymmentä kovan uutisen kriteerit täyttävää artikkelia, ja tällä tavalla sain myös käsityksen siitä, kuinka paljon jostakin yksittäisestä aiheesta oli uutisoitu kyseisenä vuonna. Tämä oli tärkeää, sillä kun rajasin jokaisen vuoden aineiston vain 10 artikkeliin, ei samasta aiheesta mahtunut mukaan useampaa artikkelia, ellei sitten kyseisestä aiheesta oltu kirjoitettu poikkeuksellisen paljon – kuten esimerkiksi vuonna 2016 oli kirjoitettu terrorismista. Rajausperusteeni oli myös, että jokaisessa artikkelissa tulee esiintyä vähintään yksi tarkkailemistani toimijoista: Ranska, syntyperäiset ranskalaiset tai maahanmuuttajat. Kun vielä jätin tarkoituksella tarkasteluni ulkopuolelle urheilu-uutiset sekä hyvin lyhyet muutaman virkkeen mittaiset uutiset, oli aineisto rajautunut hallittavan kokoiseksi. Toisaalta aineistoni rajaus vaikuttaa

osaltaan myös tutkielmatuloksiini, koska olen tietoisesti jättänyt aineistoni ulkopuolelle esimerkiksi urheilu-uutiset.

On myös mainittava, että siinä missä vuoden 2016 aineistossa kaikki artikkelit ovat eri toimittajan tekemiä, on kaikissa vuoden 2006 aineiston artikkeleissa sama toimittaja ja vuoden 1996 aineiston aineistossa kaksi toimittajaa. Lisäksi on huomioitava, että vuosien 2006 ja 2016 aineiston artikkeleissa ei mainita artikkelin kirjoittajan ohella uutistoimistoa, kun taas vuoden 1996 aineiston artikkeleista kuudessa on Helsingin Sanomien toimittajan lisäksi mainittu joko uutistoimisto ja sen toimittaja tai pelkästään uutistoimiston toimittajan nimi. Tämä saattanee johtua yksinkertaisesti siitä, että Helsingin Sanomien 90-luvun Ranska-uutisissa on turvauduttu uutistoimistojen välittämiin uutisiin useimmin kuin aineistoni myöhempinä vuosina. Toisena vaikuttimena saattaa myös olla se, että journalismissa tekijän eli toimittajan nimen julkaisu yleistyi vasta 1900-luvun loppupuolella (Reich 2010).

Huomionarvoista on myös se, että siinä missä vuoden 1996 ja 2006 artikkeleissa on merkitty yhteensä vain kolme eri toimittajaa, on vuoden 2016 artikkeleiden takana useita toimittajia. Vuoden 1996 aineiston artikkeleista osan on kirjoittanut Helsingin Sanomien silloinen Brysselin kirjeenvaihtaja Jyri Raivio ja osan Markku Saksa, ja vuoden 2006 kaikki aineiston artikkelit on toimittanut Helsingin Sanomien silloinen Pariisin kirjeenvaihtaja Minna Nalbantoglu.

4 Narratiivisen analyysin työkalut

Metodinani tutkielmani analyysin teossa käytän laadullista ja teoriaohjautuvaa sisällönanalyysia. Sisällönanalyysillä tarkoitetaan tutkimustapaa, jossa aineistoa analysoidaan erilaisin menetelmin, kuten esimerkiksi laskemalla tiettyjen sanojen esiintymistä tai linkittäen sisältöä teoreettiseen viitekehykseen (Seppänen 2005), joka tässä tutkielmassani on narratologia.

Hyödynnän tutkielmani metodityökaluina Balin (1985) narratiivin analyysin käsitteitä, joita avaen tämän luvun alaluvuissa. Balin narratologian käsitteistö on yksi mediatutkimuksen perinteisimmistä narratologisista työkaluista, mutta se ei yksinään riitä kattamaan tutkielmani metodologisia tarpeita. Bal (1985, 187) on itsekin todennut, että esimerkiksi hänen tapansa erotella narratiivin tapahtumia ei ole välttämättä riittävän täsmällistä. Siksi haenkin käyttämäni käsitteistön tueksi määritelmiä myös muilta tutkijoilta, jotta voin sovittaa Balin käsitteet tämän tutkielmani tarpeisiin sekä ylipäättään narratologian soveltamiseen journalismintutkimukseen.

Lisäksi pidän jokaista yksittäistä metodia vain yhtenä apukeinona aineiston purkamisessa. Täten ei ole olemassa yhtä oikeaa analyysityökalua. Oikeastaan eri menetit tarjoavatkin vain vaihtoehtoisia välineitä, joiden avulla aineiston rakenteita ja merkityksiä voi avata. Ne ovat ikään kuin kehyksiä, joiden läpi tarkasteltuna aineisto aukeaa lukijalleen tietystä näkökulmasta. Tutkielmaa tehdessäni tiedostankin, että täsmällisestä työskentelystä huolimatta tarjoan vain yhden tavan tarkastella Helsingin Sanomien Ranska-utisia.

Nojaan analyysini pitkälti kvalitatiiviseen eli laadulliseen suuntaukseen, sillä oletan sen parhaiten palvelevan tarkoitustani narratiivien ja niiden toimijoiden kar-toittamisessa. Sisällönanalyysiperinteisiin kuuluu kuitenkin myös hyvin kvantitatiivisia tapoja, jolloin analyysissä keskitytään esimerkiksi tietynlaisten sanojen lokerointiin ja ilmenemismääriin (esim. Weber 1990, 40–63). Analyysissäni tuonkin esiin myös muutamia lukuja havainnollistaakseni eri toimijoiden esiintymistiheyksiä aineistossani.

4.1 Narratiivin rakenne

Bal (1985, 6) pitää narratiivin kolmijaotelmaa (teksti, tarina, kertomus) lähtökoh-
tana narratiivien analysoinnille. Hän ei kuitenkaan väitä, että nämä kolme ker-
rosta olisivat toisistaan täysin irrallisia, mutta teksti on ainoa kerros, jonka kautta
voimme nähdä myös kaksi muuta kerrosta. Teksti on näkyvä kerros, koska kie-
len merkkijärjestelmä tekee sen näkyväksi.

Tämän määritelmän mukaan kertomus on siis tarinan ja täten myös narratiivin
ainesosa. Kertomuksen (*fabula*) rakennetta puolestaan voidaan kuvata sarjana
toisiinsa loogisesti ja kronologisesti liittyviä tapahtumia, jotka toimijat aiheuttavat
tai kokevat. Tapahtuma puolestaan on yhden tilan muuntumista toiseksi tilaksi.
Strukturalistien oletuksen mukaan tapahtumat järjestyvät sarjaksi samoilla lain-
alaisuuksilla kuin ihmisen käytös, koska muuten emme kykenisi ymmärtämään
narratiiveja. (Bal 1985, 5.) Bal (1985, 183–186) täsmentää tapahtuman määrit-
telyä tilan muuttumisesta toiseksi tilaksi kolmella kriteerillä: muutoksella (*chan-
ge*), valinnalla (*choice*) ja konfrontaatiolla (*confrontation*). En kuitenkaan koe,
että nämä Balin määrittelemät kriteerit tapahtuman käsitteelle palvelisivat tutki-
muskysymyksiini vastaamista. Bal (1985, 187) itsekin toteaa, että nämä määri-
telmät jättävät liikaa tulkinnanvaraa.

Balin narratiivin tapahtumakuvauksen sijaan sovellan ajatusta, johon pohjautuu
niin Aristoteleen juonimääritelmä kuin Bremondin esittämä narratiivinen kierto
(*the narrative cycle*). Sen mukaan kaikissa maailman kertomuksessa voidaan
havaita samat vaiheet: mahdollisuus (*possibility / virtuality*), tapahtuma (*event /
realization*) sekä lopputulos (*result / conclusion*). (Bal 1985, 189.) Tässä tut-
kielmissäni käytän näistä vaiheista suomenkielisiä termejä lähtötilanne, aktiivi-
nen tapahtuma ja lopputulos, koska koen näiden sanojen kuvaavan parhaiten
niitä kertomuksen vaiheita, joilla on eniten merkitystä tarinan ja narratiivin kan-
nalta. Toki myös tämä määritelmä jättää paljon auki, mutta käytän sitä metodi-
sena työkaluna, jonka avulla voin tehdä Ranska-narratiivien rakennetta konk-
reettisesti näkyväksi ja sitä kautta analysoida niiden välittämiä viestejä.

4.2 Narratiivin toimijat

Tutkielmani pääpaino on narratiivien toimijoissa, sillä tutkimuskysymykseni keskittyy Helsingin Sanomien Ranska-narratiivien toimijoiden ja niiden muutoksen selvittämiseen. Balin (1985, 5) mukaan narratiivi on siis sarja loogisesti ja kronologisesti eteneviä tapahtumia. Toimijat joko aiheuttavat tai kokevat nämä tapahtumat, ja ne ovat siten tärkeä osa tapahtumien etenemistä. On huomattava, että Bal määrittelee toimijat nimenomaan kertomustason (*fabula*) toimijoiksi, jotka narratiivinen teksti sitten esittelee osana kertomaansa tarinaa.

Balin mukaan (1985, 5) lähtökohta toimijoille on, että niillä on jokin tavoite, jota kohti ne pyrkivät. Bal jaottelee toimijat välttämättömiin ja vapaaehtoiisiin toimijoihin sen perusteella, viekö toimija tapahtumia eteenpäin vai ei. Hän huomauttaa, että kaikilla toimijoilla ei ole toiminnallista roolia narratiivissa, koska ne eivät aiheuta tai koe tapahtumia. Siksi niitä ei ole välttämätöntä huomioida narratiivin analyysissä. Vapaaehtoinen toimijakaan ei tosin ole merkityksetön, mutta se ei ole ratkaisevassa osassa tapahtumien etenemisen kannalta.

Balin (1985, 195–201) esittelemät toimijaparit ovat subjekti ja objekti, voima ja vastaanottaja sekä auttaja ja vastustaja. Hän pitää subjektin ja objektin asetelmaa tärkeimpänä toimijoita erottelevana käsiteparina. Subjekti on toimija, joka pyrkii päämäärään, ja objekti puolestaan on päämäärä. Siinä missä subjekti on lähes poikkeuksetta aina elävä olio, voi objekti olla myös jotain muuta, kuten valtaa, viisautta tai rakkautta.

Subjekti tarvitsee kuitenkin tuekseen tai vastustukseksi voimia (*power*), jotka ovat niitä toimijoita, jotka joko auttavat ja tukevat tai hankaloittavat subjektia tavoitteen saavuttamisessa. Voimat vastaanottavaa subjektia kutsutaan vastaanottajaksi (*receiver*). Ranskan kielessä voimasta ja vastaanottajasta on käytetty myös termejä *destinateur* ja *destinataire*, eli lähettäjä ja vastaanottaja. Voimaa on kuitenkin pidetty lähettäjää osuvampana terminä, sillä sana lähettäjä kantaa mukanaan aktiivisen osallistumisen merkitystä, vaikka rooli ei aina vaati sikaan aktiivista toimintaa. Narratiivin voima ei suinkaan aina ole ihminen, vaan se voi olla myös jokin abstrakti toimija, kuten yhteiskunta, aika tai viisaus. Toisin

kuin voima, vastaanottaja on lähes poikkeuksetta ihminen tai muu elävä olio. Voimalla ja subjektilla on usein aktiivisempi rooli kuin passiivisella objektilla ja vastaanottajalla.

Jos narratiivissa toimijoina olisivat vain edellä mainitut toimijat, olisi juoni turhan yksinkertainen ja päättyisi nopeasti. Yleensä kuitenkin narratiivin toimijoihin lukeutuvat myös auttaja ja vastustaja, jotka nimensä mukaisesti jo esitellyn voiman tavoin joko tukevat tai vastustavat subjektin toimintaa. Positiivisen voiman ja auttajan sekä toisaalta negatiivisen voiman ja vastustajan eroa ei ole helppo hahmottaa, vaikka niillä on myös eroavaisuuksia. Siinä missä positiivinen voima voi helpottaa subjektin tavoitteen saavuttamista kokonaisuudessaan, auttaja pystyy yleensä tarjoamaan apua vain tiettyyn asiaan. Voima on usein abstrakti ja auttaja puolestaan yleensä konkreettinen toimija. Voima pysyttelee usein taka-alalla, kun taas auttaja astuu näkyviin. Voimia on usein vain yksi, kun taas auttajia voi olla useampia. Yhtä lailla nämä samat eroavaisuudet voidaan havaita negatiivisen voiman ja vastustajien välisinä erontekijöinä. (Bal 1985, 195–201.)

Tässä tutkielmassani perehdyn erityisesti narratiivien subjekti- ja objektitoimijoihin. Analyysini perusteella nämä toimijaroolit ovat nimittäin tutkimuskysymyksestäni kannalta keskeisimpiä toimijoita, ja tutkielman rajallisen pituuden vuoksi minun on rajattava analyysini näihin toimijoihin. Keskityn siis vastaamaan tutkimuskysymykseeni siitä, millaisina toimijoina näissä narratiiveissa esiintyvät Ranska, syntyperäiset ranskalaiset, joilla ei ole maahanmuuttotaustaa, sekä maahanmuuttajat, jotka ovat joko muuttaneet Ranskaan tai ovat maahanmuuttajavanhempien jälkeläisiä, ja siitä, ovatko nämä toimijat muuttuneet aineistoni aikarajauksen aikana.

4.3 Narratiivin fokalisaatio ja fokalisoija

Bal (1985, 142) kirjoittaa, että kun tapahtumia esitetään, ne esitetään tietystä näkökulmasta, joka on aina jonkun valitsema. Bal kutsuu tämän näkemyksen ja vastaanottajan havainnon välistä suhdetta fokalisaatioksi ja näkemyksen haltijaa fokalisoijaksi. Juuri fokalisaation vuoksi objektiivisuuteen tähtääminen on

Balin mukaan hyödyttö, koska objektiivisuus on ainoastaan yritystä esittää havainto sekä representoida todellisuutta välttämättä tulkitsemista ja kommentoimista ja koska havainto riippuu monesta tekijästä. Kaikki ne tekijät vaikuttavat siihen, millaisen havainnon yksilö tekee tai toisaalta miten hän välittää sen muille. Yhtä lailla myös narratiivissa kertomuksen elementit on esitetty valitulla tavalla ja saamme vain yhden näkökulman kertomuksesta.

Fultonin (2005, 239) mukaan suoran tai epäsuoran puheen aikana, eli tekstipätkissä, joissa haastateltavan puhetta joko siteerataan suoraan (suora puhe) tai referoidaan (epäsuora puhe), fokalisaatio siirtyy kertojalta lainattavalle haastateltavalle, etäännyttäen toimittajan kerrotuista tapahtumista. Ulkoisen fokalisaation käyttö on siksi yksi tärkeimpiä näennäisen objektiivisuuden synnyttäjiä, sillä näin syntyy mielikuva puolueettomasta tapahtumien kerronnasta, johon toimittajan näkökulmat eivät ole vaikuttaneet. Toisaalta päätös siitä, keitä on valittu referoitavaksi ja missä järjestyksessä, on myös keino ylläpitää valtarakenteita. Näitä fokalisaatioon liittyviä tekijöitä pohdin analyysini lisäksi myös luvussa 6.2, jossa avaan McQuailin (1983) objektiivisuuden mittareita.

5 Analyysi

Seuraavaksi analysoin Helsingin Sanomien aineistoani edellisessä luvussa esittelemieni metodien ja käsitteiden avulla. Voidakseni siis vastata tutkimuskysymyksiini, keskityn Ranska-narratiivien tapahtumien, toimijoiden ja fokalisaation analyysiin ja selvitän, mitä Helsingin Sanomien Ranska-narratiiveissa tapahtuu ja keiden toimesta. Millaisia eroja ja yhtäläisyyksiä narratiiveilla on keskenään? Mitkä teemat niissä esiintyvät useasti ja mitkä harvemmin? Ketkä näyttäytyvät niiden toimijoina, ja mitä nämä toimijat tekevät? Miten näitä eri toimijoita kuvataan? Millaisia sanavalintoja teksteissä on, ja mistä ne kenties kertovat? Mitä on jätetty näiden narratiivien ulkopuolelle ja miksi? Entä onko tässä kaikessa tapahtunut jonkinlainen muutos terrori-iskujen myötä?

Jokaisessa tämän luvun alaluvussa olen myös nostanut havaintojeni tueksi esimerkkejä aineistosta, jotta havaintoni todistuvat myös aineiston tekstillä. Lisäksi olen liittänyt tutkielmani liitteisiin analyysitaulukon (Liite 1), johon olen kirjannut jokaisen aineistoni artikkelin metodisen toimija-analyysin. Olen siis eritellyt taulukkoon myös ne toimijat, joiden tarkka analyysi ei mahtunut mukaan tähän tutkielmaan ja joiden analyysi ei toisaalta ole tutkimuskysymykseeni vastaamisen kannalta ratkaisevaa.

5.1 Mitä Ranska-narratiiveissa tapahtuu?

Aloitan Ranska-narratiivien analyysin tapahtuma-analyysillä purkamalla jokaisen artikkelin narratiivin lähtökohtaan, aktiiviseen tapahtumaan ja lopputulokseen. Käsittelem aineistoni vuosi kerrallaan, mutta en avaa kunkin vuoden artikkeleita kronologisessa järjestyksessä vaan ryhmittäin. Ryhmät ovat muodostuneet artikkeleiden sisällön perusteella, ja ne ovat:

- narratiivit, joissa on kyse Ranskan valtion toimista
- narratiivit, joissa on kyse Ranskan kansalaisten vastustuksesta valtiojohtoa tai virkavaltaa kohtaan
- narratiivit, joissa on kyse maahanmuuttajien vastustuksesta valtiojohtoa tai virkavaltaa kohtaan
- narratiivit, joissa aiheena on terrorismi
- muut narratiivit

Ryhmät eivät poissulje toisiaan, eli osa artikkeleista voi kuulua useampaan kuin yhteen ryhmään.

Vuoden 1996 aineistossa Ranskan valtion toiminta on keskiössä artikkeleissa 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9 ja 10 (ks. Liite 2). Artikkelissa 1 (ks. Liite 2) narratiivin lähtötilanne on se, että Euroopan unioni ei ole määritellyt yleistä strategiaa vapaakaupasta EU:n ulkopuolisten kanssa. Aktiivisessa tapahtumassa Ranska vaati EU:lta periaatekantaa, ja lopputulos on se, että Ranska kaatoi EU:n Meksikon ja Etelä-Afrikan kanssa käymät neuvottelut. Artikkelissa 2 (ks. Liite 2) narratiivin lähtötilanne on se, että Ranskan hypermarkettien sisäänvetotuotteet vievät elannon pienyrittäjiltä mutta takaavat ravinnon vähätuloisille. Aktiivinen tapahtuma on se, että Ranska säätää kilpailulain, joka kieltää hypermarkettien tappiolla myytävät sisäänvetotuotteet. Tästä seurannut narratiivin lopputulos on, että suurmyymälöiden omistajat ovat tyytymättömiä, kuluttajat hämmentyneitä ja pienyrittäjät hyvillään.

Artikkelissa 5 (ks. Liite 2) puolestaan narratiivin lähtökohta on se, että joukko laittomia maahanmuuttajia on linnoittautunut pariisilaiseen kirkkoon ja he ovat syömälakossa osoittaakseen mieltään Ranskan uusia siirtolaislakeja vastaan. Aktiivinen tapahtuma on, että Ranskan hallitus jatkaa tiukkaa linjaa mielenosoittajia kohtaan. Tämä on johtanut lopputulokseen, jossa Ranskan kansalaiset kannattavat inhimillisyyttä tilanteen ratkaisussa. Seuraavassa artikkelissa 6 (ks. Liite 2) narratiivin lähtökohta on, että Ranskan kaduilla elää köyhiä. Aktiivisessa tapahtumassa osa Ranskan kaupungeista kieltää köyhien oleskelun ja rahanpyynnin kaupunkien keskustoissa, mikä on johtanut siihen lopputulokseen, että Ranskan väestö jakautuu kaupunkien toiminnan puolustajiin ja vastustajiin.

Artikkelissa 7 (ks. Liite 2) narratiivin lähtötilanne on jälleen sama kuin artikkelissa 5: Pariisissa 300 laitonta maahanmuuttajaa on kirkossa syömälakossa osoittaakseen mieltään. Aktiivinen tapahtuma on se, että Ranskan poliisi tunkeutuu kirkkoon ja lopettaa mielenosoituksen väkivalloin. Lopputulos on se, että mielenosoitus on purettu ja maahanmuuttajat odottavat Ranskan lunastavan lupauksensa. Artikkelin 8 (ks. Liite 2) narratiivin lähtötilanteessa Ranska on joutu-

nut kriisiin: lakot uhkaavat, frangi heikkenee, talous on notkahtanut alaspäin, ihmiset eivät kuluta vaan säästävät ja sekä oppositio että hallitus osoittavat tyytymättömyyttä. Narratiivin aktiivinen tapahtuma on, että hallitus ja presidentti puolustavat EMU:un pakottamista, kun taas muuten EMU-kritiikki kasvaa laajalla rintamalla. Lopputulos on, että vain joka viides ranskalainen on tyytyväinen maan taloudenhallintoon.

Artikkelissa 9 (ks. Liite 2) puolestaan narratiivin lähtötilanne on, että pariisilaisessa lähijunassa räjähtänyt pommi surmasi kaksi ihmistä ja sai Ranskan varuilleen. Aktiivisessa tapahtumassa Ranska on ryhtynyt turvaoperaatioon, ja tämä on johtanut siihen lopputulokseen, että poikkeustilanne näkyy katukuvassa. Viimeinen tämän Ranskan valtion toimia käsittelevän artikkeliryhmän artikkeli on numero 10 (ks. Liite 2), jonka narratiivin lähtötilanne on se, että Pariisin lähijunassa räjähti 3. joulukuuta pommi. Aktiivinen tapahtuma on, että Pariisin turvatoimia on kiristetty pommiuhan vuoksi. Lopputulos on, että kaupungissa pelätään iskua, mutta silti ihmiset liikkuvat ulkona ja elävät mahdollisimman normaalisti.

Siispä aineistoni perusteella Helsingin Sanomien vuoden 1996 Ranskanarratiiveissa kahdeksassa on kyse Ranskan valtion toimesta, jonka tarkoituksena on aikaansaada jonkinlainen muutos tai ylläpitää vallitsevaa tilannetta.

Artikkeli 1 / 1996: ”Ranska vaatii EU:lta periaatekantaa vapaa-kaupasta.”

Artikkeli 2 / 1996: ”Ranskan kansalliskokous säätää kilpailulain, joka kieltää hypermarkettien niin sanotut ’sisäänvetotuotteet’, joita suuret marketit myyvät tappiolla houkutellakseen asiakkaita tekemään myös muita ostoksia.”

Artikkeli 10 / 1996: ”Poliisi on kiristänyt huomattavasti turvatoimia, sillä algerialaisen kiihkoislamilaisen terroristijärjestön GIA:n pelätään yrittävän pommi-iskuja jouluviikolla.”

Näistä edellä esittelemistäni artikkeleista artikkelit 9 ja 10 (ks. Liite 2) kuuluvat lisäksi narratiivien ryhmään, jossa aiheena on terrorismi.

Artikkeli 9 / 1996: ”Ranskan poliisi ja turvallisuusviranomaiset ovat viime kuukausien aikana saaneet useita varoituksia ja vihjeitä siitä, että uusi terroristiaalto on alkamassa Ranskan maaperällä. Algerian kiihkoislamilaiden terroristijärjestön GIA:n tiedotteessa uhattiin äskettäin ’Ranskan valtiota, joka suojelee jumalattomia ja herjaajia’.”

Ranskalaisten vastustuksesta valtiojohtoa kohtaan vuoden 1996 aineistossa on puolestaan kyse artikkelissa 3 (ks. Liite 2). Siinä narratiivin lähtötilanne on, että ranskalaista koulutusjärjestelmää on kritisoitu jo vuosia. Aktiivinen tapahtuma on se, että nyt keskustelu aiheen ympärillä on jälleen kiivasta, ja se on johtanut lopputulokseen, jossa Ranskan presidentti Jacques Chirac on sitoutunut uudistuksiin.

Artikkeli 3 / 1996: ”Koululaitosta syytetään huonoista oppimistuloksista, ankaruudesta, mutta ennen kaikkea siitä, että se väsyttää oppilaat.”

Artikkeli 4 (ks. Liite 2) puolestaan kuuluu ryhmään muut narratiivit. Sen lähtökohta on, että Front national tuli politiikkaan vastustamalla siirtolaisuutta, ja näin ollen sen kannattajakunta muodostui pitkälti siirtolaisvastaisista ranskalaisista. Aktiivinen tapahtuma on se, että Front national laajentaa kannatuspohjaansa. Lopputulos on, että tällä hetkellä 28 prosenttia ranskalaisista kannattaa puolueen ohjelman ideoita, Front national on työväenluokan suosituin puolue ja sen kannattajista 46 prosenttia on työläisiä ja pienipalkkaisia toimihenkilöitä. Toisaalta tämä artikkeli voisi myös olla ryhmässä, jonka artikkelit käsittelevät ranskalaisten vastustusta valtiojohtoa kohtaan, sillä vuonna 1996 Front national ei kuulunut Ranskan kansalliskokoukseen⁹.

Artikkeli 4 / 1996: ”Ranskan äärioikeistolainen, Jean-Marie Le Penin perustama Front national (FN) on muuttunut työväenpuolueeksi. Se on vakiinnuttanut asemansa Ranskan poliittisessa elämässä ja

⁹ Ranskan kansalliskokous on maan parlamentin alahuone, joka valitaan suoralla kansanvaalilla. (Ks. esim. <https://www.talouselama.fi/uutiset/ranskassa-ei-riita-etta-voittaa-presidentinvaalit-kesakuussa-on-kansalliskokousvaalit/2faf81e6-6e8c-3a81-b232-20340145775e>. Linkki tarkistettu 4.6.2018.)

kasvaa erityisen hyvin entisten kommunistien ja sosialistien parissa.”

Seuraavaksi avaan vuoden 2006 artikkelien tapahtumia samalla tavalla. Vuoden 2006 aineistossa viidessä artikkelissa, 1, 2, 3, 8 ja 9 (ks. Liite 3), on kyse Ranskan valtion toiminnasta.

Artikkeli 1 / 2006: ”Presidentti laajensi ydinaseoppia.”

Artikkeli 3 / 2006: ”Ranska haluaa tulevaisuudessa valita siirtolaisensa sen mukaan keistä on eniten maalle hyötyä.”

Ensimmäisen artikkelin (ks. Liite 3) narratiivin lähtötilanne on, että Ranskan mukaan se voi suojata ydinaseilla vain välittömiä etujaan, kuten alueellista koskemattomuuttaan ja kansalaisia. Aktiivisessa tapahtumassa Ranska laajentaa presidentti Chiracin toimesta listausta syistä, joiden vuoksi Ranska voi harkita ydinaseiden käyttöä. Lopputulos on se, että Ranska on valmis hyödyntämään ydinasetta myös liittolaisten suojelun ja strategisten raaka-aineiden saannin puolesta sekä terrorismia Ranskaan kohdistavia valtioita vastaan.

Samaan ryhmään kuuluvan artikkelin 2 (ks. Liite 3) narratiivin lähtötilanne on se, että vaikka orjuus kiellettiin Ranskassa 1848, osa ranskalaisista tuntee historian yhä eriarvoistavan kansaa. Aktiivinen tapahtuma on, että Ranska on julistanut orjuuden lopettamisen muistopäiväksi toukokuun 10. päivän. Lopputulos on, että Ranskan hallinto toivoo muistopäivän yhdistävän kansaa. Artikkelin 3 (ks. Liite 3) narratiivin lähtötilanne puolestaan on se, että Ranskaan saapuvista siirtolaisista 11 437 / 68 171 tulee työn perässä. Aktiivinen tapahtuma on se, että Ranska haluaa valita siirtolaisensa hyödyn mukaan eli sen mukaan, millä aloilla tarvitaan työvoimaa, ja tästä syystä hallitus on hyväksynyt lakialoitteen, joka ”helpottaa työntekijöiden tuloa maahan ja kaventaa pelkästään perhesyistä muuttavien oikeuksia”. Lopputulos on se, että ”vasemmisto-oppositio ja rasmin vastaiset järjestöt arvostelevat lakialoitetta maahanmuuttajien oikeuksien rajoittamisesta ja siitä, että se pyrkii riistämään parhaat kyvyt siirtolaisten kotimaista”.

Artikkelin 8 (ks. Liite 3) narratiivin lähtötilanne taas on se, että Ranska ja Yhdysvallat ovat julkisuudessa olleet erimielisiä Irakin sodan vuoksi. Aktiivinen tapahtuma on se, että Ranskan terrorisminvastainen yksikkö UCLAT on myöntänyt Ranskan ja USA:n toimivan samassa kansainvälistä terrorismia torjuvassa yksikössä. Lopputulos on se, että Ranskan tiedustelupalvelu DST:n johtajan mukaan terrorismi uhkaa myös Ranskaa. Artikkelin 9 (ks. Liite 3) narratiivin lähtötilanne on, että poliisin kimppuun on muutaman viikon sisällä hyökätty kolme kertaa. Aktiivinen tapahtuma on, että poliisi on pidättänyt kahdeksan henkilöä epäiltynä hyökkäyksistä. Lopputulos on, että Sarkozy on ehdottanut lakimuutosta, jonka mukaan poliisia, santarmia tai palokuntalaisia vastaan kahakoineet joutuisivat rikostuomioistuimeen.

Lisäksi vuoden 2006 aineistossa neljässä artikkelissa, 4, 5, 6 ja 7 (ks. Liite 3), on kyse kansalaisten toiminnasta valtiojohtoa vastaan. Niistä artikkelissa 4 (ks. Liite 3) narratiivin lähtötilanne on se, että Pariisissa on paljon kodittomia, joista iso osa on ulkomaalaistaustaisia ja/tai muslimeita. Aktiivinen tapahtuma on se, että SDF-avustusjärjestö jakaa kodittomille sianlihaa sisältävää keittoa. Lopputulos on se, että järjestöä on arvosteltu äärioikeiston tukemisesta ja muslimien syrjinnästä, koska muslimit eivät voi syödä SDF:n jakamaa keittoa, joka sisältää sianlihaa.

Artikkelin 5 (ks. Liite 3) narratiivin lähtökohta on puolestaan se, että Ranskan hallitus on säätänyt alle 26-vuotiaiden irtisanomissuojaa heikentävän lain. Aktiivinen tapahtuma on se, että yli 1,05 miljoonaa ihmistä on osoittanut Ranskan kaduilla mieltään nuorten työlakia vastaan. Lopputulos on se, että Pariisissa mielenosoitus on johtanut yhteenottoihin poliisin ja nuorten välillä. Artikkelin 6 (ks. Liite 3) narratiivin lähtötilanne on se, että neljä vuotta on kulunut siitä, kun Kansallisen rintaman presidenttiehdokas Jean-Marie Le Pen pääsi presidentinvaalin toiselle kierrokselle. Aktiivinen tapahtuma on se, että tuore mielipidemittaus osoittaa yli kolmasosan ranskalaisista arvostavan äärioikeistolaista politiikkaa. Lopputulos on se, että tutkija arvioi, että tulevissa presidentinvaaleissa äärioikeistolla on vaikutusta ja että vuoden 2002 vaalit vahvistivat äärioikeiston aseman merkittävänä poliittisena voimana.

7. artikkelin (ks. Liite 3) narratiivin lähtötilanne on se, että sisäministeri Sarkozy on ollut tiukkana laittoman maahanmuuton suhteen ja hän on ilmoittanut halua- vansa karkottaa myös koululaisia. Aktiivinen tapahtuma on se, että ranskalaiset ovat pillastuneet Sarkozyn ilmoituksesta ja ovat nousseet vastarintaan Sarko- zya kohtaan. Lopputulos on se, että Sarkozy on tiukilla kansan painostuksen vuoksi.

Artikkeli 5 / 2006: ”Ennätyksellinen määrä mielenosoittajia vaati tiis- taina Ranskan hallitusta kumoamaan alle 26-vuotiaiden irtisano- missuojaa heikentävän uuden lain.”

Artikkeli 7 / 2006: ”Ranskalaisten ankara kansalaisvastarinta on pa- kottanut sisäministeri Nicolas Sarkozyn tekemään täyskäännöksen aikeissaan karkottaa laittomasti maassa olevia perheitä.”

Artikkelissa 10 (ks. Liite 3) on puolestaan kyse maahanmuuttajien toiminnasta. Tämän narratiivin lähtötilanteena voidaan toisaalta nähdä se, että Pariisin lä- hiömellakat laukaisseesta poikien kuolemasta on kulunut vuosi ja että Rans- kassa pelätään vuosipäivän synnyttävän uusia levottomuuksia, minkä vuoksi 500 ylimääräistä mellakkapoliisia on komennettu Pariisin lähiöihin. Tällöin aktii- vinen tapahtuma on menehtyneiden poikien muiston kunnioittaminen siten, että yli tuhat ihmistä on kokoontunut marssille ja että poikien omaiset ja Clichyn kaupunginjohtaja esittävät vetoomuksen rauhan puolesta. Tässä tapauksessa lopputulos on, että samana iltana naapurilähiössä kaksi bussia sytytettiin tuleen ja että toiseen bussiin hyökkäsi ennen sytytystä kaksi aseistautunutta miestä. Toisaalta taas lähtötilanne voi olla, että poliisien takaa-ajossa menehtyneiden poikien kuolemasta on vuosi, ja onnettomuuden jäljiltä maahanmuuttajanuorten ja poliisin välillä on jännitteitä. Tällöin aktiivinen tapahtuma on se, että kaksi bussia poltettiin ja toisen valtasi ennen polttoa kaksi aseistautunutta miestä. Tässä tapauksessa lopputulos on, että epävaka tilanne ja jännitteet jatkuvat.

Artikkeli 10 / 2006: ”Yli tuhat ihmistä kokoontui perjantaina Pariisin lähiöön Clichy-sous-Bois’hin hiljaiselle marssille kunnioittamaan kahden nuoren muistoa, joiden kuolemasta viime syksynä alkoivat Ranskan rajut lähiömellakat. - - Lähiöiden paljolti maahanmuuttaja-

*taustaiset nuoret syyttävät poliisia huonosta kohtelusta ja kiusante-
koa muistuttavista jatkuvista henkilöllisyyspaperien tarkistuksista.”*

Lisäksi vuoden 2006 aineistossa terrorismilla on merkittävä rooli artikkelissa 1 ja 8 (ks. Liite 3), jotka lasken kuuluvaksi myös ensimmäisenä esittelemääni ryhmään, jossa on kyse Ranskan valtion toimista.

Artikkeli 1 / 2006: ”Ranska on valmis vastaamaan ydinasein, jos jokin valtio tekee terrori-iskun tai harkitsee sellaista Ranskaa vastaan, presidentti Jacques Chirac sanoi torstaina.”

Artikkeli 8 / 2006: ”Ranskan terrorisminvastaisen yksikön (UCLAT) johtaja Christophe Chaboud vahvisti radiokanava France-Infole, että Pariisissa toimii kansainvälinen terrorismia torjuva yksikkö.”

Vuoden 1996 ja 2006 aineistoihin verrattuna vuoden 2016 aineistossa terrorismilla on merkittävä rooli selvästi useammassa artikkelissa: peräti kahdeksassa; 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8 & 9 (ks. Liite 4).

Artikkeli 1 / 2016: ”Tänään torstaina tulee kuluneeksi vuosi ääri-islamistien terrori-iskusta ranskalaiseen satiirilehteen Charlie Hebdoon.”

Artikkeli 6 / 2016: ”Nizzan verilöyly oli jo kolmas Ranskassa puolentoista vuoden aikana tehty tuhoisa isku.”

*Artikkeli 8 / 2016: ”Ranska on terrori-iskujen jälkeen menettänyt val-
tavan määrän turismituloja.”*

Artikkelin 1 (ks. Liite 4) narratiivin lähtötilanne on se, että Charlie Hebdon iskusta on kulunut vuosi. Aktiivinen tapahtuma on, että lehteä tehdään nyt salaisessa paikassa tiukkojen turvatoimien ympäröimänä, eikä toimitus ole halunnut säästää mitään, mikä muistuttaa iskusta. Lopputulos on, että lehti on pysynyt kaikesta huolimatta tyylilleen uskollisena ja julkaissut juuri vuosipäivän alla muistonumeron, jonka kannessa olevan asetta kantavan Jumalan kaapu on tahriintunut verellä, ja tämä on hermostuttanut Vatikaanin. Artikkelin 2 (ks. Liite 4) narratiivin

lähtötilanne on se, että veitsellä aseistautunut mies yritti hyökätä vartiossa olevan poliisin kimppuun poliisiaseman edessä Pariisissa. Aktiivinen tapahtuma on se, että poliisi ampui miestä. Lopputulos on se, että mies menehtyi. Artikkelin 3 (ks. Liite 4) narratiivin lähtötilanne on se, että Pariisissa pelataan jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailut. Aktiivinen tapahtuma on se, että Eiffel-tornin juurille pystytetään suuri ilmaiskatsomo, ja kisayleisön turvallisuutta Ranskassa valvoo 72 000 poliisia ja 10 000 sotilasta. Lopputulos on se, että artikkelin haastateltava Rosario ei pelkää mennä katsomaan kisoja tapahtuneista terrori-iskuista huolimatta.

Artikkelin 5 (ks. Liite 4) narratiivin lähtötilanne puolestaan on se, että poliisi on palaamassa kotiinsa. Aktiivinen tapahtuma on, että epäilty hyökkääjä on puukottanut poliisia tämän kotitalon edessä, ottanut sitten pankkivangikseen tämän puolison ja lapsen sekä tappanut myös puolison. Lopputulos on, että Ranskan hallitus pitää tekoa terrori-iskuna, ja surmia tutkitaan terrori-iskuna. Artikkelin 6 (ks. Liite 4) narratiivin lähtötilanne on se, että Nizzan terrori-iskusta on kulunut kaksi päivää. Aktiivinen tapahtuma on se, että Nizza ja Ranska tahtovat jatkaa normaalia elämää. Lopputulos on se, että paikalliset ja turistit yrittävät jatkaa mahdollisimman normaalia elämää, mutta kaikki eivät pysty siihen. Artikkelin 7 (ks. Liite 4) narratiivin lähtötilanne on se, että Pohjois-Ranskassa kaksi veitsellä aseistautunutta miestä hyökkäsi kirkkoon kesken jumalanpalveluksen. Aktiivinen tapahtuma on se, että miehet ottivat panttivankeja ja surmasivat papin. Lopputulos on se, että poliisi ampui hyökkääjiä, jotka ovat presidentin mukaan sanoneet kuuluvansa Isisiin.

Artikkelissa 8 (ks. Liite 4) narratiivin lähtötilanne on se, että Ranskassa on tapahtunut terrori-iskuja. Aktiivinen tapahtuma on se, että Ranska on menettänyt valtavan määrän turismituloja. Lopputulos on se, että Suomeen matkustaa entistä enemmän japanilaisturisteja. Artikkelin 9 (ks. Liite 4) narratiivin lähtötilanne on se, että presidentti Francois Hollande on arvosteltu Ranskan turvallisuustilanteesta muun muassa Pariisin ja Nizzan terrori-iskujen vuoksi, ja hän on tällä hetkellä Ranskan lähihistorian epäsuosituin presidentti. Aktiivisessa tapahtumassa Hollande sanoo puheessaan, että taistelu Isisin terroristeja vastaan tulee

olemaan pitkä mutta heidät jäljitetään ja tuhotaan ja että terrorismin vahvistaminen ei saa heikentää demokratian peruseriaatteita. Lopputulos on se, että Hollande on antanut vinkin aikeistaan pyrkiä jatkokaudelle.

Sen sijaan Ranskan valtion ja kansalaisten välistä vastakkainasettelua on vain yhdessä artikkelissa vuoden 2016 aineistossa.

Artikkeli 4 / 2016: ”Tuhannet mielenosoittajat protestoivat tiistaina Ranskan hallituksen suunnittelemaa työlakiuudistuksia.”

Artikkelin 4 (ks. Liite 4) narratiivin lähtötilanne on se, että Ranskan hallitus on suunnitellut työlakiuudistuksia. Aktiivinen tapahtuma on se, että tuhannet mielenosoittajat ympäri maata ovat protestoineet uudistuksia ja mittavat lakot ovat häirinneet arkea. Lopputulos on se, että Pariisin mielenosoituksissa on loukkaantunut 40 ja pidätetty 73 henkilöä.

Lisäksi yhdessä vuoden 2016 aineiston artikkelissa on kyse Ranskan ja laittomien siirtolaisten vastakkainasettelusta.

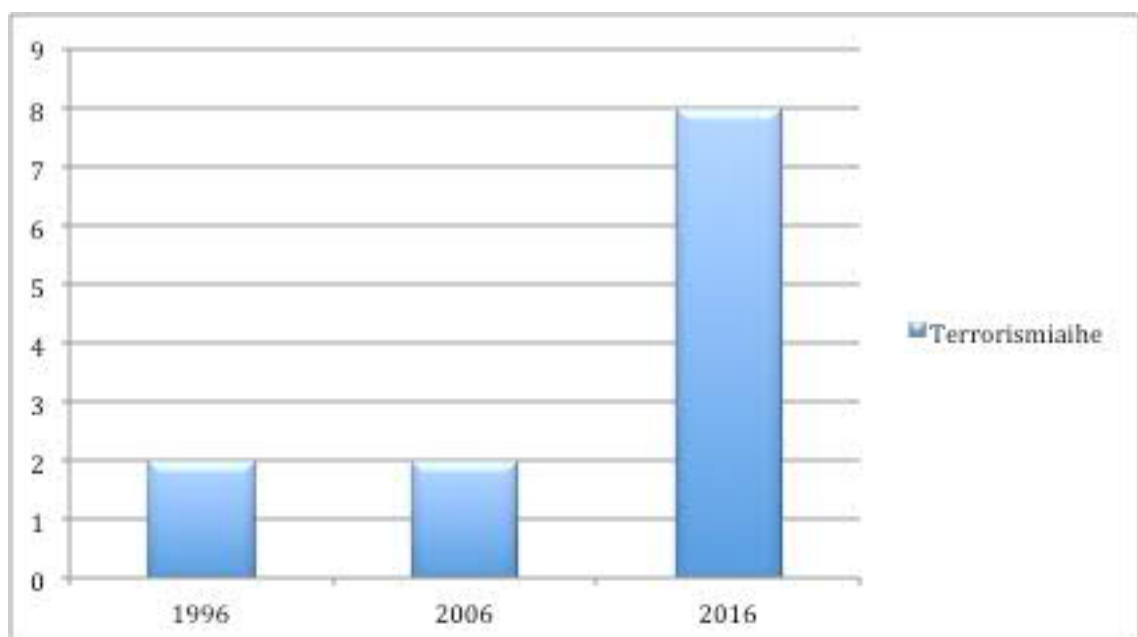
Artikkeli 10 / 2016: ”Purkuoperaatio sujui pääosin rauhallisesti, vaikkakin siirtolaiset polttivat teltoja ja muita majarakennelmia viimeisenä vastalauseenaan.”

Artikkelin 10 (ks. Liite 4) narratiivin lähtötilanne on se, että Pohjois-Ranskan Calais'n kaupungissa on ollut uusi siirtolaisleiri vuodesta 2015 saakka ja osa leiristä purettiin keväällä 2016. Aktiivinen tapahtuma on se, että loppuleiri purettiin pääosin rauhallisissa merkeissä, vaikkakin siirtolaiset polttivat viimeisenä vastalauseenaan esimerkiksi teltoja. Lopputulos on se, että leirin siirtolaisia kuljetettiin ympäri Ranskaa, mutta kaikille ei riittänyt yösijaa.

Siispä siinä missä vuosien 1996 ja 2006 aineistoissa terrorismilla oli merkittävä rooli 20 prosentissa artikkeleista, on vuoden 2016 aineiston vastaava luku 80 prosenttia. Terrorismiaiheiset uutiset ovat siis vuoden 2016 aineistossa selvästi lisääntyneet aiempien vuosien aineistoihin verrattuna. Tämä terrorismiaiheisten uutisten suuri suhteellinen osuus vaikuttanee siihen, miksi vuoden 2016 aineis-

tossa Ranska ja ranskalaiset esiintyvät objektina useammin kuin kahden aieman aineistovuoden aineistoissa.

Beatrice Dernbachin (2015, 306) mukaan journalismin tehtävänä on tarkkailla ympäristöään, valikoida tietoa, prosessoida sitä uutisarvon mukaan sekä julkaista journalististen normien mukaisia raportteja. Uutisarvolla yleisesti tarkoitetaan aiheen ajankohtaista, maantieteellistä ja tunteellista läheisyyttä sekä julkisuutta (Dernbach 2015, 306). Näin ollen voin päätellä, että Ranskan kohdistuneiden terroristi-iskujen uutisarvo suomalaisissa medioissa on korkeampi kuin esimerkiksi muissa maanosissa tapahtuneiden terrori-iskujen uutisarvo. Tämän Ranskaan kohdistuneiden terrori-iskujen korkean uutisarvon vuoksi vuoden 2016 Ranska-uutisista esiin nousivat terrorismiaiheiset uutiset, joissa Ranska ja ranskalaiset ovat ikään kuin uhrin asemassa. Päätelmäni mukaan Suomessa Ranskan terrori-iskuihin liittyvien uutisten uutisarvo on siis korkeampi kuin esimerkiksi Ranskan politiikasta kertovien uutisten uutisarvo, joten terroriuutisia paitsi julkaistaan paljon myös luetaan paljon. Ne jäivät mieleen ja vaikuttavat merkittävästi kuvaamme Ranskasta ja ranskalaisista, vaikka olisimme lukeneet myös muut Ranska-aiheiset Helsingin Sanomien uutiset.

Kaavio 2. Terrorismiaiheen osuus kunkin vuoden aineistossa.

5.2 Millaisia ovat Ranska-narratiivien toimijat?

Vuoden 1996 aineistossa Ranska on narratiivien subjektina kahdeksassa – 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9 ja 10 (ks. Liite 2) – aineiston kymmenestä artikkelista. Huomion arvoista on myös se, että vuoden 1996 aineistossa Ranskaa subjektina edustaa artikkeleita numero 10 (ks. Liite 2) lukuun ottamatta jokaisessa artikkelissa nimenomaan Ranskan hallitus tai muu valtion johtoelin.

Artikkeli 2 / 1996: ”Ranskan kansalliskokous säätää kilpailulain, joka kieltää hypermarkettien niin sanotut sisäänvetotuotteet - - .”

Artikkeli 5 / 1996: ”Ranskan pääministeri Alain Juppé myöntää, että hänen hallituksensa on joutunut suoraan yhteenottoon pariisilaisessa kirkossa siirtolaislakeja uhmaavien afrikkalaisten kanssa.”

Artikkeli 6 / 1996: ”- - lähinnä Etelä-Ranskassa olevien kaupunkien johtajat ovat yrittäneet häätää kerjäläiset pois.”

Artikkeli 10 / 1996: ”Ranska kävi jouluostoksilla pommeja peläten.”

Vuoden 2006 aineistossa puolestaan Ranska on subjektina neljässä – 1, 2, 3 ja 8 (ks. Liite 3) – artikkelissa. Vuoden 1996 tavoin myös vuoden 2006 aineistossa Ranskan ollessa subjekti on kyse nimenomaan Ranskan hallituksesta.

Artikkeli 1 / 2006: ”Ranska on valmis vastaamaan ydinasein, jos jokin valtio tekee terrori-iskun tai harkitsee sellaista Ranskaa vastaan, presidentti Jacques Chirac sanoi torstaina.”

Artikkeli 2 / 2006: ”Tästä keväästä alkaen Ranskassa juhlitaan joka toukokuun 10:ntenä päivänä orjuuden lopettamista. Ranskan presidentti Jacques Chirac ilmoitti uudesta muistopäivästä maanantaina.”

Artikkeli 3 / 2006: ”Ranska haluaa tulevaisuudessa valita siirtolaisensa sen mukaan, keistä on eniten maalle hyötyä.”

Vuoden 2016 aineistossa Ranska on subjektina vain artikkelissa 10 (ks. Liite 4).

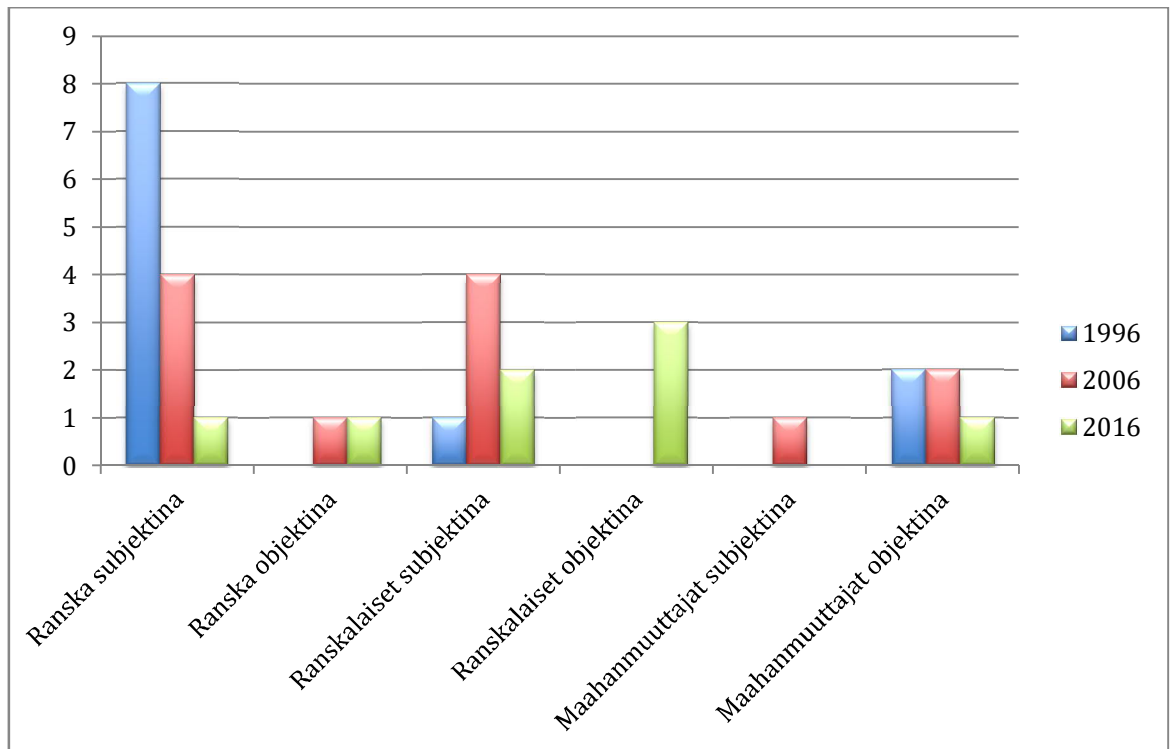
Artikkeli 10 / 2016: ”Calais’n epävirallisen pakolaisleirin purkutyöt saatiin päätökseen keskiviikkona, kertoivat Ranskan viranomaiset.”

Muissa vuoden 2016 aineiston artikkeleissa (ks. Liite 4), joissa Ranskalla on jokin toimijarooli, sillä ei enää tarkoiteta aina pelkästään valtiojohtoa, vaan monessa artikkelissa se kattaa myös kansalaiset. Näissä artikkeleissa Ranskalla tarkoitetaan ikään kuin koko yhteisöä ennemminkin kuin pelkkää valtiovaltaa.

Artikkeli 7 / 2016: ”Ranskan pääministeri Manuel Valls sanoi hyökäystä barbaariseksi. Hän kirjoitti Twitterissä sen olleen isku Ranskaa ja katolista kirkkoa vastaan. - - Ranska on poikkeustilassa maassa tapahtuneiden useiden terrori-iskujen vuoksi.” (Tämän artikkelin kohdalla objektina ovat sekä Ranska että ranskalaiset. Esittelemissäni luvuissa olen laskenut tämän artikkelin objektiksi ranskalaiset.)

Aineistoni perusteella on siis helppo tehdä ensimmäinen huomio vuosien 1996, 2006 ja 2016 Ranska-artikkelien toimijoista: siinä missä vuonna 1996 Ranska on subjekti kahdeksassa aineiston kymmenestä artikkelista, on puolestaan vuoden 2016 aineistossa asetelma hyvin erilainen (ks. Kaavio 3.). Vuoden 2016 kymmenestä artikkelista Ranska on subjektina vain yhdessä. Näiden kahden vuoden välissä vuoden 2006 aineistossa Ranskalla oli subjektin rooli kolmessa artikkelissa. Lisäksi Ranska ei enää vuoden 2016 aineistossa tarkoita pelkästään valtiovaltaa.

Tämän huomion perusteella Helsingin Sanomien Ranska-narratiivit vuodesta 1996 vuoteen 2016 ovat siis muuttuneet siten, että ensinnäkin Ranska on menettänyt aktiivisen subjektin roolinsa ja toiseksi Ranska on saanut aiempia vuosia inhimillisemmän sävyn. Tällä tarkoitan juuri sitä, että Ranskaa eivät enää edusta pelkät poliitikot tai johtajat, vaan koko maa kaikkine väestöluokkineen.

Kaavio 3. Aineiston toimijoiden esiintymismäärät vuosittain.

Ranska-toimijan rinnalla Ranska-narratiivien toimijoiden muutoksen havaitsemisen kannalta on tärkeää tarkastella myös ranskalaisia toimijana. Ranskalaisten osuus kunkin vuoden artikkeleiden subjektina on melko tasainen: vuonna 1996 ranskalaiset ovat subjektina yhdessä artikkelissa; 3 (ks. Liite 2), vuonna 2006 neljässä; 4, 5, 6 ja 7 (ks. Liite 3) ja vuonna 2016 kahdessa; 4 ja 6 (ks. Liite 4).

Artikkeli 3 / 1996: "Koulua syytetään huonoista oppimistuloksista, ankaruudesta, mutta ennen kaikkea siitä, että se väsyttää oppilaat."

Artikkeli 5 / 2006: "Ennätyksellinen määrä mielenosoittajia vaati tiistaina Ranskan hallitusta kumoamaan alle 26-vuotiaiden irtisanomissuojaa heikentävän uuden lain."

Artikkeli 6 / 2006: "Yli kolmasosa ranskalaisista arvostaa äärioikeistolaista politiikkaa, paljasti perjantaina julkaistu mielipidemittaus."

Artikkeli 6 / 2016: "Nizza tahtoo jatkaa normaalia elämää."

Lisäksi vuoden 1996 aineiston 10. artikkelissa (ks. Liite 2) näen ranskalaiset osaksi Ranska-subjektia.

Artikkeli 10 / 1996: "Ranska kävi jouluostoksilla pommeja peläten"

Siinä missä Ranska-subjektia edustaa suurimmassa osassa artikkeleita Ranskan hallitus, ovat aineistojen ranskalaiset subjekteina puolestaan viidessä – 3/96, 5/06, 6/06, 7/06 ja 4/16 (ks. Liite 4) – yhteensä koko kolmen tarkasteluvouden aineiston kuudesta subjektiroolista aktiivisia, mieltään osoittavia tai hallituksen tai presidentin päätöksiä vastustavia kansalaisia. Heidän tavoitteenaan on vaikuttaa hallituksen toimintaan ja saada aikaan muutosta:

Artikkeli 3 / 1996: "Koululaitoksen jälkeenjääneisyys kuohuttaa ranskalaisia"

Artikkeli 5 / 2006: "Ennätyksellinen määrä mielenosoittajia vaati tiistaina Ranskan hallitusta kumoamaan alle 26-vuotiaiden irtisanomissuojaa heikentävän uuden lain."

Artikkeli 6 / 2006: "Mittauslaitos Ifopin Metro-lehdelle tekemän tutkimuksen mukaan 34 prosenttia ranskalaisista arvioi äärioikeiston ymmärtävän ranskalaisten huolia. 35 prosentin mielestä äärioikeisto 'rikastaa poliittista keskustelua'."

Artikkeli 7 / 2006: "Ranskalaisten ankara kansalaisvastarinta on pakkottanut sisäministeri Nicolas Sarkozyn tekemään täyskäännöksen aikeissaan karkottaa laittomasti maassa olevia perheitä."

Artikkeli 4 / 2016: "Tuhannet mielenosoittajat protestoivat tiistaina Ranskan hallituksen suunnittelemaa työlakiuudistuksia."

Ranskalaisten osuus aineiston subjekteista on siis vuonna 1996 10 prosenttia, vuonna 2006 40 prosenttia ja vuonna 2016 20 prosenttia. Tämän aineiston perusteella vaikuttaisi siis siltä, että vuonna 2006 ranskalaiset ovat olleet yhteiskunnallisesti aktiivisempia kuin vuonna 1996 ja 2016. Käsittelen tätä huomiota syvemmin luvussa 5.3 voidakseni tarkastella sitä samalla myös fokalisaation näkökulmasta.

Kun tarkastelen ranskalaisia narratiivien toimijoina, on merkittävin ero havaittavissa ranskalaisten osuudessa narratiivien objekteina, sillä vuosien 1996 ja 2006 aineistoissa ranskalaiset eivät ole objektina yhdessäkään artikkelissa, kun taas vuoden 2016 aineistossa ranskalaiset ovat objekteina kolmessa artikkelis-

sa – 3, 5 ja 7 (ks. Liite 4) – ja lisäksi näen heidän olevan osana objektia myös artikkelissa 8/2016 (ks. Liite 4), jossa objektina on Ranska.

Artikkeli 3 / 2016: ”Koko Ranskassa kisaturistien turvallisuutta valvoo yhteensä 72 000 poliisia ja 10 000 sotilasta.”

Artikkeli 5 / 2016: ”Epäilty hyökkääjä, 25-vuotias Larossi Abballa puukotti poliisimiestä toistuvasti uhrinsa kotitalon edessä, kun uhri oli palaamassa kotiinsa.”

Artikkeli 8 / 2016: ”Elo- ja syyskuulle Ranskaan suunniteltujen matkojen määrä on viidenneksen pienempi kuin vuosi sitten.”

Kymmenen artikkelin aineistoissa luvut eivät kasva suuriksi, mutta tämänkin vertailun pohjalta muutos on selkeä: vuonna 1996 Ranskan ja ranskalaisten yhteinen osuus vuoden aineiston subjekteista oli 90 prosenttia ja objekteista 10 prosenttia, vuonna 2006 Ranskan ja ranskalaisten osuus aineiston subjekteista oli 60 prosenttia ja objekteista 10 prosenttia, kun taas vuonna 2016 Ranskan ja ranskalaisten osuus aineiston subjekteista oli 30 prosenttia ja objekteista 40 prosenttia. Kuten aiemmin totesin, vuosien 1996 ja 2006 Ranskan aktiivinen subjektin asema on siis vuoden 2016 aineistossa vähentynyt selvästi. Sen sijaan aineistojen objektien tarkastelu osoittaa, että Ranska on vuoden 2016 aineistossa useammin objekti kuin subjekti, kun aiempien vuosien aineistoissa se oli objektina vain 10 prosentissa artikkeleista eli yhdessä kummankin vuoden kymmenestä artikkelista. Ranskan subjektitoimijan rooli on siis vuoden 2016 aineistossa vaihtunut objektin rooliin.

On myös huomattava, että vuoden 2016 aineistossa jokaisessa artikkelissa, joissa Ranska tai ranskalaiset ovat objektin asemassa, on kyse suoraan tai epäsuorasti terrorismin vaikutuksista. Terrorismilla on suora vaikutus Ranskan ja ranskalaisten objektin asemaan näissä esimerkeissä:

Artikkeli 5 / 2016: ”Ranskalainen poliisikomentaja puolisoineen tapettiin maanantai-iltana Magnanville’n lähiössä Pariisissa, kertoo muun muassa uutistoimisto AFP. - - Ranskan hallituksen edustajan mukaan surmia tutkitaan terrori-iskuna.”

Artikkeli 7 / 2016: ”Ranskassa kirkkoon hyökänneet miehet olivat sanoneet kuuluvansa terroristijärjestö Isisiin, kertoi Ranskan presidentti Francois Hollande. - - Kaksi veitsellä aseistautunutta miestä otti viisi ihmistä panttivangeikseen kirkossa.”

Näissä esimerkeissä ranskalaiset tai Ranska ovat objektina epäsuorasti terrorismien aiheuttamana:

Artikkeli 3 / 2016: ”Terroriuhkaa hän kyllä joskus ajattelee, mutta ei anna sen vaikuttaa elämäänsä. - - Koko Ranskassa kisaturistien turvallisuutta valvoo yhteensä 72000 poliisia ja 10000 sotilasta.”

Artikkeli 8 / 2016: ”Ranska on terrori-iskujen jälkeen menettänyt valtavan määrän turismituloja.”

Artikkeleissa 5 ja 7 (ks. Liite 4) ranskalaiset ovat siis objekteina terrorismin vuoksi ja heidät kuvataan haavoittuneina ja kärsivinä – ikään kuin uhreina. Uhri on yksi meille jo lapsesta saakka tutuista narratiivien toimijoista. Dan Berkowitzin ja Hillel Nossokin (2001, 704) mukaan sitä voidaan pitää jopa universaalina myyttinä. Myytti puolestaan voidaan selittää monella tapaa, mutta tässä viitataan esimerkiksi myytin ja uutismedian suhteita tutkineen Jack Lulen hyödyntämään näkökulmaan, jonka mukaan myytti on yhteiskunnallinen tarina, joka esittää valitsevia ajatuksia, ideologioita, arvoja ja uskomuksia. Myytin avulla journalismista saadaan symbolisen viestinnän tapahtuma. (Lule 2005, 102.)

Artikkelissa 3 (ks. Liite 4) terrorismi on myös läsnä, mutta ranskalaisten objekti- asema johtuu siitä, että heitä suojellaan valtion toimesta. Eli vaikka artikkelissa 3 (ks. Liite 4) ranskalaiset eivät olekaan suoraan terrorismin uhreja, he ovat silti ikään kuin narratiivien heikoimpia toimijoita, jotka tarvitsevat suojelua ja puolustusta. Sama asetelma on artikkelissa 8 (ks. Liite 4), jonka narratiivissa Ranska on menettänyt turismituloja terrorismin vuoksi. Siispä sen lisäksi, että Ranskan ja ranskalaisten aktiivisen subjektin asema on vuoden 2016 aineistossa kallistunut objektin asemaan, ovat Ranska ja ranskalaiset objekteina nimenomaan terrorismin aiheuttamana. Tämä uhri vaikutelma syntyy paitsi Ranskan asemasta objektina myös kielellisistä valinnoista, kuten ”Pariisin tappio”, ”Ranska on

menettänyt”, ”Ranska on poikkeustilassa” ja ”Pariisi ja pariisilaiset ovat olleet torstaina erityisen herkkinä terroriuhkien suhteen”.

Siinä missä Ranskan ja ranskalaisten toimijaroolissa vuosina 1996–2016 on havaittavissa selkeä muutos, on maahanmuuttajien rooli aineistossa säilynyt lukujen perusteella melko vakaana vuodesta 1996 vuoteen 2016. Vuoden 1996 aineistossa maahanmuuttajat eivät esiinny subjektin roolissa. Objektina he esiintyvät artikkeleissa 5 ja 7 (ks. Liite 2):

Artikkeli 5 / 1996: ”Ranska piti yllä tiukkaa linjaa syömälakkolaisiin. Viime viikon maanantaina poliisit ja palomiehet tulivat aamuhämärässä 300 miehen voimalla kirkkoon. He veivät kymmenen syömälakkolaista sairaaloihin, mutta illalla lakkolaiset pääsivät kaikkien yllätykseksi takaisin kirkkoon.

Artikkeli 7 / 1996: ”Laittomien maahanmuuttajien viikkoja kestänyt mielenosoitus ja syömälakko lopetettiin perjantaiamuna Pariisissa väkivalloin, kun poliisit tunkeutuivat noin kolmensadan afrikkalaisen hallussaan pitämään kirkkoon.”

Vuoden 2006 aineistossa maahanmuuttajat ovat subjektin roolissa artikkelissa 10 (ks. Liite 3), josta olen erottanut kaksi erillistä narratiivia. Ensimmäisessä vaihtoehdossa subjektina ovat marssiin osallistuneet ihmiset, joiden ei suoraan kerrota olevan maahanmuuttajia, mutta joiden voi kuitenkin päätellä olevan maahanmuuttajataustaisia heidän asuinpaikkansa, tapahtumaan osallistumisensa sekä nimiensä perusteella.

Artikkeli 10 / 2006: ”Yli tuhat ihmistä kokoontui perjantaina Pariisin lähiöön Clichy-sous-Bois’hin hiljaiselle marssille kunnioittamaan kahden nuoren muistoa, joiden kuolemasta viime syksynä alkoivat Ranskan rajut lähiömellakat.”

Toisessa vaihtoehdossa subjektina ovat artikkelissa haastatellut nuoret, jotka edustavat narratiivin maahanmuuttajataustaisia nuoria.

Artikkeli 10 / 2006: ”Bennan ja Traoren kuoleman taustalla on lähiönuorten ja poliisin luottamuspula. Lähiöiden paljolti maahan-

muuttajataustaiset nuoret syyttävät poliisia huonosta kohtelusta ja kiusantekoa muistuttavista jatkuvista henkilöllisyyspaperien tarkastuksista.”

Vuoden 2006 aineistossa maahanmuuttajat esiintyvät objektin roolissa artikkeleissa 3 ja 4 (ks. Liite 3):

Artikkeli 3 / 2006: ”Ranska haluaa valita siirtolaisensa sen mukaan, keistä on eniten maalle hyötyä.”

Artikkeli 4 / 2006: ”Ranskalainen avustusjärjestö pitää silvasopalla muslimit loitolla.”

Maahanmuuttajatoimijoiden esiintymismäärä ei ole merkittävästi kasvanut vuodesta 1996 vuoteen 2006, mutta yksi selkeä muutos on kuitenkin tapahtunut. Nimittäin vuoden 1996 aineistossa maahanmuuttajissa puhuttaessa kirjoitetaan nimenomaan laittomista siirtolaisista, kun taas vuoden 2006 aineistossa puhutaan sekä laillisista että laittomista siirtolaisista.

Artikkeli 7 / 1996: ”Laittomien maahanmuuttajien viikkoja kestänyt mielenosoitus ja syömälakko lopetettiin perjantaiamuna Pariisissa väkivalloin --.”

Artikkeli 10 / 2006: ”Lähiöiden paljolti maahanmuuttajataustaiset nuoret syyttävät poliisia huonosta kohtelusta ja kiusantekoa muistuttavista jatkuvista henkilöllisyyspaperien tarkastuksista.”

Vuoden 2016 aineistossa maahanmuuttajat eivät esiinny subjektin roolissa, ja objektin roolissakin he ovat vain artikkelissa 10 (ks. Liite 4). Artikkelissa on kyse laittomista siirtolaisista mutta sanaa ”laiton” ei käytetä.

Artikkeli 10 / 2016: ”Buccio kertoi, että 5000 siirtolaista oli jo kuljettu busseilla vastaanottokeskuksiin ympäri Ranskaa, ja tuhat odotti yhä kuljetusta.”

Lukujen perusteella aineiston vuosina 1996, 2006 ja 2016 maahanmuuttajien rooli on siis pysynyt samankaltaisena. Huomattavaa on, että jokaisen vuoden aineistossa maahanmuuttajilla on sekä vastustajia että puolustajia.

Artikkeli 5 / 1996: ”Pääministeri Juppé sanoi, että hän haluaa ’lähetää voimakkaan viestin kaikkialle Ranskan päättäväisyydestä laitonta siirtolaisuutta vastaan’. Pariisin 18. kaupunginosassa olevan Saint-Bernardin kirkon ympärille oli kokoontunut satoja ihmisiä viikonloppuna aikeinaan vastustaa poliisin mahdollista rynnäkköä.”

Artikkeli 3 / 2006: ”Ranska haluaa tulevaisuudessa valita siirtolaisensa sen mukaan, keistä on eniten maalle hyötyä. - - Vasemmisto-oppositio ja rasismiin vastaiset järjestöt ovat arvostelleet uutta lakialoitetta maahanmuuttajien oikeuksien rajoittamisesta ja siitä, että se pyrkii riistämään parhaat kyvyt siirtolaisten kotimaista.”

Artikkeli 10 / 2016: ”Calais’n epävirallisen pakolaisleirin purkutyöt saatiin päätökseen keskiviikkona, kertoivat Ranskan viranomaiset. - - Avustusjärjestöt tosin kertovat, että leiriltä poistetuille alaikäisille tarkoitettu konttimajoitus on täynnä ja moni lapsi uhkasi jäädä yöksi ulos ilman suojaa.”

Lisäksi artikkelissa 7 / 2006 (ks. Liite 3) ranskalaiset ovat nousseet vastarintaan sisäministeri Sarkozyta kohtaan, koska tämä on ilmoittanut karkottavansa maasta myös koululaisia.

Artikkeli 7 / 2006: ”Ranskalaisten ankara vastarinta on pakottanut sisäministeri Nicolas Sarkozyn tekemään täyskäännöksen aikeis- saan karkottaa laittomasti maassa olevia perheitä.”

Jokaisen vuoden aineistossa maahanmuuttajille on siis riittänyt sekä vastustajia että kannattajia.

5.3 Miten Ranska-narratiivit fokalisoidaan?

Vuoden 1996 aineiston toimija- ja tapahtuma-analyysin perusteella vain yhdessä (3) artikkelissa (ks. Liite 2) on kyse Ranskan kansalaisten vastuksesta Ranskan valtiojohtoa kohtaan.

Artikkeli 3 / 1996: "Koululaitoksen jälkeenjääneisyys kuohuttaa ranskalaisia."

Vuoden 2006 aineistossa puolestaan vastaava luku on neljä; 4, 5, 6 ja 7 (ks. Liite 3).

Artikkeli 5 / 2006: "Ennätysmäärä mielenosoittajia vastusti nuorten työlakia Ranskassa."

Artikkeli 7 / 2006: "Ranskalaisten ankara kansalaisvastarinta on pakkottanut sisäministeri Nicolas Sarkozyn tekemään täyskäännöksen aikeissaan karkottaa laittomasti maassa olevia perheitä."

Kuitenkin vuoden 1996 aineiston artikkelin 3 (ks. Liite 2) lisäksi kuudessa artikkelissa – 2, 4, 5, 6, 7 ja 8 (ks. Liite 2) – ranskalaisten mielipide tai näkökanta on esitetty, vaikka he eivät olekaan subjektitoimijoita ja vaikka heidän vastustuksensa ei ole narratiivin aktiivinen tapahtuma.

Artikkeli 6 / 1996: "Kristillinen päivälehti La Croix julkaisi tämän kuun alussa mielipidetutkimuksen, jossa 58 prosenttia ranskalaisista sanoi vastustavansa köyhien pidättämistä ja 38 prosenttia oli sitä mieltä, että poliisin on puhdistettava kaupunkien keskustat rahanpyytäjistä."

Artikkeli 8 / 1996: "Vain joka viides ranskalainen on tyytyväinen maan taloudenhoitoon"

Myös vuoden 2006 aineistossa artikkelissa 3 (ks. Liite 3) ranskalaiset ovat aktiivisena osapuolena, vaikka eivät edusta subjektitoimijaa.

Artikkeli 3 / 2006: "- - rasmin vastaiset järjestöt ovat arvostelleet uutta lakialoitetta maahanmuuttajien oikeuksien rajoittamisesta - -"

Vuosien 1996 ja 2006 aineiston narratiivien toimija- ja tapahtuma-analyysistä voisi päätellä, että Helsingin Sanomien Ranska-narratiiveissa vuonna 2006

ranskalaiset ovat olleet yhteiskunnallisesti aktiivisempia kuin vuonna 1996. Kuitenkin fokalisaatiota tarkastellessani huomasin, että myös 1996 ranskalaiset ovat ilmaisseet mielipiteensä ja uskaltaneet vastustaa maan hallitusta, mutta tätä kansalaisten vastustusta ei ole nostettu uutisten pääasiaksi. Tapahtumat on siis yleensä kerrottu siten, että Ranskan hallitus on aktiivinen subjekti, ja ranskalaiset ovat muita toimijoita, kuten esimerkiksi narratiivin voimia, auttajia tai vastustajia.

Artikkeli 8 / 1996: ”Lehdistö on vihamielinen ja mielipidetutkimukset sanovat, että vain kaksi kymmenestä ranskalaisesta on tyytyväinen talouden hallintoon. - - Ranskan hallitus ja presidentti ovat linnoittautuneet puolustamaan EMU:un pakottamista, hallitus valmistelee Euroopan raha- ja talousunioniin liittymistä ainakin ulkoisesti tyyneinä.”

Tosin vuoden 2006 aineiston perusteella vastustus ja mielipiteen ilmaisu on ollut järjestäytyneempää kuin vuonna 1996, sillä vuoden 2006 aineistossa kahdessa artikkelissa – 5 ja 6 (ks. Liite 3) – on kyse järjestäytyneestä mielenosoituksesta tai vastarinnasta, kun taas vuoden 1996 aineistossa ei esiinny järjestäytyneitä mielenosoituksia.

Vuoden 2016 aineistossa puolestaan vain artikkelissa 4 (ks. Liite 4) on kyse kansalaisten ja valtion välisestä vastakkainasettelusta, ja tässä tapauksessa kyse on mielenosoituksesta. Artikkelin alussa toimittaja on luovuttanut fokalisoijan roolin ulkopuoliselle puheelle referoimalla uutistoimisto AFP:n tietoja. Kun artikkelin puhe palaa takaisin toimittajan omaan puheeseen, värittävät sanavallinat tekstiä:

Artikkeli 4 / 2016: ”Myös lakot häiritsivät tiistaina arkea Ranskassa. Eiffel-torni jouduttiin sulkemaan henkilökunnan puutteessa, ja julkisten kulkuvälineiden toimintaa häiritsivät rautatietyöntekijöiden ja taksinkuljettajien lakot. Ranskan kiistellyt lakiuudistukset tähtäävät työttömyyden vähentämiseen. Ne helpottaisivat työntekijöiden palkkaamista ja irtisanomista.”

Kielelliset valinnat, kuten ”lakot häiritsevät arkea”, ”Eiffel-torni jouduttiin sulkemaan” ja ”häirinneet juna- ja lentoliikennettä” sekä ”ne (lakiuudistukset) helpot-

taisivat työntekijöiden palkkaamista ja irtisanomista” paljastavat fokalisoijan kallistuvan ennemmin valtion kuin kansalaisten puolelle.

Siispä kolmen eri vuoden aineistosta vuoden 2006 aineistossa fokalisoija vaikuttaa kertovan tapahtumista eniten Ranskan kansalaisten näkökulmasta ja vuoden 1996 aineistossa Ranskan valtion näkökulmasta. Sen sijaan vuoden 2016 aineistossa ilmenee fokalisaation suhteen mielenkiintoinen toistuma: Ranskasta puhutaan yhtäältä ulkopuolisen asemassa mutta toisaalta kuitenkin yhteisöllisesti ja näissä tapauksissa Ranska ja ranskalaiset ovat hyvin lähekkäin toisiaan – eli valtiota ja kansalaisia ei ole erotettu kahdeksi eri ”Ranskaksi” toisin kuin aiempien vuosien valtionjohdon ja kansalaisten vastakkainasettelua esittelevissä artikkeleissa. Tarkoiton tällä, että esimerkiksi Ranskaan kohdistuneesta terrorismista puhutaan Ranskaan ja ranskalaisiin kohdistuneena terrorismina, eikä esimerkiksi Eurooppaan tai eurooppalaisiin kohdistuneena terrorismina. Silti samalla Ranskaan suhtaudutaan myötätuntoisesti ja veljellisesti, ikään kuin samaistuen ranskalaisten tunteisiin niin, että Ranska ja ranskalaiset saavat narratiivien uhrin aseman, vaikka eivät välttämättä sitä edes haluaisi. Esimerkiksi artikkelissa 6 (ks. Liite 4), joka käsittelee nizzalaisten halua jatkaa normaalia elämää terrori-iskun jälkeen, ranskalaiset ovat artikkelin narratiivin subjekteja, mutta he ovat toisaalta myös narratiivin uhreja, eli objekteja.

Artikkeli 6 / 2016: ”Ranska kyynelehtii ja on järkyttynyt. - - Kello kahdeksan aamulla hän on ainoa paikalle saapunut kukkamyyjä. Muut kauppiat ovat jääneet kotiin iskun jälkeen ja sen vuoksi julistetun suruajan vuoksi. Torikatos ammottaa tyhjänä. Lauantaina alkanut kolmipäiväinen suruaika sulki Nizzan keskustassa myös puistoja ja näköalapaikkoja. Liput olivat monin paikoin puoli-tangossa.”

Kyseisen artikkelin otsikko on ”Nizza tahtoo jatkaa normaalia elämää”, ja sen riveillä kulkee viesti siitä, miten Ranska aikoo pysyä vahvana terrorin keskellä. Tästä ajatuksesta huolimatta artikkelin fokalisoija avaa lukijalle näkymän hiljaiseen ja surevaan Nizzaan, jossa ihmiset pysyvät kotonaan. Tässä fokalisoija ei siis pitäydy pelkästään nizzalaisten halussa jatkaa normaalia elämää, eli fokalisoija ei esimerkiksi kerro ainoastaan niistä nizzalaisista, jotka ovat terrori-

iskuista huolimatta suunnanneet töihin normaalisti kuin mitään ei olisi tapahtunut. Sen sijaan fokalisoi ja avaa lukijalle kokemaansa omasta näkökulmastaan. Tilannetta todistamatta on mahdotonta sanoa, ovatko suljetut puistot ja tyhjyyttä ammottava torikatos objektiivisia kuvauksia tapahtuneesta, vai onko toimittaja värittänyt näkemäänsä ja kokemaansa sellaiseksi, millaiseksi olisi kenties kuvitellut terrori-iskujen kohtaaman kaupungin tai millaiseksi halusi sen lukijoilleen maalata. Tässä artikkelissa tiivistyykin jo tutkielmani johdannossa esittämäni ajatus siitä, miten media muovaa käsitystämme siitä, mitä ajattelemme terrori-iskujen runtelemasta Ranskasta ja ranskalaisista.

Vuoden 2016 aineistossa huomio kiinnittyy myös artikkelin 8 (ks. Liite 4) fokalisointiin. Artikkelissa ei paljasteta Ranskan matkailulukujen lähteitä, mutta Suomen lukujen kerrotaan olevan Finpron alaisen matkailuyksikön Visit Finlandin keräämiä. Suomen luvuista ei anneta mitään konkreettisia esimerkkejä, toisin kuin Ranskan luvuista.

Artikkeli 8 / 2016: "Elo- ja syyskuulle Ranskaan suunniteltujen matkojen määrä on viidennes pienempi kuin vuosi sitten. Ranska on terrori-iskujen jälkeen menettänyt erityisesti amerikkalaisia ja japanilaisia matkustajia. Alkuvuoden kattavien mittausten mukaan japanilaisten määrä on melkein puolittunut aiemmasta. Finpron alainen matkailuyksikkö Visit Finland kertoi perjantaina, että Suomeen saapuvien japanilaisten turistien määrä on kasvussa. Kasvu alkoi jo ennen Ranskan iskuja. Toisaalta on niinkin, että myös pelko islamistien Euroopassa tekemiä iskuja kohtaan levisi jo ennen Pariisin tapahtumia."

Artikkelissa ei siis täysin konkreettisesti pystytä esittämään todeksi sen ingressin toteamaa: "Kun yksi kohde menettää, toinen voittaa." Kriittisen pohdinnan osuus on lyhyt – vain yhden lauseen mitalla todetaan, ettei syy-seuraussuhde ole aukoton: "Kasvu alkoi jo ennen Ranskan iskuja." Lukijalle tarjotaan siis faktaksi muuntunutta oletusta siitä, että Suomen turismi on hyötynyt Ranskan ja muun Euroopan terrorismista ja että Ranskan lukujen laskua selittää ainoastaan terrorismi. Jälleen kerran Ranskasta maalataan narratiivin uhria – kansaa, jonka on vaikea palata normaaliin elämään terrori-iskujen jälkeen.

6 Narratiivit Ranska-kuvaa rakentamassa

Tutkielmani johdannossa esittelin lähtökohtani tälle tutkimukselle: olen kiinnostunut siitä, miten media vaikuttaa käsitykseemme muista, tässä tapauksessa Ranskasta ja ranskalaisista ja miten Ranskaan kohdistuneet terrori-iskut ja niistä toteutettu uutisointi ovat muovanneet tätä käsitystämme. Analyysissäni päädyin siihen, että Ranska ja ranskalaiset narratiivien toimijoina ovat muuttuneet vahvoista ja aktiivista subjekteista objekteiksi – jopa uhreiksi.

Sitä, johtuuko tämä aineistoni Ranska-narratiivien toimijoiden muutos ainoastaan Ranskaan kohdistuneista terrori-iskuista on vaikea todistaa. Päätelen kuitenkin terrori-iskujen vaikuttaneen Ranska-narratiivien toimijoiden muutokseen, sillä samalla, kun vuodesta 2006 vuoteen 2016 terrorismia käsittelevien uutisten määrä aineistossani kasvoi kahdesta kahdeksaan, kasvoi Ranskan ja ranskalaisten objektin asema aineistossani 10 prosentista 40 prosenttiin. Luvut viittaavat siis terrorismin ja Ranska-toimijan yhteyteen, mutta välittävätkö Helsingin Sanomien Ranska-narratiivit vain Ranskan ulkopuolisten oletuksen Ranskasta ja ranskalaisista vai Ranskan tai ranskalaisten oman, todellisen tuntemuksen nykytilastaan? Kokevatko ranskalaiset siis olevansa uhreja vai muodostuuko uhrin rooli vasta median representaatioissa? Terrori-iskut ovat varmasti jättäneet jälkensä Ranskaan ja koko Eurooppaan, mutta kenties ranskalaisen yhteisön ulkopuoliset suurentelevat iskujen vaikutusta ranskalaisten arkeen. Uskon, että muut eurooppalaiset tuntevat sympatiaa, yhteisöllisyyttä ja veljellisyyttä manteretovereitaan kohtaan, mutta toisaalta myös näkevät Ranskan ja ranskalaiset ikään kuin yhteisön ulkopuolelta.

6.1 Myytit terrorismin äärellä

Päätelmäni saavat tukea myös Dan Berkowitzin ja Hillel Nossekin (2001, 691) tutkimuksesta, jonka mukaan terrorismia käsittelevät uutiset ovat pitkällä aikavälillä avainasemassa kulttuuri-identiteettien rakentumisessa ja ylläpidossa. Ne sekä korostavat muiden kansojen identiteettiä verrattuna lukijayleisöön että vahvistavat tuttuutta suhteessa yleisön omaan identiteettiin. Lisäksi terrorismi-uutiset kertovat metanarratiiveja, eli vallalla olevia kertomuksia yhteisöstä tai toisin sanoen niitä vallitsevia näkökulmia, jotka refleктоivat kulttuurin ydinarvoja, merkittäviä sosiaalisia instituutioita sekä keskeisiä toimijoita, joiden roolit terrori-

iskun sattuessa täytetään oikeilla ihmisillä tai instituutioilla. Näitä rooleja on käsitelty myös kotimaisella tutkimuskentällä: esimerkiksi Oona Lakso tarkastelee opinnäytetyössään (2018) tällaisten roolien täyttämistä niin ikään Helsingin Sanomien sekä Turun Sanomien Turun puukotusiskun uutisoinnissa.

Berkowitzin ja Nossekin (2001, 691–693) tutkimuksen päätelmä on, että journalistit toteuttavat työtään narratiivisella kaksijakoisuudella: Toisaalta jokapäiväisissä uutisissa journalistit käyttävät ammatillista narratiivia, joka edustaa keskeisten journalististen arvojen sekä työn sosiaalisten paineiden tasapainoa. Toisaalta, kun yhteisön keskeiset arvot ovat uhattuina, esimerkiksi fyysisen tai poliittisen väkivallan tai terrorismin vuoksi, journalistit hyödyntävät kulttuurista narratiivia palauttaakseen kulttuurisen järjestyksen. Tällöin toimittajat sijoittavat uutisen juoneen kulttuurisesti tutun narratiivin ja tuovat esiin toimijoita, jotka voivat täyttää myyttisiä rooleja. Näitä kulttuurisia narratiiveja voidaan myös kutsua myyteiksi, jotka ovat siis kaavamaisia, usein toistuvia tulkintoja, joita kulttuuri tuottaa itsestään ja sen keskeisistä toimijoista. Niiden hyödyntäminen on erityisen tärkeää silloin, kun tapahtuma on suhteellisen tuntematon ja kulttuurisesti etäinen yleisölle.

Eli Berkowitzin ja Nossekin tutkimus osoittaa osaltaan samat tulokset kuin oma tutkielmani: Ensinnäkin Helsingin Sanomien Ranska-narratiivit on suunnattu meille suomalaisille, jotka emme ole osa ranskalaisuutta. Vertailuun asettuvat siis lukijayleisön eli suomalaisten identiteetti sekä narratiivin toimijoiden eli ranskalaisten identiteetti. Toiseksi, kun terrori-isku on tapahtunut, sen uutisoinnissa hyödynnetään myyttejä. Helsingin Sanomien uutisoinnissa metanarratiivien roolit täytetään ranskalaisilla: saduista tutut hahmot sankari, konna ja uhri täytetään terrori-iskun hetkellä roolin vaatimukset täyttävillä tekijöillä.

Berkowitzin ja Nossekin (2001, 692) mukaan journalistit käyttävät kulttuurisia narratiiveja tuodakseen maantieteellisesti kaukaisiin kansallisiin tai kansainvälisiin uutisiin tunteellista läheisyyttä. Kun kulttuuriset ja maantieteelliset etäisyydet uutisaiheeseen ovat suuria, journalistinen representaatio on symbolisempaa ja yleisön ymmärrys subjektiivisempaa kuin kulttuurisesti läheisten uutisten ta-

pauksessa. Journalistit siis ikään kuin kotimaistavat ulkomaan uutisia luodakseen linkkejä todellisten tapahtumien ja yleisön kokemusten välille. (Berkowitz & Nossek 2001, 694.)

Berkowitzin ja Nossekin (2001, 703–704) tutkimus painottaa erityisesti kulttuurisen etäisyyden vaikuttavaa siihen, millaisia myyttejä uutistyössä käytetään: Jos tapahtuma on kulttuurisesti läheinen, myytti on kulttuurin sisäinen (*intra-cultural*), eli universaaleista myyteistä on tehty paikallisempia versioita. Jos taas tapahtuma on kulttuurisesti etäisempi, myytti on kulttuurin ulkopuolinen (*extra-cultural*). Jälkimmäisessä tapauksessa myytti luo ikään kuin vastakkainasettelua uutisen esittämän yhteisön ja ulkopuolisen yleisön välille. Universaaleja myyttejä ovat esimerkiksi sankari, konna ja uhri. Berkowitzin ja Nossekin (2001, 694–695) mukaan uhrimyytti on terrorismiuutisissa olennainen, koska siihen tiivistyvät kulttuuriset tragedian, kuoleman ja uhrautumisen merkitykset – ihmiselämä on menetetty ja siitä on saatu opetus.

Oman tutkimukseni tapauksessa vaikuttanee siltä, että Helsingin Sanomien Ranska-narratiiveissa on hyödynnetty kulttuurin ulkopuolisia myyttejä, vaikka toisaalta Ranska on kulttuurisesti suhteellisen lähellä Suomea verrattuna esimerkiksi muiden mantereiden tai uskontokuntien kulttuureihin. Tässä tapauksessa kuitenkin kulttuurin ulkopuolisen myytin käsite tiivistää pohdintani siitä, miten muut eurooppalaiset tuntevat sympatiaa, yhteisöllisyyttä ja veljellisyyttä manteretovereitaan kohtaan, mutta toisaalta myös näkevät Ranskan ja ranskalaiset ikään kuin yhteisön ulkopuolelta. Berkowitzin ja Nossekin (2001, 703–704) mukaan myyttien avulla ylläpidetään kulttuurista identiteettiä silloin kun se on kohdannut haasteen, kuten terrori-iskun. Ulkomaan uutisissa myyttinen uutistyö auttaa tekemään tarinasta yleisölle läheisemmän ja merkityksellisemmän – kuten Helsingin Sanomien Ranska-uutisoinnissa on terrori-iskujen tapahtua tehty.

6.2 Haasteita narratiivien tulkinnassa

Berkowitzin ja Nossekin (2001, 703) tutkimus osoitti, että sama tarina esitettiin eri tavalla riippuen siitä, kuinka kulttuurisesti läheinen tapahtuma oli. Näin tapahtui siitä huolimatta, että objektiivisuuden ideologian mukaan uutisten tulisi olla samanlaisia riippumatta tekijänsä kulttuuritaustasta – kenen tahansa pitäisi siis uutisoida tapahtumat samalla tavalla. Joka tapauksessa, koska todellisuutta voidaan kuvata ainoastaan visuaalisten tai kielellisten representaatioiden kautta, on objektiivisuus saavuttamaton ideaali (Fulton 2005, 228).

Tässä luvussa tarkoitukseni ei ole kyseenalaistaa aineistoni luotettavuutta, mutta pohdin sen objektiivisuutta huomioidakseni mahdollisuuden vääristymiin, joita media saattaa tuottaa. Näillä vääristymillä (*media bias*) tarkoitetaan toimittajan tai uutisorganisaation subjektiivisen mielipiteen tai näkökulman sekoittumista faktoihin. Toisin sanoen: jos toimittajan tulkintoja ei ole eroteltu selkeästi, on kyse vääristyneestä tai jonkin tietyn näkökulman suuntaan kallistuneesta raportoinnista. (Hackett 1984, 230.) Esimerkiksi Jim A. Kuypers (2006) on pohtinut media bias -käsitteen avulla sitä, mitä media kertoi Yhdysvaltain presidentin George W. Bushin sanoneen puheessaan 11.9.2001 tapahtuneiden terrori-iskujen jälkeen ja miten presidentin sanat ja niiden mediarepresentaatiot oikeutivat terrorismin vastaisen sodan.

Media bias -käsitteen ympärille on viime vuosien terrori-iskujen myötä noussut myös keskustelua siitä, millä perustein media käyttää tai jättää käyttämättä sanoja terrorismi, terroristi ja terrori-isku jo ennen, kuin viranomaiset ovat tiedottaneet faktoista (ks. esim. Yle 18.7.2016; Poynter 2.10.2017). Koska tässä tutkielmassani en ole perehtynyt terrorismin tai terroristien representaatioihin ja koska terrorismille ei ole yhtä oikeaa määrittelyä (ks. esim. Malkki 2014), en keskity tämän keskustelun avaamiseen. Sen sijaan esittelen objektiivisuuteen vaikuttavia tekijöitä, jotka ovat saattaneet synnyttää vääristymiä myös omassa aineistossani.

McQuailin (1983, 170) mukaan objektiivisuuden käsitettä ei tule sekoittaa totuuden käsitteen kanssa, vaikka objektiivisuus onkin yksi totuuden muoto. Hänen

mukaansa objektiivisuus on tietynlainen mediakäytäntö sekä myös tietynlainen asenne tiedon keräämiseen, prosessointiin ja levittämiseen. McQuail (1992, 184) on tiivistänyt käsityksensä uutisen objektiivisuudesta viiteen mittariin: tasapainoon (*balance*), tarkkuuteen (*accuracy*), täydellisyyteen (*completeness*), faktuaalisuuteen (*factuality*) ja neutraaliuteen (*neutrality*).

Lyhyesti määriteltyinä nämä viisi ominaisuutta tarkoittavat sitä, että ensinnäkin asiat on esitetty tasapuolisesti kaikista näkökulmista. Objektiivisuus onkin vahvasti sidoksissa yhdenvertaisuuden käsitteeseen – se edellyttää paitsi jokaisen näkökulman tasapuolista huomioimista, myös reilua ja syrjimätöntä suhtautumista niin lähteisiin kuin uutisraportoinnin kohteisiin. Toiseksi faktat ovat luotettavia ja tarkastettuja, sillä objektiivisuus on tiukasti sidoksissa tiedon tarkkuuteen ja virheettömyyteen. Kolmanneksi asiat on esitetty tärkeysjärjestyksessä ja mahdollisimman laajasti. Neljänneksi faktat on erotettu mielipiteistä. Viidenneksi asiaa on tarkasteltu puolueettomasti ja neutraalisti ilman oman asenteen esiintuomista. Se edellyttää myös irrottautumista kolmansien osapuolien edun ajamisesta. (McQuail 1983, 170 & 1992, 184.)

Yksikään näistä McQuailin määrittelemistä objektiivisuuden mittareista ei kuitenkaan ole yksiselitteinen. Esimerkiksi tasapainolla tarkoitetaan kunkin näkökulman tasapuolista raportoimista, mutta keiden näkökulmat ylipäättään laskeaan näkökulmiksi, mihin raja vedetään? Monesti uutisessa esitetään kaksi eri puolta, joiden näkökulmista asiaa tarkastellaan. Tämän vuoksi uutiset esitetään usein kahdenvälisinä konflikteina, mikä puolestaan rajaa asian monimuotoisuutta ja institutionaalista rakennetta. Tämä ilmenee myös tämän tutkielmani aineistossa: monesti asiat esitetään kahden toimijan välisenä vastakkainasetteluna. (Fulton 2005, 229.) Kuten aineistoni fokalisaatiota käsitellessäni totesin, esimerkiksi ranskalaisia ei aina esitetä narratiivin aktiivisina toimijoina, vaikka he olisivatkin ottaneet kantaa käsiteltävään aiheeseen. Uutisnarratiivit on siis monesti rakennettu vain kahden eri puolta edustavan toimijan väliseksi konfliktiksi, vaikka todellisuudessa aktiivisia osapuolia saattaa olla useampia: jotkin näkökulmat saavat enemmän palstatilaa kuin toiset ja määrittävät siten uutisen luonnetta ja lukijoiden käsitystä aiheesta.

Toiseksi, uutisten tarkkuudella tarkoitetaan lähteiden luotettavuutta, mutta todellisuudessa lähteet ovat yleensä muita mediatuotteita, viestintätoimistoja tai henkilöitä, joilla on jokin tietty yhteiskunnallinen asema. Tällaisten lähteiden käyttö nopeuttaa uutistoimituksen työskentelyä, eikä toimittajilla välttämättä ole muita lähteitä käytössään. (Fulton 2005, 229.) Journalistit työskentelevät yleisesti hyväksytyjen normien mukaisesti, jotta heidän subjektiiviset ennakkoluulonsa eivät näkyisi faktojen raportoinnissa, mutta he käyttävät lähteinään ihmisiä, joilla ajatellaan olevan faktuaalista – ei oman edun värittämää – tietoa. Yleensä tämä tieto kuitenkin on henkilöillä, joilla on yhteiskunnallisia valtuuksia, jotka heijastavat vallitsevia ideologisia asetelmia – eli vallitseva ideologia sekä vallassa olevien henkilöiden levittämä sanoma leviävät entisestään. (Berkowitz & Nossek 2001, 692.) Journalistit ovat riippuvaisia näistä henkilöistä sekä taloudellisista avustuksista (Dernbach 2015, 307).

Myös omassa aineistossani uutisten tarkkuus näennäisesti toteutuu, koska kun vierasta puhetta esiintyy, sen lähde on aina mainittu. Kuitenkin lähteinä esiintyy yleensä muita mediataloja tai uutistoimistoja, joten esitetyn tiedon tarkkuus perustuu ainoastaan luottoon käytettyä lähdettä kohtaan. Silloinkaan, kun toimittaja on ollut itse paikalla todistamassa tapahtumia (esim. 6/16), ei ole varmaa, onko hänen tarjoamansa tieto totta. Vaikka emme usko tai luota mediaan täysin sokeasti (Dernbach 2015, 307), perustuu tiedon käsittäminen totena luottamukseen: koska toimittajan ajatellaan olevan objektiivinen, luotamme hänen välittämänsä tietoon (ks. esim. Luhmann 1979, 4).

Kolmanneksi uutisten täydellisyys on myös sidoksissa valtarakenteisiin: ne määrittelevät, mikä on tärkeää, mistä uutisoidaan ja kuinka paljon. Myös neutraaliuden ja puolueettomuuden haasteet liittyvät valtarakenteiden ylläpitoon, koska uutiskäytännöt objektiivisuuden ihanteesta huolimatta jo pelkästään päivittäisen työn sujuvuuden vuoksi suosivat joitakin lähteitä toisia enemmän ja ylläpitävät siksi vallitsevia ideologioita. Jopa jättämällä tietoa tai sitaatteja pois voidaan tukea vallalla olevia käsityksiä. Lisäksi neutraaliuden saavuttamista vaikeuttaa kielen representatiivinen luonne: jokaisen ihmisen konnotaatiot representoidusta denotaatiosta ovat erilaisia. Myös uutisten faktuaalisuus, eli nii-

den kyky erottaa faktat ja mielipiteet toisistaan, on objektiivisuuden kannalta ristiriitainen ominaisuus juuri uutisten representatiivisuuden vuoksi. Koska faktoja voidaan esittää ainoastaan kielellisten tai ikonisten merkkien avulla, jotka ovat konnotatiivisia ja avoimia tulkinnalle, ne muuntavat faktan tulkinnanvaraiseksi representaatioksi. (Fulton 2005, 230.) Uutisen täydellisyyden ja neutraaliuden problematiikka liittyy fokalisaatioon, jota pohtiessani esitin, että vuoden 1996 aineistossani asiat esitellään useammin Ranskan valtion näkökulmasta kun taas vuonna 2006 useammin ranskalaisten näkökulmasta.

Toisaalta aineistoni on vain tiukasti rajattu katsaus Helsingin Sanomien Ranskannarratiiveihin, joita jokainen vastaanottaja tulkitsee omalla tavallaan. Lähtökohdani tutkielmalleni kumpusivat mielikuvastani ranskalaisista terrorismin uhreina. Tulokseni puhuvat lähtöoletukseni puolesta, ja huolellisesta tutkielmatyöskentelystä huolimatta onkin mahdollista, että oma käsitykseni ohjasi tulkintaani. Tulokseni eivät tarkoita sitä, että toimittaja olisi pyrkinyt synnyttämään juuri esittämani tulkinnan eivätkä esimerkiksi sitä, että ranskalaisten aktiivisuus olisi tarkoituksella ollut vähemmän esillä Ranska-uutisoinnissa vuonna 1996 kuin vuonna 2006. Lähes jokainen toimitustyötä tehnyt voineekin kokemuksen äänellä kertoa, että toimitustyöskentely kaikkine sääntöineen on työtä siinä missä mikä tahansa muukin työ: välillä sitä suoritetaan vain, koska niin on tehtävä, eikä niinkään siksi, että tietoisesti haluttaisiin vaikuttaa lukijoiden käsityksiin. Siitä huolimatta toimittajien tietoisesti tai tahattomasti tekemät valinnat ovat osa sitä prosessia, jonka avulla muodostamme käsityksiä ympäröivästä maailmasta.

7 Lopuksi

Tässä tutkielmassani olen selvittänyt, millaisia Ranska-narratiiveja Helsingin Sanomat kertoo, miten niissä kuvataan Ranskaa sekä sen asukkaita ja onko näissä kuvauksissa tapahtunut jonkinlainen muutos terrori-iskujen myötä. Tutkielmani tulokset ovat seuraavat:

1. Terrorismi-aiheiset uutiset hallitsivat Helsingin Sanomien vuoden 2016 Ranska-uutisointia.
2. Terrori-iskujen myötä Helsingin Sanomien Ranska-narratiiveissa Ranska ja ranskalaiset ovat muuttuneet aktiivisista subjekteista objekteiksi, jopa uhreiksi. Vuoden 2016 aineistossa jokaisessa artikkelissa, joissa Ranska tai ranskalaiset ovat objektin asemassa, on kyse suoraan tai epäsuorasti terrorismin vaikutuksista.
3. Vuoden 2016 aineistossa Ranska ja ranskalaiset ovat hyvin lähekkäin toisiaan – eli valtiota ja kansalaisia ei ole erotettu kahdeksi eri ”Ranskaksi”. Terrori-iskujen myötä Helsingin Sanomien narratiivien Ranska-toimija on siis inhimillistynyt, eikä Ranskalla tarkoiteta enää vain valtiovaltaa vaan myös Ranskan kansalaisia.
4. Siinä missä vuoden 1996 aineistossa korostuu Ranskan valtion näkökulma ja vuoden 2006 aineistossa Ranskan kansalaisten näkökulma, on vuoden 2016 aineistossa erilainen asetelma kuin kahden aiemman vuoden aineistossa: Ranskasta puhutaan yhtäältä ulkopuolisen asemassa mutta toisaalta kuitenkin yhteisöllisesti.

Berkowitzin ja Nossekin (2001) mukaan ulkomaan uutisissa myyttinen uutistyö auttaa tekemään tarinasta yleisölle läheisemmän ja merkityksellisemmän. Tulkitsemkin vuoden 2016 aineistoni Ranskan uhriroolin olleen yksi toimituksellinen keino tuoda aihe lähelle lukijoita, koskettaa heitä sekä herättää tarvetta lukea ja tietää lisää. Toisaalta myös vuoden 2016 aineiston Ranska-toimijan inhimillistymistä sekä näkökulmaa voisi selittää samalla lähestymistavalla. Inhimillisestä kansalaisten ja valtio johdon yhteisestä Ranskasta kertominen pelkän Ranskan valtio johdon sijaan tuo Ranskan ja ranskalaiset lähelle lukijoita terrori-iskujen äärellä – aivan kuten myyttien hyödyntäminenkin. Tätä vahvistaa myös asetelma, jossa suomalaiset ja ranskalaiset ovat eurooppalaisuutensa vuoksi osa samaa yhteisöä. Näin ollen lukijoiden on helpompi samaistua Ranskaan ja

ranskalaisiin, ja tällöin uutisnarratiivit herättävät heissä tunteita, joita ilman tätä samaistumista tai läheisyyttä ei välttämättä syntyisi.

Tämä tutkielma kumpusi kiinnostuksestani selvittää, miten media vaikuttaa käsitykseen Ranskasta ja ranskalaisista ja miten Ranskaan kohdistuneet terrori-iskut ja niistä toteutettu uutisointi ovat muovanneet tätä käsitystämme. Tutkielmani tulokset selittävätkin osaltaan sitä, miksi koin sympatiaa vuoden 2016 keuhkosyöpään nizzalaismiestä kohtaan. Koska hän on ranskalainen ja erityisesti nizzalainen, pidin häntä terrorismin uhrina. Ajattelin hänen olevan terrorismin edessä voimaton Ranskan kansalainen, jonka elämää nykyisin määrittävät terrori-iskut. Hänen tapaamisensa herätti minussa jopa tuttuuden tunteen – vaikutelman siitä kuin tietäisin hänen tarinansa tuntematta häntä. Yhdistinkö suomalaisen median representaatiot ranskalaisista tähän tapaamaani mieheen ja hyödynsin uhrimyyttiä ymmärtääkseni häntä?

Ennen tutkielmaani oletin, että maahanmuuttajien representaatioissa olisi voinut tapahtua muutos terrori-iskujen myötä. Yllätyin siitä, että analyysini mukaan Helsingin Sanomien Ranska-narratiivien kuva maahanmuuttajista – ja nimenomaan muslimimaahanmuuttajista – on säilynyt samankaltaisena vuodesta 1996 vuoteen 2016. Aineistoni jokaisen vuoden artikkeleissa maahanmuuttajille oli sekä vastustajia että puolustajia. Ainoa havaitsemani muutos oli vuoden 1996 ja 2006 aineistojen ero: vuonna 1996 kirjoitettiin nimenomaan laittomista siirtolaisista, kun taas vuonna 2006 maahanmuuttajista tai siirtolaisista puhuttaessa käytettiin sekä sanaa laillinen että laitton. Toisaalta en myöskään tässä tutkielmassani keskittynyt selvittämään sitä, miten nimenomaan muslimit ja islam representoidaan. Aihetta on tutkittu maailmalla (ks. esim. Hassan & Omar 2017), tämä olisikin mielenkiintoinen jatkotutkimuksen aihe myös Suomessa, missä maahanmuutto- ja pakolaisaiheet ovat yhtä lailla ajankohtaisia.

Tutkielmani sysäsi minut pohtimaan myös uutismedian objektiivisuutta, vaikka se ei omien tulosteni kannalta ollut välttämätöntä. Suomea pidetään yhtenä luotettavan journalismin kärkimaista, mutta kaikkialla tilanne ei ole yhtä hyvä. Siksi on mielestäni tärkeää pohtia uutisten objektiivisuutta jo itselle tutussa ympäris-

tössä kotimaisen sanomalehden sivuilla. Se tarjoaa ikään kuin pohjan, jota vasten voi tarkastella kansainvälistä mediaa. Tästä olisikin antoisaa laajentaa tutkimusta kansainväliseen lehdistöön. Erityisen hedelmällistä tutkimusaineistoa saattaisi olla brittiläisen ja yhdysvaltalaisen lehdistön uutisointi Ranskasta ja ylipäättään Eurooppaan kohdistuneista terrori-iskuista, sillä Iso-Britannia ja Yhdysvallat ovat Ranskan tavoin taistelleet Isisiä vastaan Syyriassa. Toisaalta näille representaatioille vertailukohtana toisi venäläinen media.

Maahanmuuttajien tai terroristien representoimista enemmän minua kiinnostaa kin niin kotimaisella kuin kansainväliselläkin vertailukentällä nimenomaan se, miten kuvataan Ranskaa ja ranskalaisia – tai yhtä lailla muita kansoja tai yhteisöjä. Näiden narratiivien ja representaatioiden kartoittaminen ja toisaalta niiden vertaaminen yhteisön omaan identiteettiin on mielenkiintoinen tutkimusaihe, vaikka sen irrottaisi terrorismikontekstista. Olisi kiinnostavaa perehtyä siihen, miten käsityksemme oman yhteisömme ulkopuolisista ryhmistä syntyvät – myös muulloinkin kuin kohdatessamme kriisin.

Stereotypiat, ennakkoluulot ja identiteetit ovat suosittuja tutkimusaiheita erityisesti psykologian puolella, mutta niitä voisi yhtä lailla kartoittaa myös markkinoinnin ja imagotyön kannalta – esimerkiksi turismin tarpeisiin. Millaisina ranskalainen media representoi suomalaiset, ja miten suomalaiset turismiammattinharjoittajat voivat hyödyntää näitä representaatiota omaksi edukseen? Toisaalta Ranskalle oleellinen kysymys lienee: miten Ranska voi korjata terrorismin ja siitä kertovien uutisten jättämän aukon maan turismituloissa?

Lähteet

Abbot, H. Porter (2002) *The Cambridge Introduction to Narrative Second edition*. Cambridge: Cambridge University Press.

Bal, Mieke (1985) *Narratology: Introduction to The Theory of Narrative*. Toronto, Buffalo, Lontoo: University of Toronto Press Inc.

Barthes, Roland (1966) *Critique et vérité*. Pariisi: Editions du Seuil.

Barthes, Roland (1975) *The Pleasure of the text*. Pariisi: Editions du Seuil.

Beasley, Berrin (1998) Journalists' Attitudes Toward Narrative Writing. *News paper Research Journal* vol. 19:1, 78–89.

Bell, Allan & Peter Garrett (1998) *Approaches to Media Discourse*. Oxford: Blackwell.

Berkowitz, Dan & Nossek, Hillel (2001) Myths and news narratives: Towards a comparative perspective of news. *Journalism Studies*, Vol. 7:5, 691–707.

Berning, Nora (2014) *Narrative Journalism from a Transdisciplinary Perspective: A Narratological Analysis of Award-Winning Literary Reportages*. Teoksessa Jan Alber & Per Krogh Hansen (toim.) *Beyond Classical Narration: Transmedial and Unnatural Challenges*. Berlin / Boston: Walter de Gruyter GmbH, 117–135.

Bowen, John R. (2012) *Can Islam Be French? : Pluralism and Pragmatism in a Secularist State*. Princeton & Oxford: Princeton University Press.

Brutel, Chantal (2017) *Être né en France d'un parent immigré: Une population diverse reflétant l'histoire des flux migratoires*. Institut national de la statistique et des études économiques.

Dernbach, Beatrice (2015) *(Un)reliable Narration in Journalism: The Fine Line between Fact and Fiction*. Teoksessa Vera Nünning (toim.) *Unreliable Narration and Thrustworthiness: Intermedial and Interdisciplinary Perspectives*. Berliini: Walter de Gruyter GmbH, 1–28.

Dunn, Anne (2005) *Television news as narrative*. Teoksessa Helen Fulton, Rosemary Huisman, Julian Murphet, & Anne Dunn (toim.) *Narrative and media*. Cambridge: Cambridge University Press, 140–152.

Evans, Martin (2014) *France's Undeclared War*. Oxford: Oxford University Press.

Fry, Don & Clark, Roy Peter (1993) *Ways with words. A Research Report of the Literacy Committee, American Society of Newspaper Editors*. The Poynter Institute for Media Studies, the St. Petersburg Times and the University of Wisconsin-Madison.

Fulton, Helen (2005) *Print news as narrative*. Teoksessa Helen Fulton, Rosemary Huisman, Julian Murphet, & Anne Dunn (toim.) *Narrative and media*. Cambridge: Cambridge University Press, 218–244.

Hackett, Robert A. (1984) Decline of a Paradigm? Bias and Objectivity in News Media Studies. *Critical Studies in Mass Communication* vol 1:3, 229–259.

Hartley, John (1982) *Understanding News*. London: Routledge.

Hassan, Fauziah & Omar, Siti Zobidah (2017) *Illustrating News Bias Towards Islam and Muslims in Malaysia and Indonesia by Wall Street Journal and The Telegraph*. Australia, University of Wollongong: SAGE Publications.

Heikkinen, Hannu (2010) *Narratiivinen tutkimus – todellisuus kertomuksena*. Teoksessa J. Aaltola & R. Valli (toim.) *Ikkunoita tutkimusmetodeihin II: Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin*. Jyväskylä: PS-kustannus, 143–159.

Hietala, Veijo (1997) *Narratologia ja sen semioottinen perusta*. Teoksessa Anu Koivunen & Veijo Hietala (toim.) *Kanavat auki!* Turku: Turun yliopisto, 117–120.

Hyvärinen, Matti (2006) *Towards a Conceptual History of Narrative*. Teoksessa Matti Hyvärinen, Anu Korhonen & Juri Mykkänen (toim.) *The Travelling Concept of Narrative*. Helsinki: Helsinki Collegium for Advanced Studies, 20–41.

Konttori, Johanna (2013) *Musliminaisten pukeutumisen hallintaa 2000-luvun Ranskassa*. Teoksessa T. Martikainen & M. Tiilikainen (toim.) *Islam, hallinta ja turvallisuus*. Turku: Eetos, 133–153.

Kunelius, Risto (1993) *Uskottavuuden anatomia: Kova uutinen, genre ja kansalainen*. Tiedotustutkimus 2/93.

Kuypers, Jim A. (2006) *Bush's War: Media Bias and Justifications for War in a Terrorist Age*. Maryland: Rowman & Littlefield Publishers, Inc.

Lakso, Oona (2018) *Turun puukotusiskun roolit : Analyysi Helsingin Sanomien ja Turun Sanomien uutisoinnista*. Oulun ammattikorkeakoulu.

Lassila-Merisalo, Maria (2009) *Faktan ja fiktion rajamailla: Kaunokirjallisen journalismin poetiikka suomalaisissa aikakauslehdissä*. Jyväskylä: Jyväskylä University Printing House.

Laurence, Jonathan & Vaisse, Justin (2006) *Integrating Islam*. Brookings Institution Press.

Luhmann, Niklas (1979) *Trust and Power*. New York: Wiley.

Lule, Jack (2005) *News as Myth*. Teoksessa Eric W. Rothenbuhler & Mihai Coman (toim.) *Media Anthropology*. Thousand Oaks: Sage Publications, 101–110.

McQuail, Denis (1992) *Media Performance: Mass Communication and the Public Interest*. Lontoo: Sage Publications.

McQuail, Denis (1983) *McQuail's Mass Communication Theory*. Lontoo: Sage Publications.

Malkki, Leena (2014) *Toisen terroristin on toisen vapaustaistelija? : Terrorismin määrittelyn ongelmat*. Teoksessa Antti Paronen & Olli Teirilä (toim.) *Vihatkoott kunhan pelkäävät – näkökulmia terrorismiin ilmiönä*. Tampere: Juvenes Print, 15–36.

Pietikäinen, Sari ja Mäntynen, Anna (2009) *Kurssi kohti diskurssia*. Tampere: Vastapaino.

Pietilä, Veikko (1988) Narratologia ja uutisjournalismi: eräitä metodologisia huomioita. Kertomuksia uutisista, uutisia kertomuksista. Kirjoituksia kolmelta vuosikymmeneltä. *Department of Journalism and Mass Communication*, vol. 86, 42–54.

Pietilä, Veikko (1992) Beyond the News Story: News as Discursive Composition. *European Journal of Communication*, vol 7:1, 37–67.

Prince, Gerald (1973) *A Grammar of Stories*. Mouton: The Hague.

Prince, Gerald (2003) *Surveying Narratology*. Teoksessa Tom Kindt & Hans-Harald Müller (toim.) *What is Narratology? : Questions and Answers Regarding the Status of a Theory*. Berlin: Walter de Gruyter GmbH & Co, 1–16.

Reich, Zwi (2010) *Constrained authors: Bylines and authorship in news reporting*. Sage.

Richardson, Brian (2000) *Recent Concepts of Narrative and the Narratives of Narrative Theory*. *Style* 34:2, 168–175.

Ridell, Seija (1994) *Kaikki tiet vievät genreen. Tutkimusretkiä tiedotusopin ja kirjallisuustieteen rajamaastossa*. Tiedotusopin laitoksen julkaisuja, sarja A 82/1994. Tampere: Tampereen yliopisto.

Rimmon-Kenan, Shlomith (1991) *Kertomuksen poetiikka*. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.

Seppänen, Janne (2005) *Visuaalinen kulttuuri: Teoriaa ja metodeja mediakuvan tulkitsijalle*. Tampere: Vastapaino.

Sperry, Sharon (1981) *Television News as Narrative*. Teoksessa: R. Adler (toim.) *Understanding Television: Essays on Television as a Social and Cultural Force*. New York: Praeger, 297–306.

Squire, Corinne; Andrews, Molly ja Tamboukou, Maria (2008) *Introduction: What is narrative research?* Teoksessa: Molly Andrews, Corinne Squire ja Maria Tamboukou (toim.) *Doing Narrative Research*. London: SAGE, 1–21.

Turow, Joseph (2003) *Media Today: An Introduction to Mass Communication*. Boston & New York: Houghton Mifflin.

Van Dijk, Teun A. (1988) *News as Discourse*. Hillsdale: New Jersey.

Weber, Robert Philip (1990) *Basic Content Analysis*. Newbury Park, London, New Delhi: Sage Publications, Inc.

Lehtiartikkelit:

Helsingin Sanomat 4.10.2014, Jukka Huusko, ”Mustien lippujen synkeä marssi: Isisin maailmankuva nojaa islamin sotaisaan historiaan”. <http://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000002766456.html>. Linkki tarkistettu 25.5.2018.

Helsingin Sanomat 15.7.2016, Jussi Niemeläinen, ”Miksi terroristit iskevät juuri Ranskaan? Tutkijat vastaavat.” <http://www.hs.fi/ulkomaat/a1468551892207>. Linkki tarkistettu: 25.5.2018.

Helsingin Sanomat 22.07.2016, Suvi Turtiainen, ”HS Nizzassa: Ranskalaiset haluavat selättää pelon – ’En tiedä, miksi terroristit vihaavat Ranskaa niin paljon’”. <http://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000002911290.html>. Linkki tarkistettu 25.5.2018.

Helsingin Sanomat 17.8.2017, Jenni Jeskanen, Pekka Torvinen & Sara Vainio, ”Yhteenveto Espanjan terrori-iskuista: Ainakin 14 kuoli Barcelonaan tehdyssä iskussa – uhrien joukossa ei suomalaisia, kertovat Espanjan viranomaiset”.

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000005329856.html>. Linkki tarkistettu 25.5.2018.

Helsingin Sanomat 19.8.2017, "Turku hiljentyi suremaan iskun uhreja – kaksi ihmistä tappaneen puukkoiskun motiivia ei tiedetä, poliisi tiedottaa lisää lauantaina". <https://www.hs.fi/paivanlehti/19082017/art-2000005332178.html>. Linkki tarkistettu 25.5.2018.

Helsingin Sanomat 27.2.2018, Lasse Kerkelä, "Marokkolaismies sai raskaat syytteet Turun terrori-iskusta – syyttäjä vaatii elinkautista vankeustuomiota". <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000005584032.html>. Linkki tarkistettu 25.5.2018.

Poynter 2.10.2017, Indira Lakshmanan, "'Lone wolf' or 'terrorist'? How bias can shape news coverage". <https://www.poynter.org/news/lone-wolf-or-terrorist-how-bias-can-shape-news-coverage>. Linkki tarkistettu 25.5.2018

Talouselämä 22.4.2017, "Ranskassa ei riitä, että voittaa presidentinvaalit – kesäkuussa on kansalliskokousvaalit". <https://www.talouselama.fi/uutiset/ranskassa-ei-riita-etta-voittaa-presidentinvaalit-kesakuussa-on-kansalliskokousvaalit/2faf81e6-6e8c-3a81-b232-20340145775e>. Linkki tarkistettu 25.5.2018.

Yle 18.7.2016, Matti Vikman, " Professori: Media käyttää liian löyhästi terrorismi-etuliitettä". <https://yle.fi/uutiset/3-9033385>. Linkki tarkistettu 25.5.2018.

Internet-lähteet:

Emmott, Catherine & Alexander, Marc (2011) *Schemata*. <http://www.lhn.uni-hamburg.de/article/schemata>. Linkki tarkistettu 25.5.2018.

Kansallinen Mediatutkimus (KMT) <http://mediaauditfinland.fi/wp-content/uploads/2018/03/KMT2017lukijamaarat.pdf>. Linkki tarkistettu 25.5.2018.

Pew Research Center (29.11.2017) *Europe's Growing Muslim Population*. <http://www.pewforum.org/2017/11/29/europes-growing-muslim-population/>. Linkki tarkistettu 25.5.2018.

The Living Handbook Of Narratology <http://www.lhn.uni-hamburg.de/>. Linkki tarkistettu 25.5.2018.

Liite 1 Toimija-analyyssitaulukko

artikkeli	subjekti	objekti	voima	vastaanottaja	auttaja	vastustaja	muu?
1/96	Ranska / Ranskan hallitus	EU:n periaatekanta poistaa	"ulkopuoliset"	EU / komissio	Alain Juppe		
2/96	Ranska / Ranskan hallitus	sisäänvetotuotteet hypermarketeista	pikkukauppiat ja EU	Ranska	(Ranskan) Jacques Chirac	Hypermarketit / suurmyymälöiden omistajat	kuluttajat?
3/96	Ranskalaiset, erit. ranskalaiset jotka eivät ole rikkaita	Koululaitos	1. Ranska / hallitus, koululaiset, Chirac 2. rikkaat ranskalaiset, Isabel Noble	1. ranskalaiset jotka eivät ole rikkaita 2. koululaitos	subjektin: Le Point -lehti, Roger Faroux, psykologit, lääkärit	Koulukirjojen kustantamot	kirkko?
4/96	Front national	kannattajakunta	työväenluokka, ranskalaiset: työläiset, pienipalkkaiset, äänestäjät, toisaalta laittomat siirtolaiset	Front national	Le Pen, Mitterrandin hallinnon vasemmisto, laitonta siirtolaisuutta selvittänyt parlamentaarinen komitea	vanhat puolueet, valtamedia, sosialistit	Pascal Perrineau, Le Monde
5/96	Ranska / Ranskan hallitus	laittomat siirtolaiset	1. humanitääriset järjestöt, televisiokanavat, Danielle Mitterrand, Lionel Jospin, Leon Schwarzenberg, ranskalaiset	1. laittomat siirtolaiset	poliisit, palomiehet	Mitterrand, humanitääriset järjestöt	
6/96	Ranska / (Etelä-)Ranskan kaupungit	köyhät / kerjäläiset	1. RATP	1. subjekti	poliisi	kodittomien yhdistykset, lehdet	
7/96	Ranska / Ranskan hallitus	maahanmuuttajat	1. kansalaiset kirkko	2. 1. äärioikeisto 2. pakolaiset	poliisi	(Ranskalle) maahanmuuttajat	
8/96	Ranskan hallitus	EMU	Euroopan unioni	Ranskan hallitus	presidentti Chirac, pääministeri Juppé, liittokansleri Helmut Kohl	kansa, taloustutkijat	ranskalainen teollisuusjohtaja, lehdistö, Le Figaro,
9/96	Ranska	estää iskut, suojelun kohteena ranskalaiset	1. Algerian hallitus Front National	2. 1. Algerian kiihkoislamilainen terroristijärjestö GIA 2. Ranska / terroristit	poliisi, turvallisuusviranomaiset, sotilaat, vapaaehtoiset	Algerian kiihkoislamilainen terroristijärjestö GIA	Front National?
10/96	Ranska / = ranskalaiset	algerialaiset kiihkomuslimit	GIA	algerialaiset kiihkomuslimit	poliisi		korsikalaiset separatistit FLNC, pääministeri Alain Juppé

artikkeli	subjekti	objekti	voima	vastaanottaja	auttaja	vastustaja	muu?
1/06	Ranska	Ranskan voinaseoppi orjuuden lopettamisen muistopäivä & kansan yhdistäminen	terrorivaltiot	Ranska	presidentti Chirac		tutkija, terroristit
2/06	Ranska / Ranskan hallitus	lopettamisen muistopäivä & kansan yhdistäminen	kansa, erit. merentakaisien alueiden opettajat, tutkijat, väestö	Ranska / hallitus	presidentti Chirac, perustuslakineuvosto		
3/06	Ranska / Ranskan hallitus	siirtolaiset	lakialoite	Ranska	avainministerit, de Villepin, Borloon	Vasemmistopositio, rasismivastaiset ääriestöt	
4/06	SDF	kodittomat muslimit / kodittomat ei muslimit	äärioikeisto, Bloc Identitaire, Restos du coeur -tiedottaja, Benoit Espinosa	SDF	Jean Meniszez, Nizza ja Strasbourgin järjestöt, Odile Bonnivard, Christophe	poliisi, Restos du coeur	
5/06	mielenosoittajat	työlaki, Ranskan hallitus	1. poliisi, 2. nuoret, 3. pääministeri de Villepin	1. mielenosoittajat (-), 2. mielenosoittajat (+), 3. työlaki / hallitus (+)	Tribault, ammattiliitot, Bodin	Ranskan hallitus	
6/06	1/3 ranskalaisista	äärioikeisto	Kansallinen rintama FN, vastustusliike, lähiömellakat, Le Pen	äärioikeisto		Royal, Sarkozy	Dabi, Metrolehti, Le Progres, LCI
7/06	ranskalaiset / vastarinta	Sarkozy	laittomat siirtolaiset	ranskalaiset / vastarinta	RESF, Keller, vasemmistopositio, ihmisoikeusjärjestöt, Hidalgo, nerbeenäiti Fatima	poliisi, Ranskan hallitus	sisäministeriö, viranomaiset, Blanc
8/06	Ranska ja USA	Alliance Base -terrorismin vastainen yksikkö	al-Qaida	Ranska ja USA	UCLAT, CIA, saksalaiset, britannilaiset, kanadalaiset ja australialaiset viranomaiset	Ranskan islamistivastustajat	Christophe Chaboud, France-info, Washington Post, Christian Ganczarski, DST:n johtaja
9/06	poliisi	hyökkäyksestä epäillyt 8 henkilöä poikien muiston kunnioittaminen	1. OND 2. toimittajat	1. Sarkozy 2. lähiön asukkaat poikien muiston kunnioittaminen	Sarkozy	lähiön asukkaat	Garay, opposition sosialistit
10/06	marssijat	poliisin toiminta / poliisi	poliisi	nuoret	Kaupunginjohtaja, kuolleiden poikien omaiset, imaami	bussien tuhopolttajat	
	nuoret	poliisin toiminta / poliisi	omaiset, kaupunginjohtaja, imaami	nuoret	polttajat		

artikkeli	subjekti	objekti	voima	vastaanottaja	auttaja	vastustaja	muu?
1/16	Charlie Hebdon toimitus	Charlie Hebdo -lehti			turvayritys, poliisi	Vatikaani	Le Monde, presidentti Hollande, pormestari Hidalgo, Patrick Pelloux, Laurent Leg�er, Eric Portheault, Ranska, hyökk�aj�t, uhrit, Brice Teinturier, Reuters, Kansallinen rintama, oikeisto vasemmisto,
2/16	Poliisit	Hyökk�aj�	Ranska, Pariisi, pariisilaiset	poliisi			Reuters, sis�ministeri�n tiedottaja, sis�ministeri�, AFP, tutkijat
3/16	Poliisit, sotilaat	Kisayleis� / ranskalaiset	terrori-iskut (-)	poliisit, sotilaat			Ranska?, Rosario
4/16	mielenosoittajat	ty�lakiuudistus	Ranskan hallitus	ty�lakiuudistus	lakkoilijat	poliisi	
5/16	Larossi Aballa	poliisikomentaja ja t�m�n puoliso ja lapsi	Isis	Larossi Aballa		poliisi	AFP, Hollande, jihadistiryhm�, professori, kuulusteltavat, Ranskan hallituksen esustaja, syytt�j�
6/16	Nizza ja ranskalaiset	normaali, peloton el�m�	iset eiv�t pelk�� terrorite	Nizza ja ranskalaiset	presidentti, poliitikot	terroristit	haastateltavat
7/16	hyökk�aj�t	pappi, nunnat, kaksi kirkossa vierailutta ihmist�, Ranska, katolinen kirkko	Isis	hyökk�aj�t		poliisi	Hollande, AFP, ranskalaislehdet, p�ministeri, Vatikaani, kansainv�linen liittouma
8/16	turistit	Ranska, Lappi	terrori-iskut	turistit			
9/16	Presidentti Hollande	terroristit	Marine Le Pen, Sarkozy	Presidentti Hollande			Ranska
10/16	Ranska	Calais'n siirtolaisleiri	rekkakuskit, alueen asukkaat, Britannia	Ranska	Britannia	Hamid	Samuel Hanroy, L��k�rit ilman rajoja, AFP, avustusj�rjest�t, Fabienne Buccio, Ranskan viranomaiset

Artikkeli 1/1996

Ranska vaatii EU:lta periaatekantaa vapaakaupasta

JYRI RAIVIO BRYSEL - Ranska on synnyttämässä EU:ssa periaatteellista keskustelua perustavaa laatua olevasta kysymyksestä: kuinka pitkälle ja millaisin ehdoin maailman suurimman vapaakauppa- ja markkina-alueen EU:n on syytä harjoittaa täysin vapaata kauppaa ulkopuolisten kanssa.

Tästä asiasta ei tähän saakka juurikaan ole keskusteltu. Mahdollisimman vapaata kauppaa on pidetty ainakin juhlapuheissa eräänlaisena mantrana, jota on hoettu etenkin silloin, kun ulkopuoliset syyttävät unionia "linnoitus Euroopan" pystyttämistä.

Ranska toi kaupan vapauden avoimeen keskusteluun maanantaina pidetyssä ulkoministerikokouksessa, jonka oli määrä päättää neuvottelumandaattien antamisesta komissiolle tähänastista vapaampien kaupallisten järjestelyiden aikaansaamiseksi Meksikon ja Etelä-Afrikan kanssa.

"Ranska on tietoisesti kohottanut profiiliaan ja vaatii nyt EU:lle yleistä strategiaa vapaakaupasta", sanoi Suomen ulkoministeri Tarja Halonen (sd) sen jälkeen kun Meksiko-mandaatti oli synnyttänyt kokouksen ensimmäisen, Halosen mielestä "hyvin kiinnostavan" keskustelun vapaakaupasta.

"Tietoinen profiilin korottaminen" johti siihen, ettei kumpaakaan neuvottelumandaattia lopulta hyväksytty. Ranska kaatoi Meksikon neuvottelut jo ulkoministerikokouksen alkumetreillä lähinnä siitä syystä, ettei asiasta ollut riittävästi tietoa.

Etelä-Afrikan kanssa kävi illalla samalla tavalla. Kokouslähteiden mukaan Ranska on kuitenkin poliittisista syistä valmiimpi aloittamaan vapaakauppaneuvottelut Etelä-Afrikan kuin Meksikon kanssa.

Molemmat mandaatit menivät jatkovalmisteluun pysyvien edustajien muodostamaan Coreper-komiteaan. Ministerit kiirehtivät Etelä-Afrikka-asiaa pöydälleen uudelleen maaliskuun kokoukseen. Meksikon kohdalla toivottiin uutta käsittelyä mahdollisimman pian.

Ranska on jo pitkään moittinut komissiota liiallisesta innosta vapaakauppaneuvotteluissa. Pariisissa komissio nähdään posliinikaupassa tölvivänä elefanttina, joka pyörii sinne tänne ja haluaa rakentaa vapaakauppaa kaikkien mahdollisten tahojen kanssa.

Närä juontuu muutaman vuoden taakse silloisen tullijärjestön Gattin Uruguayn neuvottelukierroksen loppuvaiheeseen. Ranska ja komissio ottivat tuolloin muutaman kerran tuimasti yhteen. Ranskan ulkoministerinä oli Alain Juppe, joka nyt on pääministeri ja joka ei ole unohtanut.

Pariisin vaatima vapaakaupan strategia lähtee kahdesta peruskysymyksestä. Ranskan hallituksen mielestä on joka kerta erikseen harkittava, kuinka mahdolliset järjestelyt sopivat yhteen moninkeskisen vapaakaupan eli WTO:n sääntöjen kanssa. Lisäksi on kysyttävä, mitkä ovat jokaisen vapaakauppajärjestelyn poliittiset tavoitteet.

Kaiken pohjana on kuitenkin Ranskan perinteinen, varovainen suhtautuminen kaupan vapauttamiseen. Se ei ole muuttunut miksiäkään, vaikka Ranska on itse menestynyt ulkomaankaupassaan erinomaisesti. Sen kauppataaseen ylijäämä oli viime vuonna ennätysluokkaa.

Helsingin Sanomat | 29.02.1996

Artikkeli 2/1996

Ranskassa yritetään nujertaa supermarketit Lailla kielletään tarjoustuotteet

MARKKU SAKSA PARIISI - Ranskan kansalliskokous säättää kilpailulain, joka kieltää hypermarkettien niin sanotut "sisäänvetotuotteet", joita suuret marketit myyvät tappiolla houkutelukseen asiakkaita tekemään myös muita ostoksia.

Lailla on tarkoitus suojella Ranskan pienteollisuutta ja ennen kaikkea pikku-kauppiaita työllistämisen nimissä.

Suurmyymälöiden omistajat sanovat kitkerinä, että poliitikot kieltävät vapaan kilpailun ja pyrkivät "hallinnoimaan kaupankäyntiä". He sanovat inflaation lisääntyvän, kun hypermarketit joutuvat nostamaan monien tarjoustuotteidensa kuten leivän hintaa.

Kuluttajat puolestaan ovat ymmällään, onko "kaupallisten suhteiden rehtiiden ja tasapainon laki" heille hyvä vai huono. Esimerkiksi monet köyhät perheet ovat voineet ostaa suurmyymälöistä muutamia ruokatavaroita, muun muassa leipää, tuntuvasti halvemmalla kuin mistään muualta.

Toisaalta Ranskassa on satoja tuhansia ihmisiä, joiden toimeentulo riippuu pikkukaupoista, pienteollisuudesta ja muusta pienimuotoisesta elinkeinotoiminnasta.

Ehkä eniten riidellyin tarjoustuote on ollut patonki, "la baquette", joita marketit myyvät 1-2 frangin hintaan. Oikeassa leipureissa "le baquette", joka on osa ranskalaista itsensä tunnistamista, maksaa neljä frangia.

Leipureiden ammattiliitto on jo vuosia syyttänyt suuria myymälöitä tuhansien pienleipomoiden kuolemasta. Leipurit sanovat hypermarkettien tekevän syväjäädytetystä taikinasta niin huonoa leipää, että nuoriso mättää yhä enemmän sisäänsä roskaruokaa, kun se ei saa edes maistaa oikeaa leipurin leipää. Näin hypermarketit ovat leipurien ja myös kansanedustajien mukaan tuhoamassa Ranskan leipäperinteen.

Kansalliskokous käsitteli keskiviikkona lakia ja jatkaa yksityiskohtien hiomista torstaina. Parlamentin ja senaatin selvä enemmistö kannattaa pientuottajien ja kauppiaiden suojelemista lailla.

Ranskalaiset "suurpinta-alamyymälät" ovat muutenkin poliittisessa vastatuulesa, sillä Ranskassa on voimassa uusien hypermarkettien rakentamiskielto. Pari viikkoa sitten edustajainhuone äänesti rakentamiskiellon jatkamisen puolesta.

Presidentti Jacques Chirac on hankkinut itselleen vankkumattoman maineen pienteollisuuden puolustajana.

Tässä roolissa hän julisti parisen viikkoa sitten, että "suurpinta-alamyymälöiden tulo oli virhe työllisyyden, elämänlaadun ja yhteiskuntasuunnittelun kannalta.

Nyt tämä kehitys pysäytetään. Suurpinta-alamyymälät eivät ole moderni jakelu-keino".

EU:n tuomioistuimestakaan ei ole apua hypermarkettien omistajille, sillä vuonna 1993 EU:n tuomioistuin teki ennakkopäätöksen niin sanotussa Keck & Mithouard -jutussa. Tuomioistuin totesi, että kansallisessa lainsäädännössä tappiolla myyminen voidaan kieltää ellei kielto syrji muiden jäsenmaiden kauppiaita.

NIKOLAI JAKOBSEN

Helsingin Sanomat | 21.03.1996

Artikkeli 3/1996

Koululaitoksen jälkeenjääneisyys kuohuttaa ranskalaisia Raskas järjestelmä pitkine päivineen uuvuttaa alaluokkalaiset ja johtaa jatkuviin epäonnistumisiin

MARKKU SAKSA PARIISI - "Opetuslaitos on sairas", aloittaa ranskalainen viikkolehti Le Point koulujuttunsa tällä viikolla. Koulu on nyt ranskalaisten suurin puheenaihe. Koulua syytetään huonoista oppimistuloksista, ankaruudesta, mutta ennen kaikkea siitä, että se väsyttää oppilaat. Alle kymmenvuotiaiden lasten koulupäivät saattavat kestää pahimmillaan 10-11 tuntia.

Koulukeskustelua on käyty jo parikymmentä vuotta eikä se ole johtanut mihinkään. Tällä kertaa remontti voi toteutua, koska presidentti Jacques Chirac on sitoutunut opetuksen uudistamiseen.

Koulu alkaa kolme vuotiaana maternelle-esikoululla ja kuusi vuotiaana lapset siirtyvät primaire-peruskouluun.

Kaikkien päivä alkaa klo 8.30 ja päättyy klo 16.30, mutta lapset voivat jäädä kouluun "tekemään läksyjään" klo 18.30 tai joissakin kouluissa klo 19.00 saakka, jos molemmat vanhemmat ovat töissä eikä lastenhoitajaa ole. Päivän katkaisee kahden tunnin ruokatauko. Osa lapsista tulee kotiin syömään, mutta yhä useammat jäävät kouluun, koska molemmat vanhemmat ovat töissä.

Ranskalaiset psykologit ja lääkärit ovat aina varottaneet, että 6-8 -vuotiaiden pitäisi saada vain 2,5 tuntia opetusta ja 10-11 vuotiaat pystyvät työskentelemään neljä tuntia päivässä.

Katolinen kirkko vaati koululaisille yhden vapaapäivän katekismuksen lukua varten vuonna 1882, kun uskonnon opetus lopetettiin Jules Ferryn lailla.

Tavat ovat maallistuneet niin, että keskiviikosta on tullut harrastus- tai lorvailupäivä. Keskiviikkovapaa jakaa ranskalaislapset kadulle tai harrastuksiin vanhempien varallisuuden mukaan.

Varakkaiden perheiden lapset saavat myös tukiovetusta keskiviikkoisin. He pyrkivät maineikkaisiin erikoiskouluihin, joita kutsutaan nimellä les grandes écoles. Kolme neljästä Pariisin lyseoiden oppilaista menee koulun jälkeen muutamaksi tunniksi "toiseen kouluun" eli erilaisille valmennuskursseille.

Ranskan hallitus odottaa entisen teollisuusministerin Roger Faurouxin kouluselvitystä kesäkuun alkuun mennessä. Fauroux ihmettelee muun muassa koulukirjojen tavatonta määrää. "Yhdeksän vuotiaan koululaukku saattaa painaa kymmenen kiloa. Lisäksi kirjat vaihtuvat joka vuosi." Fauroux arvelee, että pienimmille koululaisille riittäisi yksi 250-sivuinen käsikirja, jossa olisi äidinkieli, mate-

matiikka ja niiden harjoitustehtävät. Koulukirjoja julkaisevien kustantamojen väki on kananlihalla Faurouxin puheiden tähden.

Kymmenvuotiaista ranskalaislapsista 15 prosenttia ei osaa lukea ja 25 prosentilla puuttuu laskutaito. Fauroux sanoo tilastojen osoittavan, että lapsi, joka on kerran jäänyt kelkasta, jää siitä usein lopullisesti.

"Opetus keskittyy liiaksi abstrakteihin ja aivotyötä vaativiin tehtäviin. Koulussa pitäisin olla enemmän urheilua, käsitöitä ja laulua." Fauroux sanoo, että koulu ei ole enää sosiaalisen nousun väylä: "Hyvien ja huonojen oppilaiden jakauma on usein sama kuin heidän vanhempiansa jakauma rikkaisiin ja köyhiin. Me ranskalaiset puhumme kauniisti tasa-arvoisesta menestymisen mahdollisuudesta. Se on hyvin rakas tasavaltalainen keskustelunaihe, mutta käytämme Euroopan julmimpia menetelmiä valitessamme (koululaitoksessa) yhteiskuntamme eliittiä," sanoo Fauroux.

Pariisin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan opettaja Isabel Noble on englantilainen, mutta hän on naimisissa ranskalaisen kanssa. Hän katselee ranskalaista koulua ammattilaisena ja ulkopuolisena. Hänellä voi seurata koulua läheltä, koska hänellä on kuusi ja seitsemän vuotiaat tyttäret pariisilaisessa kansakoulussa.

"Ranskalaiset valittavat kaikesta ja sellaista ihmistä pidetään tollona, joka ei osaa mankea joka asiasta, mutta ranskalainen koulujärjestelmä ei ole ollenkaan niin huono kuin ihmiset sanovat.

"Vanhempien kokouksissa käy ilmi, että ihmisillä on usein hatara käsitys mitä opettaminen ylipäätään on. He puuttuvat väriin asioihin. Tyttäreni Daisy ja Charlotte oppivat molemmat lukemaan ensimmäisellä luokalla jouluun mennessä eikä se ole kovin huono tulos. Ranskalainen koulu voi olla joskus liian kunnianhimoinen, mutta se on haastava", Isabel Noble sanoo.

NIKOLAI JAKOBSEN

Helsingin Sanomat | 27.03.1996

Artikkeli 4/1996

Ranskan Front national laajentaa kannatuspohjaansa Äärioikeistolaisena pidetyn puolueen uusin valtaus on työväenluokka

MARKKU SAKSA PARIISI - Ranskan äärioikeistolainen, Jean-Marie Le Penin perustama Front national (FN) on muuttunut työväenpuolueeksi. Se on vakiinnuttanut asemansa Ranskan poliittisessa elämässä ja kasvaa erityisen hyvin entisten kommunistien ja sosialistien parissa.

Front national (suomeksi "kansallinen rintama") tuli politiikkaan vastustamalla siirtolaisuutta. Sen "Ranska ranskalaisille" -politiikka puree edelleen hyvin, mutta nyt FN hakee kasvua avainsanoinaan "turvallisuus ja oikeudenmukaisuus". Sen muut pääteemat ovat ranskalaisten arvojen puolustaminen ja vanhojen puolueiden ja poliittisen eliitin arvosteleminen.

Front nationalistia on tullut työväenluokan parissa suosituin puolue. Sen kannattajista jo melkein puolet eli 46 prosenttia on työläisiä ja pienipalkkaisia toimihenkilöitä. Joka viides FN:n äänestäjästä kuvailee itseään joko vasemmistolaiseksi tai äärivasemmistolaiseksi.

Työttömien parissa FN on ehdottomasti tärkein poliittinen voima. Ranskalaisista 18-24 -vuotiaista nuorista joka viides äänesti Le Peniä presidentinvaalien ensimmäisellä kierroksella.

Le Monde -lehden teettämän tuoreen kyselyn mukaan 28 prosenttia kaikista ranskalaisista kannattaa FN:n puolueohjelman ideoita. Suosion kasvua kuvaa se, että luku oli kaksi vuotta sitten 19 prosenttia.

Front national on Ranskan sisäpolitiikassa suuri vaikuttaja, vaikka vanhat puolueet yrittävät kaikin tavoin olla huomaamatta sitä. Laitonta siirtolaisuutta selvittänyt parlamentaarinen komitea jätti mietintönsä viime tiistaina. Mietinnön 26 ehdotuksen joukossa on paljon sellaista, jota Le Pen on vuosia vaatinut.

Ilman papereita maahan tulleilta kielletäisiin sairaanhoito. Vain tarttuvat taudit hoidettaisiin, mutta ei enää esimerkiksi syöpää ja sydän- ja verisuonitauteja. Toinen arka kohta on kuntien ja valtion koulujen kieltäminen laittomasti maahan tulleiden lapsilta. Kolmas tabun rikkova asia on ilman papereita maahan tulleiden alaikäisten ulkomaalaisten karkottaminen, mikä tulisi mahdolliseksi.

Ranska käännutti tai kuljetti rajoille viime vuonna 45000 henkilöä.

FN:n puheenjohtaja Le Pen kommentoi tyytyväisenä mietintöä sanomalla, että se on tehty "hyvällä järjellä".

Ranskalaiset tiedotusvälineet eivät tartu Front nationaliin kuin pihdeillä. Lehdistö harrastaa lepeniläisten suhteen valikoivaa vaikenemista, mutta television vaalikeskusteluihin FN pääsee, koska sillä on niihin lain mukaan oikeus.

Julkinen sana kertoo mielellään FN:n epäonnistumisista ja umpihulluista ideoista. Esimerkiksi paljon julkisuutta sai Le Penin hanke sitoa Ranskan ensimmäisen kristityn kuninkaan muisto Front nationaliin.

Le Pen piti suuret juhlat muutama päivä sitten, kun tuli kuluneeksi 1500 vuotta Ranskan ensimmäisen katolisen kuninkaan Klodovigin (Clovis) kasteesta. Aikaisemmin FN yritti tehdä Orleansin neitsyestä Jeanne d'Arcista lepeniläisen hahmon.

Viime vuoden kunnallisvaaleissa FN sai oman miehensä kolmen tärkeän kaupungin johtoon. Ranskalaisen politiikan tutkija Pascal Perrineau, jonka erikoisalaa on Le Penin puolueen vaiheiden seuraaminen, syytti äskettäin sekä Ranskan oikeisto- että vasemmistopuolueita siitä, että ne eivät ole ymmärtäneet lepeniläisen politiikan muutosta.

Hän sanoi, että on virhe uskoa, että FN:n suosio perustuu vain Jean-Marie Le Penin persoonalle. Le Monden julkaiseman tuoreen mielipidekyselyn tulos tukee tätä väitettä: 60 prosenttia FN:n kannattajista sanoo äänestävänsä puoluetta ohjelman tähden ja vain 18 prosenttia puheenjohtajan vuoksi.

Front nationalin nousu alkoi Mitterrandin hallinnon aikana. Vasemmisto auttoi Le Peniä valtaan tekemällä vaalilain muutoksen, jonka turvin FN pääsi kansalliskokoukseen. Vasemmisto näet uskoi, että Front national syö ja hajottaa parlamentissa oikeistoa, mutta alkoi näyttää päinvastaiselta.

Kun sosialistit muuttivat vaalitavan taas takaisin, FN putosi kansalliskokouksesta eikä sillä ole siellä tällä hetkellä ketään. Seuraavissa vaaleissa vuonna 1998 puolue pääsee kuitenkin monilukuisena joukkona kansalliskokoukseen.

FN marssii aina vappuna. Se harrastaa suuria neuvostohenkisiä julisteita, joissa seisoo työläisten sinisissä haalareissa väkeä katsomassa kaikki samaan suuntaan viistosti ylöspäin. Yhdellä on moukari olallaan, äiti kannattelee kahta lasta povellaan ja silmälasipäisellä opiskelijalla on kirjoja kainalossaan.

Mielenkiintoinen yksityiskohta oli parin vuoden takaisessa vappujulisteessa se, että eräs työläisistä oli selvästi tummaihoisen. Niin kummalliselta kuin se kuulostakin, Le Penillä on kannattajia siirtolaisten keskuudessa.

FN:llä on historiassaan kolme selvää vaihetta. Vuosina 1984-1986 sen perustajat olivat pikkukauppiaita. Vuosina 1988-1989 puolueen pohja laajeni pieniin työnantajiin, ja nyt puolue levittäytyy työväestöön ja pyrkii luomaan oman ammattiyhdistyskoneiston.

PASCAL ROSSIGNOL / REUTER

Helsingin Sanomat | 21.04.1996

Artikkeli 5/1996

Ranska piti yllä tiukkaa linjaa syömälakkolaisiin Pariisilaiskirkkoon asettuneista afrikkalaisista osa alkoi olla jo erittäin heikossa kunnossa

MARKKU SAKSA PARIISI - Ranskan pääministeri Alain Juppé myöntää, että hänen hallituksensa on joutunut suoraan yhteenottoon pariisilaisessa kirkossa siirtolaislakeja uhmaavien afrikkalaisten kanssa. Kymmenen afrikkalaisen syömälakko jatkui sunnuntaina jo 46:tta päivää.

Lääkäreiden mukaan syömälakkolaiset olivat jo siinä tilassa, että heille voi kehittyä pysyviä vaurioita. Afrikkalaiset vaativat oleskelu- ja työlupia sillä perusteella, että monet ovat olleet Ranskassa jo vuosikausia ja monilla on maassa syntyneitä lapsia.

Pääministeri Juppé sanoi, että hän haluaa "lähettää voimakkaan viestin kaikille Ranskan päättäväisyydestä laitonta siirtolaisuutta vastaan".

Pariisin 18. kaupunginosassa olevan Saint-Bernardin kirkon ympärille oli koontunut satoja ihmisiä viikonloppuna aikeenaan vastustaa poliisien mahdollista rynnäkköä.

Viime viikon maanantaina poliisit ja palomiehet tulivat aamuhämärissä 300 miehen voimalla kirkkoon. He veivät kymmenen syömälakkolaista sairaaloihin, mutta illalla lakkolaiset pääsivät kaikkien yllätykseksi takaisin kirkkoon.

Alunperin afrikkalaiset ovat tulleet turistiviisumeilla ja jääneet sen jälkeen ilman oleskelulupaa maahan.

Afrikkalaisten nälkälakko ja kirkon valloitus ovat kirvoittaneet keskustelun pitääkö lakia noudattaa. Ranskassa kiistellään vuonna 1993 voimaan astuneesta siirtolaisalaista, joissa oli alunperin 51 artiklaa. Niistä Ranskan perustuslakituomioistuin hylkäsi kahdeksan ja asetti varauksia kymmenelle muulle ihmisoi-keusperustein.

Lain tarkoitus oli pudottaa laitton siirtolaisuus nolnaan.

Laillinen siirtolaisuus on vähentynyt voimakkaasti viime vuosikymmenen aikana: Vuonna 1984 Ranskaan tuli 166000 ulkomaalaista, vuonna 1988 noin 148000

ja 1992 luku oli pudonnut alle sataan tuhanteen, kaksi vuotta sitten jo 40000:een.

Saint-Bernardin seurakunnan kirkossa yötä päivää oleva lääketieteen professori Leon Schwarzenberg myöntää avoimesti, että hän ja muut afrikkalaisia puolustavat ihmiset ovat voimassaolevaa lakia vastaan.

"Meillä on hyvä syy, koska laki on epäoikeudenmukainen", sanoo karismaattiseksi luonnehdittu ihmisoikeuksien puolustaja.

Ranskan sosialistipuolueen keulamiehen Lionel Jospinin kanta on, että jokaisen ilman papereita olevan tapaus olisi ratkaistava erikseen ja voimakeinot jätettävä sikseen.

Satojen tuhansien pääasiassa kolmannesta maailmasta tulleiden ihmisten juuret Ranskaan ovat lujat. Monilla on Ranskassa syntyneitä lapsia, jotka ovat jo ehtineet mennä ranskalaisten kanssa naimisiin.

Kun entisen presidentin leski Danielle Mitterrand tuli lauantaina Saint-Bernardin kirkolle, kansa alkoi huutaa suosionosoituksia, "Mitterrand, Mitterrand..." Myös Danielle Mitterrand vetosi parlamenttiin, että siirtolaislakeja muutettaisiin. Television uutiskanavat seurasivat hänen vierailuaan nälkälakkolaisten pariin Humanitääriset järjestöt muistuttavat, että yksi ranskalaisuuden voimavaroista on monikulttuurisuus ja monikansallisuus: entinen pääministeri Eduard Balladur syntyi Turkissa perheeseen, jossa isä ja äiti olivat armenialaisia.

Hänen edeltäjänsä pääministeri Pierre Bérégovoy'n vanhemmat olivat venäläisiä ja ex-pääministeri Raymond Barren vanhemmat ovat unkarilaisia. Sisäministeri Jean-Louis Debré itsekin voisi olla saksalainen ellei hänen juutalainen isoisänsä olisi paennut aikanaan Saksan poliittista ilmapiiriä.

Helsingin Sanomat | 19.08.1996

Artikkeli 6/1996

Ranska alkaa kyllästyä köyhiinsä Kerjäläisiä pidätetty ja pakkosiirretty pois kaupunkien keskustoista Kodittomien yhdistykset arvioivat yhteiskuntailmapiirin koventuneen

MARKKU SAKSA PARIISI - Viidentoista eteläranskalaisen kaupungin johtajat ovat panneet kerjäläiset lujille kesän aikana. Ensimmäiset kerjuukiellot astuivat voimaan vuonna 1993 eteläranskalaisissa Perpignanin, Montpellierin, Carcasonnen ja Cannesin kaupungeissa. Sen jälkeen useiden, lähinnä Etelä-Ranskassa olevien kaupunkien johtajat ovat yrittäneet häätää kerjäläiset pois.

Kodittomien yhdistykset näkevät kerjäläisten kohtelussa yhteiskunnallisen ilmapiirin koventumista. Vapaamieliset sanomalehdet paheksuvat "köyhien jahtia". Kristillinen päivälehti La Croix julkaisi tämän kuun alussa mielipidetutkimuksen, jossa 58 prosenttia ranskalaisista sanoi vastustavansa köyhien pidättämisiä ja 38 prosenttia oli sitä mieltä, että poliisin on puhdistettava kaupunkien keskustat rahan pyytäjistä.

Nyt jo viidessätoista kaupungissa poliisilla on ohjeet ottaa rahanpyytäjät kiinni ja kuljettaa heidät pois keskustasta. Eräissä kaupungeissa alkoholin nauttiminen julkisilla paikoilla on kielletty.

Pariisissakin rahattomien ja kodittomien kohtelu on muuttunut ankarammaksi. Pariisin metroyhtiö RATP kielsi kesäkuun alussa työttömiä myymästä niin sanottuja katulehtiä. Syyksi metroyhtiön johto sanoi sen, että matkustajat ovat valittaneet lehtien kaupustelijoiden käyttäytyvän hyökkäävästi.

RATP on sakottanut kesäkuun alusta lähtien lehtien myyjiä ja takavarikoinut heiltä lehdet. Päivälehti Libérationin päätoimittaja Laurent Joffrin ironisoi, että ranskalainen yhteiskunta ei anna köyhien olla enää sen paremmin maan pinnalla kuin pinnan allakaan.

Muutama vuosi sitten, kun katulehdet, "les journaux de rue" <a> yleistyivät, useat metron käyttäjät tervehtivät niitä tyytyväisinä, koska heidän mielestään köyhille oli helpompi antaa rahaa kun sai vastineeksi edes lehden.

Pariisiin köyhien toimittamia lehtiä syntyi puolenkymmentä. Parhaiten menestyvien levikit nousivat satoihin tuhansiin kappaleisiin. Esimerkiksi kuukausilehti Macadamista on otettu yleensä 400000 kappaleen painos, mutta metron myyntikielto pudottaa painosmäärää jyrkästi.

Katulehtien myyjät ostavat omilla rahoillaan nipun lehtiä toimituksilta ja myyvät ne yleisölle kymmenen frangin hintaan. He saavat muutaman frangin myyntipalkkion.

JOEL ROBINE / AFP

Helsingin Sanomat | 20.08.1996

Artikkeli 7/1996

Poliisin isku kirkkoon Ranskassa

LAITTOMIEN maahanmuuttajien viikkoja kestänyt mielenosoitus ja syömälakko lopetettiin perjantaiaamuna Pariisissa väkivalloin, kun poliisit tunkeutuivat noin kolmensadan afrikkalaisen hallussaan pitämään kirkkoon.

Virkavallan toimenpiteet noudattivat varsin klassista kaavaa. Ensin hallitus sai tuomioistuimelta päätöksen, että mielenosoittajilla ei ollut ryhmänä oikeutta oleskelulupaun. Sitten valtion arvovalta palautettiin nopealla ja tehokkaalla voimatoimella. Lopuksi tehtiin liennyttävä ele: tiedotettiin, että noin kolmannes kirkossa olleista saa nähtävästi jäädä maahan, kunhan tapaukset on yksi kerrallaan tutkittu.

Ranskan hallitus on todella hankalassa välikädessä. Laiton siirtolaisuus on kehittynyt joukkoilmiöksi tilanteessa, jossa laillinenkin maahanmuutto rasittaa maan instituutioita ja yhteiskunnan rauhaa. Äärioikeisto käyttää kansalaisten ärtymystä kylmästi hyväkseen ja kasvattaa poliittista valtaansa. Luvatta tulleiden jäljitys ja karkotus on hankalaa ja tuhruista työtä, joka johtaa sitä useampiin kohtuuttomuuksiin ja inhimillisiin murhenäytelmiin, mitä perusteellisemmin sitä yritetään tehdä.

Tällä kertaa tilanteen arkuutta lisäsivät kirkko pakopaikkana ja kymmenen siirtolaisen lähes kaksi kuukautta jatkunut syömälakko. Itse valtaus näyttää sujuneen järjestyneesti ja ilman erityisen räikeätä väkivaltaa. Viranomaiset jäivät kirkossa olleille velkaa lupauksensa, että kaikki tapaukset arvioidaan erikseen ja humanitaariset näkökohdat otetaan huomioon.

Artikkeli 8/1996

Ranskan 1960-luvun kapinalliset taistelevat nyt hyvinvoinnistaan Vain joka viides ranskalainen on tyytyväinen maan taloudenhoitoon Kritiikki EU:n rahaliiton tiukkoja ehtoja kohtaan voimistuu

MARKKU SAKSA PARIISI - Ranska on joutunut kriisiin, joka on kuin monikärkiohjus: Lakot uhkaavat, frangi heikkenee ja talous on notkahtanut alaspäin toisella vuosineljänneksellä. Tärkeimmät talouden mittarit ovat nyt lähes kauttaaltaan miinuksen puolella. Raha pakenee kotimarkkinoilta, kun ihmiset eivät kulu ta vaan säästävät. Opposition lisäksi myös hallituspuolueista kuuluu pahaenteistä murinaa. Lehdistö on vihamielinen ja mielipidetutkimukset sanovat, että vain kaksi kymmenestä ranskalaisesta on tyytyväinen talouden hoitoon.

Eräs ranskalainen teollisuusjohtaja luonnehti presidentti Jacques Chiracin asemaa näiden vaikeuksien keskellä sanomalla, että "hän on kuin päälle syöksyvän auton valoissa halvaantunut jänis".

Ranska ei ole konkurssivaltio. Kasvuksi tulee tänä vuonna ehkä 1,1-1,3 prosenttia. Pääosa ihmisistä elää hyvin, kaikki toimii, junat ajavat kolmea sataa ja lapset laulavat kouluissa, mutta ranskalaisten huoli tulevaisuudesta on suuri, ehkä liioiteltukin.

Ranskan taloudellinen ja poliittinen tila on eurooppalaisittain kiinnostava, koska Ranskan ensi vuoden budjetti on Euroopan yhteisen rahan kannalta yksi tärkeimmistä.

Pääministeri Alain Juppé joutuu kuitenkin valmistelemaan vuoden 1997 budjetin sekavassa poliittisessa ja taloudellisessa ilmapiirissä. Lauantaina hän lupasi Le Figaro -lehden haastattelussa, että budjetin loppusumma ei kasva tämänvuotisesta. Hän lupasi, että vuoden 1997 budjetti pudottaa julkisen velan osuuden kansantulosta kolmeen prosenttiin, jolloin EMU-kriteeri täyttyy tältä osin.

Kritiikki EMU:a kohtaan kasvaa laajalla rintamalla, mutta arvostelua ei aiheuta yhteinen raha sinänsä vaan liian tiukat lähestymiskriteerit.

Ranskalaiset taloustutkijat todistelevat päivittäin lehdistössä, että EMU-kriteerit ovat väärinä ja että niiden noudattaminen syöksee Ranskan talouden lopullisesti hunningolle. Toiset tutkijat väittävät aivan päinvastaista: työpaikkoja suojaa parhaiten se, että julkisia menoja karsitaan roimasti ja se että työmarkkinat tehdään joustaviksi.

Ranskassa EMU-keskustelu liikkuu seuraavilla päälinjoilla: 1) EMU tulee 2) EMU:a ei tule 3) EMU tulisi, jos rahkeet riittäisivät 4) EMU-rahkeet pannaan riittämään vaikka pakolla.

Ranskan hallitus ja presidentti ovat linnoittautuneet puolustamaan EMU:un pakottamista, ja hallitus valmistelee Euroopan raha- ja talousunioniin liittymistä ainakin ulkoisesti tyynenä.

Viime sunnuntaina presidentti Jacques Chirac kävi Bonnissa tapaamassa liittokansleri Helmut Kohlia. Vierailun jälkeen Chirac sanoi Euroopan rahaliiton perustamisesta: "Saksalaiset ja ranskalaiset menevät sisään samalla portin avauksella, samalla hetkellä ja samoilla ehdoilla." Tämän jälkeen puhui Kohl:

"Olemme päättäneet lujasti täyttää yhdessä Maastrichtin asettamat kriteerit alkuperäisessä aikataulussa." Pariisin diplomaattipiireissä liikkuu monenlaisia arvailuja siitä, kuinka Ranska ja Saksa järjestävät asiansa niin, että Euroopan rahaliitto toteutuu. Vallalla on kaksi teoriaa: 1) keskusvaltiot päättävät yhdessä joustaa kriteereistä tavalla, jossa molempien kasvot säilyvät ja 2) rahaliitto nuijitaan väkisin kokoon.

Jälkimmäisen vaihtoehdon puolesta puhuu se, että pääministeri Alain Juppén johtamistyyli on teknokraattinen ja kylmä. Hänelle yhteiskunta on suuri kone, jossa on monenlaisia vipuja, nappeja ja hanikoita. Kun niitä osaa sopivasti säädellä, asiat onnistuvat.

Kesän alussa Juppé päätti säätää ranskalaiset paremmalle tuulelle. Hän tarjosi 41 ministerilleen Elysée palatsissa eteläranskalaista kalakeittoa bouillabaisse ja pyysi ministereitä pohtimaan, kuinka "Ranska voitaisiin taas tehdä onnelliseksi".

Ministerit saivat Juppélta kolme kuukautta aikaa ideoida "onnellinen Ranska" -projekti. Kohta ehdotusten pitäisi tulla julkisuuteen.

Helsingin Sanomat | 08.09.1996

Artikkeli 9/1996

Pariisin junapommi aiheutti valtaisan turvaoperaation

MARKKU SAKSA PARIISI - Ranskalaisviranomaiset alkavat olla varmoja siitä, että tiistaina-iltana kaksi ihmistä surmannut ja kymmeniä haavoittanut junapommi on saman algerialaisen ääri-islamilaisten ryhmän asettama, joka järjesti viime vuotisen pommiaallon Pariisissa.

Ranskan poliisi ja turvallisuusviranomaiset ovat viime kuukausien aikana saaneet useita varoituksia ja vihjeitä siitä, että uusi terroriaalto on alkamassa Ranskan maaperällä.

Algerian kiihkoislamilaisten terrorijärjestön GIA:n tiedotteessa uhattiin äskettäin "Ranskan valtiota, joka suojelee jumalattomia ja herjaajia". Ääri-islamilaisten vihaama Algerian hallitus pysyy GIA:n mukaan pystyssä vain Ranskan tuella.

Poliisi on siirtänyt Vigipirate-turvaoperaatioon tuhansia miehiä. Erityisesti valvotaan rajoja ja Pariisia. Pääkaupunkiin on tullut 1800 sotilasta, jotka partioivat yhdessä poliisien kanssa metroasemilla, julkisten rakennusten edessä, koulujen läheisyydessä ja muun muassa turistikohteissa. Tavaratalojen ovilla kassit tarkastetaan ja asiakkaat tutkitaan metallinpaljastimilla.

Sisäministeri Jean-Louis Debré kertoi keskiviikkona, että virkavalta yrittää suojella erityisesti kouluja. Viime vuoden pommiaallossa yritettiin hyökätä myös kouluja vastaan.

Viime vuonna terrori-iskut jatkuivat heinäkuun lopusta lokakuun puoliväliin. Pommit surmasivat kahdeksan ihmistä ja 160 loukkaantui. Suurin osa iskuista tapahtui Pariisissa. GIA yritti myös räjäyttää Etelä-Ranskassa 250 kilometrin tuntinopeudella kiitäneen luotijunan, mutta sytytysjärjestelmä petti.

Kaikki poliittiset puolueet tuomitsivat pommi-iskun ja asettuivat presidentin ja hallituksen moraaliseksi tueksi, mutta äärioikeistolainen Front National -puolue

teki politiikkaa. Puheenjohtaja Jean-Marie Le Pen syytti hallitusta löysäkätisyydestä ja vaati kuolemantuomion käyttöönottamista. Vain se olisi Penin mukaan selkeä viesti terroristeille.

Tiistaina Pariisin metron kolmisentuhatta vapaaehtoista työntekijää liimasi asemille ja juniin varoitustarroja.

Poliisin mukaan tiistai-iltana klo 18.03 Pont Royalin metroasemalla RER-lähijunassa räjähtänyt pommi oli voimakkaampi kuin viime heinäkuussa Saint Michelin asemalla kahdeksan ihmistä surmannut pommi.

VINCENT KESSLER / REUTER

Helsingin Sanomat | 05.12.1996

Artikkeli 10/1996

Ranska kävi jouluostoksilla pommeja peläten Kiihkomuslimien iskua pelätään juuri joulun alla

MARKKU SAKSA PARIISI - Parfyymikojua Lafayetten tavaratalon edustalla Pariisissa pitävän naisen mukaan joulumarkkinoiden kannalta pommiuhka on parempi kuin julkisen alan lakko. "Viime jouluna tähän aikaan täällä ei ollut ketään", hän sanoo.

Vuosi sitten Pariisin suuret tavaratalot ammottivat tyhjiyttään julkisen alan yleislakon takia, ja kauppiat joutuivat myymään joulutavaransa 30-50 prosentin alennuksella pitkin kevättalvea.

Nyt joulumarkkinoita varjostaa pommiuhka, mutta kauppa käy hyvin ja ihmiset liikkuvat. Kun ihmiset tulevat tavarataloihin, he aukaisevat ilman eri kehoitusta laukkunsa eteisessä ja antavat turvamiehen kurkistaa sisälle. Pariisilaisten käytöksessä alkaa olla rutiinia.

Poliisi on kiristänyt huomattavasti turvatoimia, sillä algerialaisen kiihkoislamilaisen terroristijärjestön GIA:n pelätään yrittävän pommi-iskua jouluviikolla.

Käynnissä olevaan Vigipirate-turvaoperaatioon kuuluu, että poliisi tarkistaa joka päivä tuhansien ihmisten henkilöllisyyden kadulla ja tutkii puolitoistatuhatta autoa. Metrosta tai tavaratalon nurkasta löytyvä tyhjä muovikassi tai unohtunut laukku aiheuttaa koko alueen sulkemisen. Poliisi tutkituttaa epäilyttäviä pusseja pommispesialisteilla useita kertoja päivässä.

Terroristien kova joulu Joulukuun 24. päivä on merkitty Algerian "Aseistautuneen islamilaisen ryhmän" eli GIA:n kalenteriin, sillä 1994 jouluaattona neljä GIA:n jäsentä kaappasi ranskalaisen matkustajakoneen Algeriassa ja otti 170 matkustajaa panttivangikseen.

Ranskalaiset erikoisjoukot rynnäköivät koneeseen Marseillesin lentokentällä ja ampuivat neljä kaapparia hengiltä. Siihen mennessä kaappaus oli jatkunut 56 tuntia. Ranskan poliisin mukaan terroristit halusivat lentää Pariisiin ja räjäyttää koneen kaupungin yläpuolella.

Pommi-iskujen pelko alkoi siitä, kun 3. joulukuuta Port-Royalin metroasemalle pysähtyneessä RER-lähijunassa räjähti pommi, joka surmasi neljä matkustajaa. Viime vuonna algerialaisten kiihkomuslimien pommikampanja kesti heinäkuun

lopusta lokakuun puoleen väliin. Siinä kuoli kahdeksan ihmistä ja 160 sai vammoja.

Lauantaiaamuna eräs varhainen postitoimiston asiakas havaitsi Marseillesissa epäilyttävän näköisen muovikassin seinustalla. Poliisi löysi kassista 3,6 kiloa dynamiittia. Siihen johti sytytyslanka, joka oli jostakin syystä sammunut kesken. Poliisi kertoi, että pommi oli tarkoitettu räjähtämään yöllä.

Korsikalaisetkin räjäyttelevät Pommiasiantuntijoiden mukaan pommin asettajat eivät ole algerialaisia, vaan korsikalaisia separatisteja, jotka ovat ryhtyneet viime viikkoina räjäyttelemään pommejaan myös mannermaalla.

Maanalainen separatistijärjestö FLNC, joka ajaa Korsikan eroa Ranskasta, on tehnyt kahdeksan pommi-iskua Ranskassa lokakuun 5. päivän jälkeen. Silloin räjähti Bordeauxin kaupungintalon seinustalla voimakas pommi. Se vahingoitti pahasti istuntosalia, jossa pääministeri Alain Juppé oli ollut muutamaa tuntia aikaisemmin.

Korsikalaiset pommimiehet haluavat pauketta, mutteivät ihmisuhreja. Saarella räjähtää heikkotehoinen pommi melkein joka yö. Kohteina ovat liikehuoneistot ja asuintalot, joista isäntäväki on poissa. Jopa liiterit ja kanalat ovat kelvanneet.

FRANCOIS MORI / AP

Helsingin Sanomat | 23.12.1996

Liite 3 Vuoden 2006 aineisto

Artikkeli 1/2006

Chirac: Ranska voi vastata terrorismiin ydinaseilla Presidentti laajensi ydinaseoppia

PARIISI . Ranska on valmis vastaamaan ydinasein, jos jokin valtio tekee terrori-iskun tai harkitsee sellaista Ranskaa vastaan, presidentti Jacques Chirac sanoi torstaina.

"Johtajien niissä valtioissa, jotka saattaisivat käyttää terrorismia meitä vastaan tai suunnitella joukkotuhoaseiden käyttämistä tavalla tai toisella, on ymmärrettävä, että he asettavat itsensä alttiiksi meidän lujalle ja asianmukaiselle vastauksellemme", Chirac sanoi Ranskan ydinsukellusveneiden tukikohdassa Bretagnessa.

"Vastaus voi olla tavanomainen. Se voi myös olla muunlainen", hän varoitti viitaten Ranskan ydinaseisiin.

Ydinaseisiin erikoistuneen tutkijan mukaan kyseessä on Ranskan ydinaseopin muutos, jota jo oli uumoiltu.

"Syksyllä 2003 eräät lehdet kirjoittivat presidentin suunnittelevan ydinaseopin muuttamista niin, että se mahdollistaisi iskut sellaisia maita vastaan, joita Yhdysvallat kutsuu roistovaltioiksi. Silloin tämä kiellettiin, mutta nyt muutos on virallinen", sanoi tutkija Georges Le Guelte Ranskan Kansainvälisten ja strategisten suhteiden instituutista (Iris).

Puolustusvoimien ylipäällikkönä toimiva Chirac myös laajensi listaa syistä, joiden puolustamiseksi presidentti voi harkita ydinaseen käyttöä.

Hän mainitsi ensi kertaa liittolaisten suojelemisen ja Ranskan strategisten raaka-aineiden saannin turvaamisen. Aiemmin ydinaseen on sanottu suojaavan vain Ranskan välittömiä etuja kuten alueellista koskemattomuutta ja kansalaisia.

"Käsitys intresseistä muuttuu maailman mukana, siihen vaikuttaa Euroopan maiden kasvava keskinäinen riippuvuus ja globalisaatio", Chirac perusteli.

Ranskan ydinaseoppi on perustunut siihen, että ydinaseita ei käytetä, vaan ne toimivat pelotteena.

Chirac korosti, että perusperiaatetta ei ole muutettu. Ranska ei voi hänen mukaansa käyttää ydinaseita tavallisiin sotilaallisiin tarkoituksiin. Se ei liioin voi hyökätä ydinasein yksittäisiä terroristeja vastaan, ainoastaan valtioita.

Korostamalla joidenkin valtioiden mahdollista valmiutta terrori-iskuihin Chirac pyrki perustelemaan sitä, että Ranskan on kylmän sodan loppumisenkin jälkeen pidettävä yllä ydinpelotettaan.

Ranska on 1990-luvulta alkaen vähentänyt ydinaseitaan. Ne nielevät Ranskan puolustusbudjetista yhä noin kymmenen prosenttia eli 3,3 miljardia euroa.

"Tämä on oikea ja riittävä hinta siitä, että voimme antaa maallemme uskottavan ja pysyvän turvallisuuden", presidentti sanoi.

Minna Nalbantoglu

Helsingin Sanomat | 20.01.2006

Artikkeli 2/2006

Orjuuden lopettamisen päivää aletaan viettää Ranskassa

PARIISI . Tästä keväästä alkaen Ranskassa juhlietaan joka toukokuun 10:ntenä päivänä orjuuden lopettamista. Ranskan presidentti Jacques Chirac ilmoitti uudesta muistopäivästä maanantaina.

"Maan suuruutta on hyväksyä koko historiansa loistokkaine sivuineen mutta myös varjoisine puolineen", Chirac perusteli.

Ranskassa on väitely viime kuukausina kiihkeästi historiasta ja siitä, yhdistävätkö vai erottavatko historiantulkinnat etnisesti eritaustaisia ranskalaisia. Syysäyksen tähän antoi viime keväänä hyväksytty laki, jonka mukaan kouluopetuksessa on korostettava Ranskan siirtomaahistorian myönteisiä puolia.

Laki on suututtanut opettajia, tutkijoita ja väestöä etenkin Ranskaan kuuluvilla niin sanotuilla merentakaisilla alueilla. Viime syksyn lähiömellakoiden esiin nostama mustaihoisten ranskalaisten syrjintä kiihdytti keskustelua.

Yksi syy muistopäivän perustamiseen onkin halu yrittää yhdistää kaikkia ranskalaisia.

"Meillä on suuren kansakunnan historia. Katsokaamme sitä ylpeinä. Katsokaamme sitä sellaisena kuin se oli. Näin kansa yhdistyy, tulee yhtenäisemmäksi, voimakkaammaksi", Chirac selitti.

"Orjuus on ruokkinut rasismia.--Rasismi on yksi syy siihen, että muisto orjuudesta on yhä avonainen haava monille kansalaisistamme." Viime viikolla Chirac myös vaati Ranskan perustuslakineuvostoa kumoamaan siirtomaahistorian opetusta käsittelevän lainkohdan. Se pyyhittäneen lakikirjoista lähiaikoina. Samaa yritti viime marraskuussa Ranskan vasemmisto-oppositio, mutta parlamentin enemmistö ei tuolloin suostunut tähän.

Orjuuden lopettamisen muistopäivä valittiin sen perusteella, että 10. toukokuuta 2001 Ranskan senaatti hyväksyi lain, jonka mukaan orjuus ja orjakauppa ovat rikoksia ihmisyyttä vastaan.

Muistopäivänä on määrä järjestää tapahtumia kaikkialla Manner-Ranskassa.

Merentakaisilla alueilla on jo ennestään omat orjuuden lopettamisen muistopäivänsä.

Orjuus kiellettiin Ranskan siirtomaissa suuren vallankumouksen jälkeen 1794 mutta otettiin jälleen käyttöön keisari Napoleonin aikaan 1802. Lopullisesti se kiellettiin 1848.

Minna Nalbantoglu

Helsingin Sanomat | 31.01.2006

Artikkeli 3/2006

Ranska haluaa valita siirtolaisensa työvoimatarpeen mukaan Nyt valtaosa laillisista maahanmuuttajista tulee perheen yhdistämisen takia, ei työn perässä

PARIISI. Ranska haluaa tulevaisuudessa valita siirtolaisensa sen mukaan, keistä on eniten maalle hyötyä.

Hallituksen avainministerit hyväksyivät torstaina pääministeri Dominique de Villepinin johdolla lakialoitteen, joka mahdollistaa viisumien ja oleskelulupien myöntämisen riippuen muun muassa siitä, minkä alojen työntekijöistä Ranskassa on pulaa.

"Maahanmuuttoa on liian pitkään vain siedetty. On siirryttävä sen valitsemiseen", de Villepinin perusteli hallituksen maahanmuuttokomitean kokouksen jälkeen.

"Tavoitteemme on antaa Ranskalle keinot hallita maahanmuuttoaan niin, että siitä tulee etu maallemme." Ranskaan laillisesti muuttaneista siirtolaisista ylivoimaisesti suurin osa tulee avioliittojen tai perheiden yhdistämisen takia, ei työn perässä.

Hallituksen mukaan viime vuonna perhesyistä maahan muutti 68171 ulkomaa-laista. Vuonna 2003 työn takia muutti siirtolaisia vain 11437.

Tähän hallitus haluaa nyt muutoksen. Lakialoitteessa pyritään paitsi helpottamaan työntekijöiden tuloa myös kaventamaan pelkästään perhesyistä muuttavien oikeuksia.

Esimerkiksi perheen yhdistämistä voi ehdotuksen mukaan hakea vasta, kun hakija voi todistaa osaavansa ranskaa ja pystyvänsä työtuloillaan elättämään perheensä. Hänen on myös pitänyt asua kaksi vuotta Ranskassa, kun aiemmin vaatimuksena on ollut vain vuoden oleskelu.

Ranskalle hyödyllisiä työntekijöitä lakialoite pyrkii houkuttelemaan muun muassa uudenlaisella kolmen vuoden oleskeluluvalla, joka annetaan korkeasti koulutetuille ulkomaalaisille.

Lisäksi hallituksen on määrä vuosittain esittää parlamentille suuntaa-antavat arviot myönnettävistä viisumeista ja oleskeluluvista. Ne määritellään muun muassa sen mukaan, millä aloilla Ranskassa on työvoimapula.

Työ- ja sosiaaliministeri Jean-Louis Borloon mukaan nyt tarvittaisiin työntekijöitä esimerkiksi hotelli- ja ravintola-alalle, teollisuuden huoltotöihin ja sairaanhoitoalalle.

Vasemmisto-oppositio ja rasismien vastaiset järjestöt ovat arvostelleet uutta lakialoitetta maahanmuuttajien oikeuksien rajoittamisesta ja siitä, että se pyrkii riistämään parhaat kyvyt siirtolaisten kotimaista.

Minna Nalbantoglu

Helsingin Sanomat | 10.02.2006

Artikkeli 4/2006

Ranskalainen avustusjärjestö pitää silvasopalla muslimit loitolla Kodittomia ruokkiva järjestö pakoilee keittokattiloineen poliisia

PARIISI . Keittokulhot höyryävät sierettyneissä käsissä, muovimukeihin kaadetaan punaviiniä, ja vanhat tutut juttelevat iloisesti keskenään.

Kolkkoon kadunkulmaan lähelle Pariisin itäistä rautatieasemaa on helmikuisena iltana kokoontunut vajaat parikymmentä ihmistä aterioimaan. Talvi-ilta on kolea ja kostea, pitkään öisin on ollut miinusasteita. Mutta ruokailijat ovat tottuneet kylmään: he asuvat Pariisin kaduilla.

Heille jakaa ruokaa henkilöauton takaluukusta pariisilainen kodittomia auttava vapaaehtoisjärjestö.

Ensin järjestön aktiivit ovat käyneet tarkastamassa alueen siltä varalta, että poliisit olisivat odottamassa.

Paikkaa ei ole viranomaisten pelossa ilmoitettu julkisesti ennakoon. Joulukuussa poliisit estivät ruuanjakelun.

Pariisissa ruokaa kodittomille toimittavat monet järjestöt, mutta Itäisen rautatieaseman lähelle pysäköineiden soppaan antaa lisämausteen reipas hyppysellinen kansallismielistä politiikkaa.

Ranskalaisten solidaarisuus (SDF) -nimisen järjestön keitto on valmistettu sian savusilavasta, jotta uskovaiset muslimit tai juutalaiset eivät voisi syödä sitä. Järjestön mukaan ensisijaisesti pitää auttaa ranskalaisia kodittomia, koska heitä syrjitään omassa maassaan.

"Muut järjestöt ja instituutiot suosivat niitä, joilla on ulkomaalainen tausta", selittää tyylikkäästi pukeutunut SDF:n jäsen Jean Menissez .

SDF:n on lyhenne ranskan sanoista "vailla vakinaista asuntoa". Järjestö jakaa sianlihakeittoaan Pariisissa jo kolmatta vuotta.

Tänä talvena jakelusta on kuitenkin noussut kohu, koska aate vaikuttaa leviävän. Paikalliset järjestöt ovat ryhtyneet jakamaan "identiteettikeitoksi" kutsu- maansa soppaa Nizzassa ja Strasbourgissa.

Ryhmillä on löyhät siteet toisiinsa ja Bloc Identitaire -nimiseen äärioikeistolaiseen pienryhmään. "Meikäläiset ennen muita", on Nizzassa toimivan Soulidarrietà-järjestön tunnuslause.

Keitonjakajia on arvosteltu kyynisestä yrityksestä kerätä kodittomien hädän avulla kannatusta äärioikeistolle ennen ensi vuoden presidentinvaaleja.

"Me vastustamme tällaista, mutta meillä on muutakin tekemistä kuin taistella heitä vastaan", sanoo vähäosaisia ja kodittomia ruokkivan Restos du coeur -järjestön tiedottaja. Järjestö pyrkii auttamaan ihmisiä taustasta riippumatta.

"Avunhakijoiden joukossa on paljon myös maahanmuuttajia. Emme me suosi ketään." Strasbourgissakeskushallintoa edustava prefekti on estänyt SDF:n sika-keiton jakamisen vedoten "uhkaan yleiselle järjestykselle". Viranomaiset ovat pelänneet kahinoita äärioikeiston vastustajien ja kannattajien välillä. Kieltoa on perusteltu myös sillä, että keitto syrjii osaa ihmisistä.

Pariisissa poliisin suhtautuminen on vaihdellut, mutta pysyvää kieltoa ole julistettu.

Itäisen rautatieaseman lähelle SDF:n silavakeittoa syömään tullut Benoît Espinosa tietää lusikoivansa poliittista ateriaa. Häntä järjestön aate ei kuitenkaan innosta eikä hänellä ole mitään ulkomaalaisia vastaan.

"En minä ole tässä liikkeessä mukana. Olen suvaitsevainen", hän sanoo.

Hän syö silavakeittoa siksi, että pitää siitä. "En ole muslimi, voin syödä sianlihaa." Espinosa on asunut kadulla vuodesta 1998. Hän kertoo pärjäävänsä melko hyvin, koska on hyvässä kunnossa eikä juo liikaa.

Pakkasöinä hän kävelee pysyäkseen lämpimänä. Päivät maailman tapahtumista kiinnostunut mies viettää kirjastossa lukemassa lehtiä ja kuuntelemassa musiikkia.

Aiemmin hovimestarina työskennellyt Espinosa, 45, saa kuukaudessa 580 euroa työttömyyskorvausta. Se riittää ruokaan kuukauden kolmena ensimmäisenä viikkona, mutta viimeisenä on turvaututtava hyväntekeväisyyteen.

Ruuanjakajia kaupungissa riittää, Espinosa sanoo. Suurempien järjestöjen ruuanjakelupisteissä jonot voivat kuitenkin olla pitkiä eikä tarjonta ei ole hänen mielestään yhtä hyvä kuin pienellä SDF:llä. Se tarjoaa viinin ja keiton lisäksi juustoa ja jälkiruokaa.

Keiton on valmistanut järjestön johtajiin kuuluva Odile Bonnard .

"Sianliha ei ole kallista, se antaa energiaa ja se kuuluu ranskalaiseen ja eurooppalaiseen perinteeseemme", hän perustelee silavan käyttöä.

Bonnardin mielestä ranskalaiset ovat erityisen hädänalaisia. Hänen mukaansa tänä talvena Pariisissa kylmään kuolleista 14 kodittomasta kaikki olivat "valkoisia".

Syy on hänestä selvä: ranskalaiset kodittomat eivät enää uskalla mennä yömajoihin, koska niissä määräävät ulkomaalaiset. Hän pyytää neljä vuotta kodittomana ollutta Christophea selittämään, miksi tämä ei halua mennä yömajoihin.

"Siellä on liikaa meteliä, liikaa ulkomaisia kieliä", Christophe sanoo.

Minna Nalbantoglu

Helsingin Sanomat | 12.02.2006

Artikkeli 5/2006

Ennätysmäärä mielenosoittajia vastusti nuorten työlakia Ranskassa Nuoret kähakoivat poliisin kanssa Pariisin keskustassa

PARIISI. Ennätyksellinen määrä mielenosoittajia vaati tiistaina Ranskan hallitusta kumoamaan alle 26-vuotiaiden irtisanomissuojaa heikentävän uuden lain.

Kymmenissä Ranskan kaupungeissa järjestettiin jättimarsseja, joihin otti osaa poliisin mukaan yhteensä yli 1,05 miljoonaa ihmistä. Kaduilla oli nyt kaksinkertaisesti väkeä edelliseen suurmielenosoitukseen verrattuna.

Mielenosoitusten massiivinen osanotto pahentaa entisestään keskustaoikeistolaisen hallituksen ja pääministeri Dominique de Villepinin paineita CPE:ksi nimitetystä uudistuksesta leimahtaneessa kriisissä.

"Tämä on historiallista. On mahdotonta ajatella, että pääministeri ei taipuisi päätöksessään [olla kumoamatta uudistusta]", sanoi Ranskan suurimman ammattiliiton C Bernard Thibault uutistoimisto AFP:n mukaan.

Tehostaakseen painostusvoimaansa ammattiliitot olivat julistaneet Ranskaan tiistaiksi lakon. Sen vuoksi joukkoliikenne takkuili eri puolilla maata ja muun muassa opettajista töissä oli vain osa. Lakossa oli myös valtion palkollisia kuten postin, työvoimatoimistojen ja valtion sähköyhtiön EDF:n työntekijöitä.

Pariisissa mielenosoitus päättyi jälleen poliisin ja nuorten yhteenottoihin kaupungin keskustassa Republique-aukiolla. Kyynelkaasu leijui pilvinä aukion yllä nuorten heitellessä poliiseja muun muassa pulloilla ja kivillä. Poliisi pyrki saamaan joukkoja kuriin käyttämällä kyynelkaasun lisäksi useaan otteeseen vesitykkeitä.

Pariisin mielenosoitusta valvomassa oli kaikkiaan 4000 poliisia. Iltapäivällä valtaosa siitä oli sujunut rauhallisesti. Marssimassa oli lukiolaisten ja opiskelijoiden lisäksi etenkin julkisten alojen työntekijöitä.

Mieltään osoittaneet nuoret sanoivat luottavansa siihen, että heidän voimannäyttönsä saa de Villepinin taipumaan.

"Jokaisessa mielenosoituksessa on yhä enemmän väkeä. Saavutamme tavoitteemme taistelemalla yhä kovemmin", uskoi sosiaalialaa opiskeleva Delphine Bodin , 20.

Mielenosoittajat vakuuttivat myös, etteivät he aio hellittää ennen kuin de Villepin peruuttaa lain, joka heidän mielestään tekee nuorten elämästä liian epävarmaa.

Lähes samaan aikaan de Villepin pahoitteli parlamentissa, että ammattiliitot eivät suostuneet hänen neuvottelukutsuunsa. Hän oli pyytänyt ne keskustelemaan CPE:n muokkaamisesta. Ne kieltäytyivät, koska ne vaativat ennen neuvottelujen aloittamista CPE:n kumoamista. Tähän pääministeri ei ole suostunut.

Minna Nalbantoglu

Helsingin Sanomat | 29.03.2006

Artikkeli 6/2006

Kolmasosa ranskalaisista tuntee äärioikeiston läheiseksi Tutkija: Äärioikeisto on merkittävä voima ensi vuoden vaaleissa

PARIISI . Yli kolmasosa ranskalaisista arvostaa äärioikeistolaista politiikkaa, paljasti perjantaina julkistettu mielipidemittaus.

Mittauslaitos Ifopin Metro-lehdelle tekemän tutkimuksen mukaan 34 prosenttia ranskalaisista arvioi äärioikeiston ymmärtävän ranskalaisten huolia. 35 prosentin mielestä äärioikeisto "rikastaa poliittista keskustelua".

Perjantaina tuli kuluneeksi neljä vuotta siitä, kun Ranskan suurimman äärioikeistopuolueen Kansallisen rintaman (FN) presidenttiehdokas Jean-Marie Le Pen aiheutti poliittisen maanjäristyksen pääsemällä presidentinvaalien toiselle

kierrokselle. Suuren menestyksensä vuospäivänä hän julisti pärjäävänsä vielä paremmin ensi kevään presidentinvaaleissa.

"Olen ainoa, joka voi edustaa todellista vaihtoehtoa", Le Pen, 78, sanoi uutiskanava LCI:lle.

"Siksi uskon, että tämä tilanne mahdollistaa voittoni." Sanomalehti Le Progresin haastattelussa hän uhosi lisäksi olevansa "Ranskan politiikan Zorro, vääryyden korjaaja, jota kukaan ei näe." Myös Ifopin tutkija Frédéric Dabi arvioi, että tulevissa presidentinvaaleissa äärioikeistolla on vaikutusta. Hänen mukaansa vuoden 2002 vaalit vahvistivat äärioikeiston aseman "merkittävänä poliittisena voimana".

Sen asemaa ovat hänen mukaansa entisestään pönkittäneet viime syksyn lähiömellakat ja tänä keväänä nuorison työlain sytyttämä laaja vastustusliike.

"Eriyksierteistään huolimatta ne osoittivat kuilun kansan edustajien ja edustettujen välillä. Ne hyödyttivät järjestelmän vastaisia voimia ja protestiliikkeitä. Näissä olosuhteissa äärioikeistolla ei voi olla olematta vaikutusta seuraaviin kansallisiin vaaleihin", Dabi kirjoitti.

Viime presidentinvaaleissa Le Pen sai toisella kierroksella vain noin 18 prosenttia äänistä. Ensimmäisellä kierroksella hän meni kuitenkin sosialistien ehdokkaan Lionel Jospinin ohi.

Sanomalehti Le Figaron torstaina julkaiseman mielipidemittauksen mukaan Le Pen saisi ensimmäisellä kierroksella äänistä vain 10 prosenttia, eikä hänellä olisi mahdollisuuksia toiselle kierrokselle.

Gallupien kuningatar Ranskassa on nyt oppositiossa olevien sosialistien kansanedustaja Ségolène Royal, jota äänestäisi uuden kyselyn mukaan 34 prosenttia kansalaisista. Hän peittoaisi toisella kierroksella niukasti oikeiston suosituimman ehdokkaan, sisäministeri Nicolas Sarkozyn prosentein 51-49.

Sarkozya äänestäisi ensimmäisellä kierroksella 30 prosenttia ranskalaisista.

Minna Nalbantoglu

Helsingin Sanomat | 22.04.2006

Artikkeli 7/2006

Ranskalaiset ryhtyivät suojelemaan laittomia siirtolaisia Sarkozy on joutunut taipumaan kansalaisten vastarinnan takia

PARIISI . Ranskalaisten ankara kansalaisvastarinta on pakottanut sisäministeri Nicolas Sarkozyntekemään täyskäännöksen aikeissaan karkottaa laittomasti maassa olevia perheitä.

Karkottamisen sijaan Ranska joutuu ilmeisesti myöntämään oleskeluluvan tuhansille laittomille siirtolaisille. Viime viikon lopussa Pariisin poliisijohtaja Yannick Blanc kertoi sanomalehti Le Mondelle, että "useat tuhannet" Ranskassa olevat ulkomaalaisperheet saavat oleskeluluvat.

Sarkozy on pyrkinyt esiintymään tiukkana laittoman maahanmuuton kitkijänä. Hänen tavoitteenaan oli alun perin, että maasta poistettaisiin tämän vuoden ai-

kana 25000 laitonta siirtolaista. Esimerkiksi vuonna 2004 karkotuksia tehtiin vain noin 15000.

Ranskalaiset pillastuivat kuitenkin pahan kerran siitä, että Sarkozy halusi heittää maasta myös koululapsia. Ranskan kouluissa opiskelee tuhansia laittomasti maassa olevia lapsia ja nuoria, koska kouluihin ilmoittautuessa ei oleskelulupia tai kansallisuutta kysellä.

Koululaisten opettajat, kaverit ja näiden vanhemmat ovat järjestäytyneet suojelemaan karkotusuhan alla eläviä. Vastarintaa johtaa "Koulutus ilman rajoja" (RESF) -niminen opettajien ja vanhempien verkosto, joka on puuhannut mielenosoituksia ja vetoomuksia laittomasti maassa olevien koululaisten puolesta.

"Kaikilla on oikeus koulutukseen ja oikeus siihen, että he yrittävät saada paremman elämän lapsilleen", selitti RESF:ään kuuluva pariisilainen lukion opettaja ja perheenäiti Fatima .

Hän sanoi olevansa "järkyttynyt" siitä, että lapset joutuvat piilottelemaan ja elämään pelossa. Siksi hän osallistui viime viikolla muutaman sadan ihmisen mielenosoitukseen, jonka osanottajat kulkivat Pariisin kaupungintalolta poliisin päämajalle viemään siirtolaisten oleskelulupahakemuksia.

Osa karkotusuhan alla elävistä lapsista on syntynyt Ranskassa tai viettänyt siellä suurimman osan elämästään. "Haluamme jäädä lastemme takia, koska he eivät puhu enää kunnolla arabiaa", kertoi egyptiläinen Hesham , joka on elänyt vaimonsa kanssa yhdeksän vuotta laittomasti Ranskassa. Perheessä on 10- ja 5-vuotiaat lapset, jotka käyvät koulua Pariisissa.

"Ranskan on otettava vastaan heidät, jotka ovat päättäneet elää täällä. He ovat meidän lastemme kavereita", sanoi toinen pariisilainen opettaja ja äiti, Anne-Charlotte Keller .

Hänen ala-asteellaan karkotus uhkaa kahta algerialaistaustaista lasta. Sen estämiseksi osa koulun opettajista ja vanhemmista on sopinut, että joku heistä on aina kännykän tavoitettavissa, jos lasten perheet joutuvat vaikeuksiin. Kellerin mukaan opettajat ja vanhemmat ovat valmiita ottamaan lapset koteihinsa ja suojelemaan heitä poliisilta.

RESF on julkaissut internetissä vetoomuksen, jonka allekirjoittajat vakuuttavat: "Jos [laittomasti maassa olevat perheet] pyytävät meiltä turvapaikkaa, emme sulje heiltä oviamme, majoitamme ja ruokimme heidät". Vetoomuksen on allekirjoittanut jo yli 86800 ihmistä. RESF:llä on lisäksi hätänumero, johon voi soittaa, jos laittomasti maassa olevaa tuttavaa uhkaa pidätys.

Vastarintaan on liittynyt ihmisoikeusjärjestöjä ja vasemmisto-opposition poliitikkoja.

"Sarkozy haluaa sanoa, että ulkomaalaiset ovat vaara. Mutta Ranskan kansa on noussut tätä vastaan", sanoi Pariisin mielenosoitukseen osallistunut Pariisin apulaiskaupunginjohtaja Anne Hidalgo , joka edustaa sosialisteja. Hän kertoi tukevänsä maahanmuuttajia paitsi yleisinhimillisistä myös henkilökohtaisista syistä: espanjalaistaustainen Hidalgo sai Ranskan kansalaisuuden 14-vuotiaana.

"Sarkozyn täytyy kuulla kansan ääntä, joka on antelias ääni", hän sanoi.

Sarkozy joutui ottamaan ensimmäisen askeleen taaksepäin jo kesäkuussa. Sisäministeriö julkaisi viranomaisille ohjeen, jonka mukaan jokaisen laittomasti maassa olevan koululaisen tilannetta tarkastellaan tapauskohtaisesti.

Tietyt ehdot täyttävät perheet voivat saada oleskeluluvan. Ehtoja ovat muun muassa se, että lapset ovat syntyneet Ranskassa tai muuttaneet sinne ennen 13. ikävuottaan ja perheellä on "todellinen halu sopeutua" Ranskaan.

Ohjeet aiheuttivat oleskelulupa-anomusten vyöryn viranomaisille. Tuhannet laittomat siirtolaiset näkivät mahdollisuutensa koittaneen. Anomuksia käsittelevien virastojen edessä on kiemurrellut pahimmillaan satojen ihmisten jonoja yötä päivää.

Kansan painostus on laittanut Sarkozyn pahasti puun ja kuoren väliin. Aiemmin hän on arvostellut ankarasti laittomien siirtolaisten massalaillistamisia. Hän on korostanut, että kaikille koululaisille perheineen ei oleskelulupaa voi myöntää, koska se johtaisi uusien laittomien siirtolaisten tulvaan Ranskaan.

Torstaina Sarkozy kieltäytyi arvioimasta, moniko lopulta saa oleskeluluvan. Hän näpäytti myös poliisijohtaja Blanca, joka oli esittänyt arvion tuhansista perheistä.

"Ne jotka nyt puhuvat luvuista, puhuvat asioista joita he eivät tiedä", hän sanoi uutistoimistojen mukaan. Jokin aika sitten sisäministeriö arvioi, että oleskelulupa myönnetään 1200 perheelle.

Minna Nalbantoglu

Helsingin Sanomat | 09.07.2006

Artikkeli 8/2006

USA:lla ja Ranskalla yhteinen terrorisminvastainen yksikkö

PARIISI . Samalla kun Ranskan ja Yhdysvaltain johtajat ovat ärhennelleet toisilleen Irakin sodasta, maiden tiedustelupalvelut ovat tehneet kaikessa hiljaisuudessa tiivistä yhteistyötä.

Ranskan terrorisminvastaisen yksikön (UCLAT) johtaja Christophe Chaboud vahvisti radiokanava France-Infolle, että Pariisissa toimii kansainvälinen terrorismia torjuva yksikkö. Siihen kuuluu radiokanavan mukaan CIA:n edustajien ja heidän ranskalaisten kollegojensa lisäksi viranomaisia Saksasta, Britannista, Kanadasta ja Australiasta.

Yksikkö aloitti toimintansa jo 2002 ja sen johdossa on ranskalainen.

"Se on operatiivinen yksikkö tiedon jakamista varten", Chaboud sanoi France-Infon haastattelussa tiistaina.

Alliance Base -nimisen yksikön olemassaolosta kertoi ensimmäistä kertaa Washington Post -lehti viime vuonna, mutta tähän asti viranomaiset eivät ole vahvistaneet sitä. Lehti kuvasi yksikköä ainutlaatuisesti maailmassa, koska tiedon jakamisen lisäksi se myös suunnittelee yhdessä hankkeita.

Washington Postin mukaan eräs yksikön operaatioista oli saksalaisen Christian Ganczarskin pidätys. Hänen epäillään olevan al-Qaida-terroristiverkoston tärkeimpiä johtajia johtajista Euroopassa.

Chaboud ei kertonut tarkemmin Alliance Basen operaatioista. "Sillä on ollut myönteisiä tuloksia, erittäin merkittäviä", hän tyytyi sanomaan.

Yhdysvalloissa 11. syyskuuta 2001 tehtyjen terrori-iskujen muistopäivän aikaan ranskalaiset viranomaiset korostivat jälleen, että terroristit uhkaavat myös Ranskaa. Ranskan tiedustelupalvelun DST:n johtajan Pierre de Bousquet de Florianin mukaan uhka on "erittäin korkea ja erittäin kansainvälinen".

"Maamme on-- islamistivastustajiemme mielestä länsimaiden leirissä - 'ristiretkeläisten' leirissä, kuten he sanovat,- - eikä meitä säästetä miltyään", hän sanoi France-Infole.

Minna Nalbantoglu

Helsingin Sanomat | 14.09.2006

Artikkeli 9/2006

Poliisin kimppuun käyneitä kiinni Ranskassa Hyökkäykset poliiseja vastaan ovat lisääntyneet

PARIISI . Ranskan poliisi pidätti varhain torstaiamuna Pariisin pohjoispuolen lähiössä kahdeksan ihmistä, joiden epäillään hyökänneen poliisien kimppuun viime perjantaina. Epinay-sur-Seinessä tehtyyn operaatioon osallistui sata poliisia.

Perjantain hyökkäys oli muutaman viikon sisällä jo kolmas kerta, kun poliisien kimppuun käydään Pariisin huonomaineisissa lähiöissä. Useita poliiseja on loukkaantunut yhteenotoissa. Epinay-sur-Seinessä yksi poliisi joutui sairaalahoitoon saatuaan kiven kasvoihinsa.

Ensi viikolla tulee kuluneeksi vuosi Ranskan lähiöitä viime syksynä ravistelleiden mellakoiden alkamisesta, ja Ranskassa on puhuttu paljon poliiseja vastaan tehtyjen väkivaltaisuuksien lisääntymisestä.

Ranskan rikollisuuslukuja tarkkailevan viraston OND:n mukaan poliiseja ja muita viranomaisia vastaan tehdyt väkivaltaisuuudet ovat lisääntyneet lähes kymmenen prosenttia vuodessa.

Sisäministeri Nicolas Sarkozy kertoi torstaina ehdottavansa lakimuutosta, jonka mukaan poliisia, santarmia tai palokuntalaisia vastaan kahakoineet joutuisivat rikostuomioistuimeen.

Poliiseja vastaan tänä syksynä tehtyjä hyökkäyksiä ovat myös seuranneet näyttävät poliisioperaatiot.

Lokakuun alussa poliisit menivät noin 80 toimittajan lauma kintereillä Les Mureaux'n lähiöön Pariisin länsipuolelle tarkoituksenaan pidättää viisi kahakoinnista epäiltyä.

Hankkeesta nousi kohu, kun lopulta poliisit onnistuivat pidättämään vain yhden. Lisäksi lähiön asukkaat kertoivat vuolaasti paikalla olleille toimittajille, miten poliisit olivat kohdelleet heitä huonosti ja tunkeutuneet sisään väärään osoitteeseen.

Muiden muassa Les Mureaux'n kaupunginjohtaja François Garay ja oppositiossa olevat sosialistit arvostelivat sitä, että sisäministeriö tekee pidätyksistä me-

diatempauksia. Sarkozy on kuitenkin kiistänyt, että ministeriö olisi kutsunut toimittajat paikalle.

Myös syyskuussa Corbeil-Essonnessa tehtyjä pidätyksiä oli seuraamassa kymmenittäin toimittajia. Se oli yksi tiedotusvälineiden pääuutisista. Sen sijaan torstain operaatio suoritettiin kaikessa hiljaisuudessa, ilman mediaa.

Laajan uutisoinnin on epäilty myös kiihdyttävän väkivaltaisuuksia.

"Vaikeiden lähiöiden asukkaiden avulla ei pidä tehdä tositelevisiota", Garay sanoi sanomalehti Le Parisienille lokakuun alussa.

"Se on vaarallinen peli, joka saattaa yllyttää mellakoihin."

Minna Nalbantoglu

HS ..FT08: | 20.10.2006

Artikkeli 10/2006

Pariisin lähiössä marssittiin kuolleiden poikien muistoksi Kaksi bussia sytytettiin tuleen rauhanvetoimuksista huolimatta

CLICHY-SOUS-BOIS . Yli tuhat ihmistä kokoontui perjantaina Pariisin lähiöön Clichy-sous-Bois'hin hiljaiselle marssille kunnioittamaan kahden nuoren muistoa, joiden kuolemasta viime syksynä alkoivat Ranskan rajut lähiömellakat.

Zyed Benna , 17, ja Bouna Traore , 15, kuolivat Pariisin koillispuolella sijaitsevassa Clichyssä lokakuun 27. päivänä sähköiskuun kiivettyään muuntajaan, koska he uskoivat poliisin ajavan heitä takaa. "Kuolleet ilman syytä" luki muistomarssille osallistuneiden t-paidoissa.

"He olisivat voineet olla minun lapsiani", sanoi kolmen lapsen äiti, joka ei halunnut kertoa nimeään.

"Tunsimme heidät hyvin, tämä särkee sydäntä", totesi 20-vuotias Gailor .

Kulkue suuntasi ohi lähiön rähjäisten kerrostalojen ensin muuntajan luo. Sieltä se jatkoi poikien yläasteen eteen, jossa kaupunki paljasti heidän kunniaakseen pystytetyn muistokiven.

Clichyn kaupunginjohtaja ja muuntajassa kuolleiden poikien omaiset vetosivat perjantaina, että levottomuudet eivät alkaisi uudestaan.

"Esitän vakavan vetoimuksen, että tämä rauha, rohkeus ja arvokkuus, joka vallitsee täällä, säilyisi", kaupunginjohtaja Claude Dilain sanoi puheessaan muistokiven luona.

Vetoimuksista huolimatta myöhemmin perjantai-iltana kaksi bussia sytytettiin tuleen Blanc-Mesnilin lähiössä Clichyn naapurissa. Toiseen bussiin hyökkäsi kaksi aseistautunutta miestä, jotka pakottivat matkustajat ulos ennen bussin sytyttämistä. Kukaan ei loukkaantunut.

Ranskassa pelätään, että mellakoiden vuosipäivä sysää levottomuudet alkamaan uudelleen. Pariisin ympäristön työttömyyden ja sosiaalisten ongelmien riivaamiin lähiöihin on komennettu 500 ylimääräistä mellakkapoliisia.

Jo aiemmin tällä viikolla levottomuuksia leimahteli siellä täällä. Viime vuoden mellakoissa poltettiin autoja, mutta kuluneella viikolla tuhopolttajat ovat iskeneet erityisesti busseihin.

Perjantaina aamupäivällä Clichyssä Bennan ja Traoren muistokulkue sujui kuitenkin täysin ongelmitta. Poliiseja ei näkynyt kuin vilaukselta, mutta sekin riitti joillekin.

"En halua nähdä noita paska-autoja täällä", Gailor hermostui nähdessään poliisiauton. Hän veti hupun päähänsä.

"Mitä tahansa paitsi noita!" Bennan ja Traoren kuoleman taustalla on lähiönuorten ja poliisin luottamuspuola. Lähiöiden paljolti maahanmuuttajataustaiset nuoret syyttävät poliisia huonosta kohtelusta ja kiusantekoa muistuttavista jatkuvista henkilöilyspaperien tarkastuksista. Clichyläisten mukaan jännitteet eivät ole kadonneet vuodessa mihinkään.

Yli 28000 asukkaan Clichyssä ei ole edes omaa poliisiasemaa, joten poliisit tulevat paikalle vain kun jokin on vialla. Arkipäiväisiä, myönteisempiä suhteita poliisin kanssa on vaikea rakentaa.

Bennan ja Traoren kaveri Zakaria Bellachene sanoi ymmärtävänsä hyvin, miksi pojat menivät muuntajaan. Jos heillä ei ollut papereita mukana, heidät olisi viety poliisiasemalle. Sieltä vanhemmat olisivat joutuneet noutamaan heidät.

"Ei me haluta, että vanhemmat joutuvat tulemaan poliisiasemalle. Eikä varsinkaan haluta niitä haukkuja, jotka siitä seuraavat", Bellachene selitti.

Muuntajan luona poikien omaiset jättivät kukkia rautaportille, jossa on suuret varoitukset hengenvaarasta. Hetki oli tuskallinen poikien läheisille. Naiset itkivät äänekkäästi ja Bouna Traoren täti lyyhistyi maahan surusta.

Imaami Dhaou Meskine rukoili poikien puolesta ensin arabiaksi ja sitten ranskaksi.

"Jumala suojelekkoon kortteleitamme", hän sanoi.

"Aamen", ihmiset vastasivat.

"Jumala auttakoon meitä kasvattamaan näitä nuoria, Jumala estäköön toisen tällaisen katastrofin." "Aamen."

Minna Nalbantoglu

HS ..FT08: | 28.10.2006

Liite 4 Vuoden 2016 aineisto

Artikkeli 1/2016

Charlie Hebdon iskusta on vuosi

Jussi Niemeläinen HS Tänään torstaina tulee kuluneeksi vuosi ääri-islamistien terrori-iskusta ranskalaiseen satiirilehteen Charlie Hebdoon.

Lehteä tehdään nyt salaisessa paikassa tiukkojen turvatoimien ympäröiminä. Toimitus muutti viime lokakuussa Pariisin eteläpuolella uuteen paikkaan, joka on Le Monden mukaan kuin bunkkeri. Oven ulkopuolella päivystää ympäri vuorokauden turvavartijat. Työntekijöillä on henkilökohtainen poliisivartiointi.

Turvallisuuteen liittyvät kustannukset ovat olleet 1,5 miljoonaa euroa, ja lisäksi vartiointipalveluista maksetaan kuukausittain 50000 euroa.

Ranskan presidentti Francois Hollande ja Pariisin pormestari Anne Hidalgo paljastivat vanhalla toimituksella eli iskupaikalla tiistaina muistolaatan.

Muuten paikalla ei ole mitään näkyvää, Le Monde kertoo. Toimituksen seinät on maalattu, toimisto kunnostettu. Paikasta ei tullut muistomerkkiä asukkaiden ja toimituksen pyynnöstä. Toimistotilat vapautuvat pian vuokramarkkinoille, hinta on alle markkinatason.

Patrick Pelloux eli piirtäjä Riss ja Charlie Hebdo vetävä Laurent Legér kävivät iskupaikalla puoli vuotta iskujen jälkeen kesällä. He ottivat talteen vain arkistot, kaikki huonekalut saivat mennä.

"Emme halua säästää mitään, joka muistuttaa tuosta pirun päivämäärästä 7. tammikuuta", lehden talousjohtaja Eric Porthault sanoo.

Lehti on silti pysynyt tyylilleen uskollisena, sillä juuri vuosipäivän alla ilmestyneen muistonumeron kannessa on kalasnikovia kantava Jumala, jonka kaapu on tahriintunut verellä. Kansi on jo ehtinyt hermostuttaa Vatikaanin.

Lehteen tehdystä iskusta alkanut tapahtumien sarja johti lopulta 17 ihmisen kuolemaan. Myös kolme hyökkääjää kuoli.

Uhreista 12 kuoli Charlie Hebdon toimituksessa, yksi poliisi sen ulkopuolella ja 4 juutalaisessa kosher-kaupassa. Kosher-kauppaan hyökännyt mies ampui ennen hyökkäystään myös poliisin.

Hyökkäyksistä näkyvin oli isku Charlie Hebdoon, vaikka hyökkäys kosher-kauppaan aloitti keskustelun juutalaisten asemasta Länsi-Euroopassa. Isku Charlie Hebdoon liittyi keskusteluun sananvapaudesta ja tapahtumaketju synnytti kansainvälisen myötätunnon aallon.

Iskut näyttivät yhdistävän Ranskaa, ja niitä seurasi laajoja muistomielenosoituksia, mutta yhtenäisyys alkoi rakoilla pian.

Tätä yhtenäisyyttä ei enää ole, mielipidemittauslaitos Ipsoksen johtaja Brice Teinturier sanoo uutistoimisto Reutersille. Ei edes seurauksena Pariisissa marraskuussa tehdyistä uusista terrori-iskuista, joissa kuoli 130 ihmistä.

"Tammikuun ja marraskuun hyökkäysten kaltaiset tapahtumat aiheuttavat hetkellistä yhtenäisyyttä, reaktiona. Mutta se ei riitä paikkaamaan syvää jakaantumista", hän sanoo.

"On useita Ranskoja, jotka ottavat yhteen", hän sanoo.

Teinturierin mukaan on suurkaupunkien eteenpäin katsova Ranska, riutuvien ja globalisaation uhriksi itsensä tunteva teollisuusalueiden Ranska ja vuokratilo-alueiden unohdetuksi itsensä kokeva Ranska.

Jakaantuminen näkyi myös aluevaaleissa joulukuussa. Ensimmäisellä kierroksella oikeistopopulistinen Kansallinen rintama menestyi hyvin maaseudun ja pikkukaupunkien äänillä, mutta toisella kierroksella isojen kaupunkien äänestäjät pitivät huolen, ettei puolue pääse valtaan. Se edellytti perinteisen oikeiston ja vasemmiston liittoa.

On useita yhteen ottavia Ranskoja.

HSHS | 08.01.2016

Artikkeli 2/2016

Poliisiasemaa kohti hyökännyt ammuttiin Pariisissa

Jukka Hiiri HS Maria Manner HS Pariisissa ammuttiin torstaina poliisiaseman edessä kuoliaaksi mies, joka yritti hyökätä vartiossa olleen poliisin kimppuun.

Hyökkäystä yrittänyt oli koditon, joka oli syntynyt Marokossa vuonna 1995, uutistoimisto AFP kertoo.

Miehellä oli kädessään veitsi. Uutistoimisto Reutersin mukaan hänellä oli mukanaan myös puhelin sekä paperi, jossa oli terroristijärjestö Isisin lippu ja ilmoitus, että järjestö oli teon takana.

"Mies huusi Allahu Akbar ja hänen vaatteidensa alta tuli johtoja. Siksi poliisi avasi tulen", poliisista kerrottiin.

Ranskan sisäministeriön tiedottaja Pierre-Henry Brandet sanoi uutistoimisto Reutersille, että miehellä ollut räjähdedyö paljastui huijaukseksi eikä sisältänyt räjähteitä.

"Yksi mies yritti torstai-aiamuna hyökätä poliisin kimppuun poliisiasemalla ennen kuin poliisin luodit osuivat häneen", Ranskan sisäministeriö tiedotti aiemmin.

Välikohtaus tapahtui Pariisin kahdeksannessatoista kaupunginosassa La rue de la Goutte d'Or -nimisellä kadulla.

Miehen ampuivat kuoliaaksi poliisit. Uutistoimisto AFP:n haastatteleman silminnäkijän mukaan kadulta kuului kaksi tai kolme laukausta.

Uutistoimisto AFP:n mukaan tutkijat saivat sormenjälkien perusteella selvitettyä, että hyökkäystä yrittänyt mies oli Marokon Casablancassa vuonna 1995 syntynyt koditon, joka oli tuomittu vuonna 2013 varkaudesta.

Pariisi ja pariisilaiset ovat olleet torstaina erityisen herkinä terroriuhkien suhteen, koska Charlie Hebdo -satiirilehteen kohdistuneesta hyökkäyksestä on tullut kuluneeksi tasan vuosi.

Ranska on ollut varpaillaan viime tammikuun iskuista lähtien. Huolet kasvoivat entisestään marraskuussa, kun 130 ihmistä kuoli iskuissa Pariisissa.

HSHS | 08.01.2016

Artikkeli 3/2016

Ilmaiskatsojat pääsevät Eiffelin jättiaitaukseen

Petja Pelli HS Pariisiin voi hyvin mennä nauttimaan kisatunnelmasta, vaikka ei raaskisi ostaa yhtäkään lippua stadioneille.

Suurin ilmainen kisakatsomo pystytetään Eiffelin tornin juurelle Champ De Marsille. Jättivalkokankaan lisäksi tarjolla on kaikenlaista hupia ranskalais-dj David Guettan konsertista Eiffel-tornin interaktiiviseen valaistukseen. Tornin kylkeen heijastetaan kisaturistien parhaita kannustusviestejä.

Tälle "Fan zonelle" aikoo suunnata kavereidensa kanssa myös espanjalainen Rosario Gelabert, 23. Atlético Madridin fani muutti Pariisiin alkuvuodesta oppiakseen ranskaa ja työskennelläkseen turistioppaana.

"Silloin Pariisiin iskut olivat jo sattuneet. Moni kysyi kotona, olenko varma, että haluan lähteä." Gelabert halusi, eikä ole katunut. Nyt hän nauttii lounastaan nurmikolla Eiffelin tornia ihailien.

Iloinen nuori nainen ei missään vaiheessa suunnitellutkaan ostavansa lippuja stadionille. Fanialueella on hänen mielestään helpompi pitää hauskaa kavereiden kanssa.

Terroriuhkaa hän kyllä joskus ajattelee, mutta ei anna sen vaikuttaa elämäänsä.

"Sehän voi sattua missä vain milloin vain. Jos sitä alkaisi varoa, ei voisi mennä minnekään." Koko fanialue tullaan aitaamaan raskaasti. Alueelle pääsee vain turvatarkastusten ja metallinpaljastimien läpi.

Koko ranskassa kisaturistien turvallisuutta valvoo yhteensä 72000 poliisia ja 10000 sotilasta. Gelabertin mukaan turistien suhtautuminen virkavallan näkymiseen vaihtelee paljon.

"Amerikkalaiset ajattelevat, että näinhän sen pitääkin olla. Moni eurooppalainen taas kokee sen vähän kummallisena."

HSHS | 08.06.2016

Artikkeli 4/2016

Kymmeniä loukkaantui ja pidätettiin Pariisissa

Minna Tiainen HS Pariisin mielenosoituksissa loukkaantui tiistaina 40 ja pidätettiin 73 ihmistä, uutistoimisto AFP kertoi tiistai-iltana. Loukkaantuneista 29 oli uutistoimiston mukaan poliiseja, mutta tiedot loukkaantuneiden määrästä vaihtelivat.

Tuhannet mielenosoittajat protestoivat tiistaina Ranskan hallituksen suunnittelema työlakiuudistuksia. Heistä monta sataa saapui mielenosoitukseen naamioituneina, rikkoi ikkunoita ja heitteli poliiseja kivillä ja esineillä. Poliisi on ampunut protesteihin osallistuvia kyynelkaasulla ja vesitykein.

Poliisin arvion mukaan Pariisissa oli tiistaina yli 75000 mielenosoittajaa, Ranskassa kaikkiaan ainakin 125000.

Myös lakot häiritsivät tiistaina arkea Ranskassa. Eiffel-torni jouduttiin sulkemaan henkilökunnan puutteessa, ja julkisten kulkuvälineiden toimintaa häiritsivät rautatietyöntekijöiden ja taksinkuljettajien lakot.

Ranskan kiistellyt lakiuudistukset tähtäävät työttömyyden vähentämiseen. Ne helpottaisivat työntekijöiden palkkaamista ja irtisanomista. Vastustajien mukaan muutokset tekevät työsuhteista aiempaa epävakaampia. Työttömyys on Ranskassa noin kymmenessä prosentissa.

Mittavat lakot ovat viime viikkojen aikana muun muassa pysäyttäneet polttoaineentuotannon ja seisauttaneet ydinvoimaloiden toimintaa sekä häirinneet juna- ja lentoliikennettä.

HSVI | 17.06.2016

Artikkeli 5/2016

Poliisi puolisoineen ammuttiin Pariisissa

Ossi Mansikka HS Anu-Elina Ervasti HS Henrik Suni HS Ranskalainen poliisikomentaja puolisoineen tapettiin maanantai-iltana Magnanville'n lähiössä Pariisissa, kertoo muun muassa uutistoimisto AFP.

Epäilty hyökkääjä, 25-vuotias Larossi Abballa, puukotti poliisimiestä toistuvasti uhrinsa kotitalon edessä, kun uhri oli palaamassa kotiinsa.

Viranomaisten mukaan epäilty linnoittautui teon jälkeen uhrinsa kotiin ja otti panttivangikseen uhrin puolison ja kolmivuotiaan lapsen. Puoliso, joka myös oli poliisi, löydettiin myöhemmin kotoaan kuolleena, mutta lapsi saatiin pelastettua.

Poliisin erikoisjoukot ampuivat epäillyn kuoliaaksi tunteja kestäneen piirityksen päätteeksi kello yhden jälkeen tiistain vastaisena yönä Suomen aikaa.

Poliisi löysi tekopaikalta listan mahdollisista muista kohteista. Näihin kuuluu muun muassa poliiseja, toimittajia ja rap-muusikoita.

Syyttäjälähde vahvisti tiistaina AFP:n mukaan, että Abballan epäillään laatineen "iskulistan", jossa on nimettynä tietävästi tusinan verran tunnettuja henkilöitä.

Ranskan hallituksen edustajan mukaan surmia tutkitaan terrori-iskuna. Myös Ranskan presidentti Francois Hollande kuvaili iskua terroriteoksi.

Ranskan poliisi kertoi ottaneensa kiinni kolme ihmistä kuulusteluja varten. Aina-kin kaksi heistä on poliisille jo entuudestaan tuttuja.

Poliisikomentajan ja tämän puolison tappamisesta epäilty Abballa oli tuomittu vuonna 2013 osallistumisesta jihadistisen ryhmän toimintaan, kertoo uutistoimisto AFP. Ryhmällä oli yhteyksiä Pakistaniin.

Abballa oli tuomittu vankilaan kolmeksi vuodeksi. Hän istui tuomiostaan 2,5 vuotta. Tiistaina Ranskan poliisi kertoi, että Abballan puhelin oli hiljattain laitettu poliisin kuunteluun tuloksetta.

Uutistoimisto AFP:n tiistaina haastatteleman asiantuntijan mukaan puukolla aseistautunut hyökkääjä on saattanut toimia Isisin propagandan innoittamana.

"Tänä päivänä näemme kohdistettujen hyökkäysten paluun - - jossa Isisille uskollisuutta vannoneet yksilöt toimivat ulkopuolisina agentteina", sanoi terrorismiin perehtynyt Pariisin yliopiston professori Mathieu Guidere AFP:lle.

Surmia tutkitaan terrori-iskuna.

HSVI | 17.06.2016

Artikkeli 6/2016

Nizza tahtoo jatkaa normaalia elämää

Suvi Turtiainen HS Nizza Kun Nizzan isku tapahtui, Leon Sebban olisi halunnut lähteä kaupungista saman tien ja viedä perheensä kotiin Pariisiin. Hän ei silti tehnyt niin.

"Loman jatkaminen oli vaikeaa", Sebban sanoo uimarannalla vanhankaupungin edustalla. "Mutta jäimme lasten takia." Loman keskeytys Ranskan Rivieralla olisi merkinnyt, että perheen kolme lasta olisivat ymmärtäneet jonkin olevan pahasti vialla. Sebban ja hänen vaimonsa Natacha Sebban eivät halunneet välttää pelkoa lapsiin.

Viisivuotias Alan sovittaa uimalaseja ennen hyppäämistä Välimeren. Puolitoistavuotias Gabrielle kiipeilee sisarustensa päällä punaisessa uimapuvussa.

Kahdeksanvuotias Ellie oli vanhempiansa mukana torstaiiltana rantabulevardilla Promenade des Anglais'lla, kun kuorma-autoa ajanut mies ajoi 84 henkeä kuoliaaksi.

"Kerroimme, että todella paha mies halusi tappaa ihmisiä", Leon Sebban sanoo.

Nizzan verilöyly oli jo kolmas Ranskassa puolentoista vuoden aikana tehty tuhoisa isku. Tammikuussa 2015 iskettiin satiirilehti Charlie Hebdon toimitukseen ja saman vuoden marraskuussa useisiin kohteisiin Pariisissa. Marraskuun iskussa kuoli noin 130 ihmistä.

Poliitikkojen viesti on ollut sama joka iskun jälkeen. Ranskan on jatkettava elämää sekä puolustettava arvojaan vapaana ja tasavertaisena yhteiskuntana. Terrorin tavoitteena on lietsoa pelkoa, joten pelon ei saa antaa voittoa.

Kun satiirilehti Charlie Hebdon toimitukseen oli hyökätty, jopa miljoonat ympäri Ranskaa marssivat kaduille puolustamaan sananvapautta ja Ranskan yhtenäisyyttä.

Puhe vahvasta Ranskasta toistui torstaisen iskun jälkeen.

"Ranska kyynelhtii ja on järkyttynyt. Mutta se on vahva ja tulee aina olemaan vahvempi - vannon teille - kuin fanaatikot, jotka haluavat hyökätä sitä vastaan", sanoi presidentti Francois Hollande Nizzan iskujen jälkeen.

Juuri siksi kukkakauppias Christelle Bourdin on pystyttänyt kojunsa Nizzan vanhankaupungin kuuluisalle kukkatorille myös lauantaina, kaksi päivää verisen iskun jälkeen.

"Me emme pelkää", Bourdin sanoo hinnoitellessaan kukkia. "Terroristit eivät pelota." Kello kahdeksan aamulla hän on ainoa paikalle saapunut kukkamyyjä.

Muut kauppiat ovat jääneet kotiin iskun ja sen vuoksi julistetun suruajan vuoksi. Torikatos ammottaa tyhjänä.

Lauantaina alkanut kolmipäiväinen suruaika sulki Nizzan keskustassa myös puistoja ja näköalapaikkoja. Liput olivat monin paikoin puolitangossa.

Vanhankaupungin viereisellä näköalapaikalla tanskalainen Martin Aggetnaes tutkii 13-vuotiaan tyttärensä Ida Aggetnaesin kanssa aurinkokelloa. He olivat taustalla näkyvällä Promenade des Anglais'illa torstaina.

Isku on vielä vahvasti mielessä, ja he aikovat turvautua ammattiapuun asian käsittelyssä. He ovat jo soittaneet Tanskaan tutulle psykiatrille ja puhuneet hänen kanssaan.

Perhe lomailee Nizzassa usein, sillä heillä on kaupungissa asunto. Martin sanoo, etteivät he anna iskun muuttaa tapaansa viettää lomia Ranskassa.

"Aiomme tulla tänne uudestaan ja uudestaan vuosien ajan." Välillä pelko saa voiton, mikä sekin on inhimillistä. Virolainen Greethel Reeds istui perjantain sisällä toipumassa iskusta, mutta lauantaina hän on palannut rannalle nauttimaan Ranskan Rivierasta. Kohta kaksivuotias poika Krant kerää rantakiviä vieressä.

Reeds oli torstaina rannalla, kun kuorma-auto teki tuhoa ilotulitusta seuraavassa väkijoukossa. Perhe on lomailut Nizzassa vuosien ajan, mutta he eivät enää aio palata.

"Ranska ei enää tunnu turvalliselta. En tiedä, miksi terroristit vihaavat Ranskaa niin paljon, mutta iskuja on ollut liikaa." Reedsin mukaan perhe aikoo vähentää matkustamista myös muualla. "Viro ja Tallinna tuntuvat nyt turvallisimmilta." Fakta: Tästä on kyse Kuorma-autolla väkijoukkoon - Ranskalais-tunisialainen mies ajoi viime viikon torstai-iltana kuorma-autolla väkijoukkoon Etelä-Ranskan Nizzassa.

- Iskussa kuoli 84 ihmistä, joista kymmenen oli lapsia.

- Kolmesataa ihmistä tarvitsi iskun jälkeen sairaalahoitoa.

HSVI | 22.07.2016

Artikkeli 7/2016

Ranskassa kirkkoon hyökänneet "kuuluivat Isisiin"

Tuomas Kokko HS Sami Sillanpää HS Ranskassa kirkkoon hyökänneet miehet olivat sanoneet kuuluvansa terroristijärjestö Isisiin, kertoi Ranskan presidentti Francois Hollande.

Hollande vieraili terrori-iskun tekopaikalla Saint-Etienne-du-Rouvrayn kaupungissa Pohjois-Ranskassa tiistaina.

Hän käytti terroristiryhmästä arabiankielistä lyhennettä Daesh.

"Daesh on julistanut meille sodan. Meidän on taisteltava tätä sotaa kaikin keinoin mutta samalla kunnioittaa laillista järjestystä, mikä tekee meistä demokraatin", Hollande sanoi AFP:n mukaan.

Kaksi veitsillä aseistautunutta miestä otti viisi ihmistä panttivangeikseen kirkossa. Tilanne päättyi, kun poliisi ampui hyökkääjät näiden tultua ulos.

Paikallisten tiedotusvälineiden mukaan panttivankeina olivat pappi, kaksi nunnaa sekä kaksi kirkossa vierailutta ihmistä. Miehet hyökkäsivät kirkkoon, kun siellä oli käynnissä jumalanpalvelus.

Hyökkääjät surmasivat papin. Poliisilähteiden mukaan hyökkääjät olisivat viiltäneet papin kurkun auki. Surmansa saanut pappi oli 84-vuotias, kertovat ranskalaislehdet.

Lisäksi kolme panttivankia haavoittui, yksi heistä vakavasti.

Terrorismin vastaiseen toimintaan keskittynyt syyttäjä on ilmoittanut ottavansa tapauksen tutkittavakseen.

Ranskan pääministeri Manuel Valls sanoi hyökkäystä "barbaariseksi". Hän kirjoitti Twitterissä sen olleen isku Ranskaa ja katolista kirkkoa vastaan. Myös Vatikaani tuomitsi kirkkoon kohdistuneen hyökkäyksen.

Ranska on poikkeustilassa maassa tapahtuneiden useiden terrori-iskujen vuoksi.

Ranska kuuluu kansainväliseen liittoumaan, joka osallistuu sotatoimiin Isisiä vastaan. Järjestön hallitsema alue sijaitsee Syyrian ja Irakin pohjoisosissa.

HSHS | 27.07.2016

Artikkeli 8/2016

Pariisin tappio, Lapin voitto

Turismikin näyttää olevan jonkinlaista nollasummapeliä. Kun yksi kohde menettää, toinen voittaa.

Ranska on terrori-iskujen jälkeen menettänyt valtavan määrän turismituloja. Pariisin hotellien täyttöaste on pienentynyt selvästi viime vuodesta. Samoin Nizzan hotellit kärsivät asiakaspulasta.

Elo- ja syyskuulle Ranskaan suunniteltujen matkojen määrä on viidenneksen pienempi kuin vuosi sitten.

Ranska on terrori-iskujen jälkeen menettänyt erityisesti amerikkalaisia ja japanilaisia matkustajia. Alkuvuoden kattavien mittausten mukaan japanilaisten turistien määrä on melkein puolittunut aiemmasta.

Finpron alainen matkailuyksikkö Visit Finland kertoi perjantaina, että Suomeen saapuvien japanilaisten turistien määrä on kasvussa. Kasvu alkoi jo ennen Ranskan iskuja. Toisaalta on niinkin, että myös pelko islamistien Euroopassa tekemiä iskuja kohtaan levisi jo ennen Pariisin tapahtumia.

Visit Finlandin mukaan japanilaisia houkuttaa erityisesti revontulien näkeminen.

Voisihan senkin tunnustaa, että Suomen valtti on tässä turistiryhmässä ja tässä ajassa erityisesti turvallisuus.

HSHS | 15.08.2016

Artikkeli 9/2016

Hollande: "Demokratia voittaa barbarismin"

Sami Sillanpää HS Ranskan presidentti Francois Hollande puolusti voimakkaasti demokratian ja oikeusvaltion arvoja puheessaan torstaina.

Tunnin puheen otsikko oli "demokratia ja terrorismi". Hollanden mukaan taistelu Isisin terroristeja vastaan tulee olemaan pitkä mutta nämä "jäljitetään ja tuhoetaan". Hän kuitenkin korosti, että terrorismin vastustaminen ei saa heikentää demokratian peruseriaatteita.

"Demokratia tulee aina olemaan vahvempi kuin barbarismi, joka on julistanut sodan sitä vastaan", Hollande sanoi.

Sosialistipresidentti on joutunut oikeiston arvostelun kohteeksi Ranskan turvallisuustilanteesta muun muassa Pariisin ja Nizzan terroristi-iskujen vuoksi. Ensi kevään vaaleissa uudelleen presidentiksi pyrkivä Nicolas Sarkozy sanoi äskettäin, ettei terrorismin vastaisessa taistelussa ole tilaa "lain pikkuseikoille".

Hollande ei maininnut Sarkozytä nimeltä mutta sanoi, että liikkumisenvapaus tai ilmaisunvapaus eivät ole lain pikkuseikkoja, kuten ei myöskään se, että ihmisen oletetaan olevan syytön, kunnes toisin todistetaan. Hollande sanoi, että hän ei salli Ranskan vapauksia ja oikeuseriaatteita loukattavan.

"Tämä on elämänmittainen kamppailu." Puhe antoi myös vihjeen siitä, että Hollande aikoo pyrkiä jatkokaudelle siitä huolimatta, että hän on tällä hetkellä Ranskan lähihistorian epäsuosituin presidentti.

"Minä en anna Ranskan imagon tai Ranskan vaikutusvallan heikentyä tulevana kuukausina ja vuosina", hän sanoi.

Vaaleissa vahva ehdokas on myös laitoikeiston Marine Le Pen. Oikeistopopulistit ovat kasvattaneet suosiotaan myös esimerkiksi Saksassa ja Hollannissa. Hollande asettui vastustamaan näiden ajamia ajatuksia.

"En anna Euroopan romahtaa tai hajota. En anna sen joutua nationalismiin, rajojen ja ääritöiminnan valtaan", Hollande sanoi.

Islaminuskon rooli Ranskassa on puhuttanut viime aikoina muun muassa musliminaisten uima-asujen, burkinien, vuoksi. Hollande antoi ymmärtää, että hän vastustaisi lakia burkinien kieltämiseksi.

HSHS | 09.09.2016

Artikkeli 10/2016

Calais'n leirin purkutyöt saatiin päätökseen

Tommi Hannula HS Calais'n epävirallisen pakolaisleirin purkutyöt saatiin päätökseen keskiviikkona, kertoivat Ranskan viranomaiset.

"Tehtävä suoritettu", Fabienne Buccio Pas-de-Calais'n aluehallinnosta sanoi uutistoimisto AFP:n mukaan.

Buccio kertoi, että 5000 siirtolaista oli jo kuljetettu busseilla vastaanottokeskukseen ympäri Ranskaa, ja tuhat odotti yhä kuljetusta.

Avustusjärjestöt tosin kertoivat, että leiriltä poistetuille alaikäisille tarkoitettu konttimajoitus oli täynnä ja moni lapsi uhkasi jäädä yöksi ulos ilman suojaa.

"Rekisteröimättömille alaikäisille ei yksinkertaisesti ole paikkaa, minne mennä. He vaeltelevat ympäriinsä, eksyksissä, miettien missä viettää yö", Samuel Hanryon Lääkärit ilman rajoja -järjestöstä sanoi AFP:n mukaan.

Britannia on luvannut ottaa vastaan leirillä asuneita alaikäisiä, joilla ei ole muukaan aikuista huoltajaa.

Purkuoperaatio sujui pääosin rauhallisesti, vaikkakin siirtolaiset polttivat teltoja ja muita majarakennelmia viimeisenä vastalauseenaan. Leiriä on kutsuttu epäviralliselta nimeltään "Viidakoksi".

Yhdeksi polttajaksi tunnustautui muiden muassa afganistanilainen Hamid, 30.

"Emme välitä seuraamuksista. Teimme sen, koska emme halua jäädä Ranskaan", hän kertoi uutistoimisto Reutersille.

"Haluamme Englantiin ja vain Englantiin. En välitä, vaikka joutuisin vankilaan täällä." Euroopan tunnetuimmassa pakolaisleirissä asui tuhansia siirtolaisia alkeellisissa oloissa. Heidän haaveenaan oli päästä Britanniaan paremman elämän perässä.

Siirtolaiset yrittivät tyypillisesti livahtaa Englannin kanaalin ali rekkojen ja junien salamatkustajina, mutta harva onnistui ja tuhannet jäivät jumiin Ranskan rannikolle.

Moni myös kuoli yrittäessään päästä epätoivoisesti Britanniaan.

Leirin aiheuttamat ongelmat suututtivat alueella liikkuvia rekkakuskeja ja seudun asukkaita sekä lietsoivat kiistoja vastuusta ja rajavalvonnasta Britannian kanssa.

Fakta: Fakta Calais'n seudulla on ollut monta leiriä - Punainen Risti avasi pakolaisleirin Sangatteen Calais'n lähelle vuonna 1999, mutta se suljettiin vuonna 2002 Britannian pidettyä leiriä vetovoimatekijänä.

- Virallisen leirin sulkeminen sai siirtolaiset pystyttämään hökkeleitä Calais'n lähistölle. Paikkaa alettiin kutsua Viidakoksi.

- Viranomaiset purkivat leirin vuonna 2009 Ranskan silloisen presidentin Nicolas Sarkozyn käskystä.

- Eurooppaan saapuvien siirtolaisten määrän kasvu synnytti uuden leirin vuonna 2015. Levottomuuksista tuli arkipäivää.

- Osa leiristä purettiin keväällä 2016 ja loput tällä viikolla.

HSHS | 27.10.2016